strumentale de muzică veche, ei au adus cu ei și cîteva instrumente. În multe seri și-au încîntat prietenii de la Eforie Sud cu cîntecele ce-și trimiteau ecoul pînă departe. Mulți copii din tabără au învățat de la ei să danseze Calamatianos — dans grecesc ce se perpetuează, în Insula Corfu, de sute de ani.

...Cînd fetele din delegația R.P.D. Coreene și-au făcut apariția pe scena teatrului de vară din Eforie Sud, paietele de pe rochiile lor trimiteau spre spectatori mii de luminițe colorate. În ritmul muzicii, ele dansau cu grație, lăsînd impresia că plutesc.

...O frumoasă surpriză a oferit-o și delegația pionierilor chinezi, care, în spectacolul prezentat, au interpretat și un cîntec popular românesc. Fetele și băieții din delegație sînt cîștigători ai unor mari concursuri sportive și de interpretare artistică din Beijing. Giun Lulu, o fetiță cu priviri catifelate, este pianistă și deținătoarea premiului I în interpretarea unor piese la orga electronică. Colega ei, Pang Bo, este de mai multe ori laureată în concursurile de interpretare artistică, secția pian. Xu Niung, deși are abia opt ani și jumătate, cîntă minunat la vioară, iar Zang Yaung este un talentat pictor, care a adus cu el o mulțime de desene. Cu prilejul serii naționale chineze, la clubul prieteniei, au avut prilejul să le admire toți cei prezenți în tabără. Qin Dong, un băiat de 12 ani, campion în arta marțială „ușu" și-a adus cu el și cîteva dintre ustensilele necesare, pentru a prezenta demonstrații de agilitate și îndemînare.

...Tania Johansen și Geir Bernhardsen le-au povestit pionierilor români despre natura nordului norvegian, iar pionierii sovietici le-au făcut cunoscute tuturor prietenilor din tabără cîteva dintre cele mai frumoase jocuri muzicale ale copiilor din țara lor. De altfel, delegația fiecărei țări a prezentat prietenilor din tabără cîte ceva din viața și preocupările copiilor din țările lor.

Mulți dintre oaspeții care și-au petrecut în această vară vacanța la Eforie Sud au învățat jocuri ale copiilor români, dar și cîteva dintre jocurile copiilor lumii. Între acestea din urmă, se numără „Tomata", joc al pionierilor francezi, „Plons", joc al pionierilor polonezi, „Laurenția", „Prinde mingea", „Luminița" și multe altele.

Întorși acasă, toți cei ce și-au petrecut vacanța în tabăra internațională de pe însoritul litoral al Mării Negre își vor aminti cu plăcere de minunatele zile petrecute aici, de frumusețea meleagurilor românești și de numeroșii prieteni pe care și i-au făcut în România — țara păcii.

ECATERINA ROŞCA

MERIDIANELE COPILĂRIEI

Carnavalul primăverii

Între numeroasele serbări pe care locuitorii Peninsulei Iberice le dedică primăverii, există una ai cărei protagoniști sînt numai copii. În fiecare an, ea se desfășoară în același oraș — Valencia. Este, de fapt, un mare carnaval la care participă mii și mii de copii. În ritmurile muzicii, străzile și marile bulevarde sînt invadate de coloanele de copii îmbrăcați în costume populare din cele mai diferite zone sau purtînd costumele unor îndrăgite personaje din basme. Originala paradă este urmărită de locuitori de la balcoanele locuințelor sau de pe trotuarele bulevardelor. Se dansează, se cîntă, se aruncă serpentine și ploi de confeti. Este o tradițională sărbătoare a speranței într-un anotimp roditor.

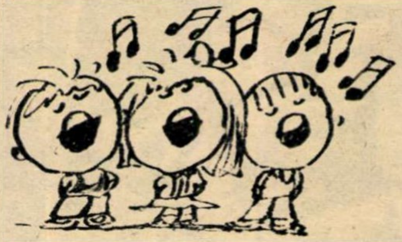

Bănuțul de aur

Există în Italia frumoasa tradiție de a se organiza, în fiecare an, un concurs de cîntece dedicat copiilor, dotat cu premiul „Zechino d'oro" (Bănuțul de aur). La diferitele etape ale acestui concurs participă mii și mii de copii din întreaga țară, care interpretează cîntece create special pentru ei. Orașul Bologna găzduiește faza finală pe care televiziunea italiană o transmite la fiecare ediție în întreaga țară. Concertul de gală al concursului este prezentat în marea sală Auditorium, pe scena căruia evoluează cei mai talentați participanți la concurs.

Ziua cînd sînt sărbătoriți copiii

În Japonia există o zi cînd, pe acoperișurile tuturor caselor în care familiile au băieți, sînt înălțate bețe de bambus. În vîrfurile acestora părinții prind panglici de hîrtie roșie, neagră sau galbenă, tăiate în formă de păstrăv. Fiind prinși foarte slab, la cea mai mică adiere a vîntului, ciudații păstrăvi se desprind de pe bețele de bambus și atunci, deasupra întregii localități se desfășoară un feeric zbor multicolor.

Forma de păstrăv a fîșiilor de hîrtie simbolizează vioiciunea și forța, calități care-i caracterizează pe băieți.

Dar fetele? Au și ele o sărbătoare a lor, care se numește „sangaku." De ziua lor, fetele dansează, cîntă și deschid expoziții de păpuși.

Sărbătoarea pomului

Ziua de 21 martie, ziua echinocțiului de primăvară, este așteptată cu mare nerăbdare de toți copiii portughezi. Ea le oferă tuturor nu numai certitudinea că anotimpul reînnoirii naturii a sosit în întreaga țară, ci și prilejul de a-și dovedi dragostea față de copaci — importantă bogăție a țării.

Încă din zorii zilei, copiii orașelor și satelor portugheze ies în mijlocul naturii, pentru a participa la așa-zisa „sărbătoare a pomului". Mii și mii de pomi tineri sînt plantați în această zi de-o parte și de alta a străzilor, pe malurile rîurilor sau în zonele verzi de la țărmul Oceanului Atlantic, pe dealuri și chiar pe pantele munților Sierra Estrela.

Copiii din nordul Portugaliei sînt de-acum specializați în plantarea și îngrijirea platanilor, a cedrilor și a pinilor, iar cei din sud cunosc, pînă la cele mai mici detalii, condițiile de plantare și creștere ale numeroaselor specii de palmier.

La 21 martie, cînd e „sărbătoarea pomului", toți copiii Portugaliei se întrec în hărnicie, iar pe înserat estradele, special amenajate în toate localitățile, răsună de cîntece și jocuri pe care copiii le dedică pomilor și întregii naturi reînnoite.

Jocul cu bile colorate, a cărui vîrstă depășește 2 000 de ani, îi atrage și astăzi pe copiii satelor sud-americane.

În timpul liber, copiii din Yemen se adună adeseori în jurul unei mici table construită din placaj, la o partidă de caroms. E un fel de biliard de buzunar ce se joacă pe echipe, în diferite variante.

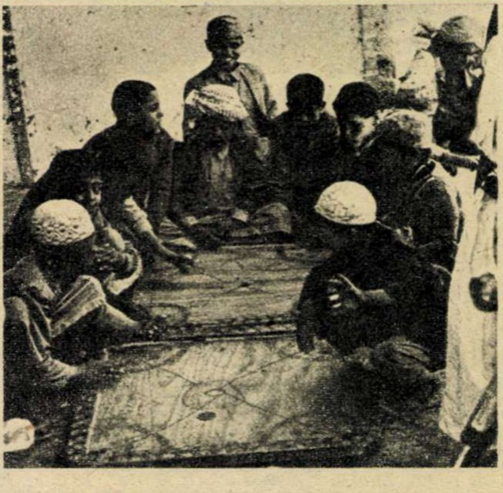

Atlas „Cutezătorii"

ACOPERIȘUL LUMII

HIMALAIA

„— De ce a fost nevoie să urcați Everestul?
— Pentru că există."

Priviți harta planetei! Petele cafenii distribuite pe suprafața continentelor reprezintă munții. Cunoașterea și cucerirea lor constituie poate cea mai dramatica poveste din toată istoria geografiei. Despre personalitatea lor ne vorbesc întotdeauna relieful, clima, bogățiile minerale, fauna și flora.

Un imens arc de cerc, lung de peste 2 700 km, ce se întinde între Indus și Brahmaputra, și lat de 250—500 km, taie de-a curmezișul continentul asiatic. Este marele lanț al Munților Himalaia. Se spune că aici este „acoperișul lumii", fiindcă planeta noastră atinge în această parte a ei cele mai mari înălțimi. Dintre sutele de vîrfuri ce se înalță semețe spre cer, 14 depășesc altitudinea de 8 000 m, mai bine de 170 au peste 7 000 m și multe altele trec de 6 000 m. În comparație cu ceilalți munți ai planetei, Munții Himalaia sînt relativ tineri, fiind ridicați la înălțimile actuale în timpul cuaternarului. Ei constituie o adevărată barieră în fața musonului, fapt ce a determinat ca o importantă arie din Asia Centrală să fie lipsită de umezeală. În schimb, versanții sudici abundă în ploi la poale și în ninsori bogate la înălțimi. Tot la mari altitudini au loc și puternice glaciații. În Himalaia există ghețari ce ating 30 km lungime!

Munții Himalaia se prezintă sub forma unor lanțuri paralele distincte, despărțite de văi adînci. De la sud la nord se întind trei mari sectoare care se deosebesc între ele prin climă și vegetație. Astfel, **Teraiul** este acoperit cu o junglă deasă în care trăiesc rinoceri, tigri și elefanți. E zona cea mai dens populată. Orezul, cultivat în terase, este cultura de bază, dar adesea acesta este înlocuit cu grîul care are nevoie de mai puțină apă. Clima permite ca de pe solurile arabile să se obțină două recolte pe an. Urmează **Himalaia joasă** — o zonă de coline și munți mijlocii ale căror înălțimi se situează pînă la 3 000 m altitudine. Ei sînt acoperiți cu păduri dense de foioase în care pot fi întîlniți și castani orientali, mesteceni, pini albaștri și argintii. Deasupra acestei zone, vegetația se rărește. De la 5 000 m începe zona ghețurilor și zăpezilor veșnice. Este zona denumită **Himalaia înaltă** sau **Himalaia propriu-zisă.** Aici este lăcașul celor mai înalte vîrfuri.

Etajarea zonelor joacă un rol deosebit în diferențierea tipurilor de economie.

La peste 3 000 m altitudine, oamenii cultivă hrișcă, orez și cartofi. Orzul și cartofii pot crește pînă la 4 500 m altitudine, dar, practic, etajul agricol se limitează la 3 500 m. Peste această înălțime populația se ocupă cu păstoritul transhumant care, vara, ajunge pînă spre 5 000 m.

Cea mai importantă porțiune a Munților Himalaia se află în Nepal. Aici se găsesc 9 din cele 14 vîrfuri ce depășesc altitudinea de 8 000 m și 50 cu peste 7 000 m. Între vîrfurile ce se înalță la peste 8 000 m se numără **Dhaulagiri, Makalu, Anapurna I,** primul pe care a pășit omul în 1950. **Manaslu,** Lothse, **Everest** sau **Chomolungma** — cel mai înalt vîrf al planetei, 8 848 m —, supranumit și „vîrful lumii".

Diversitatea populațiilor care trăiesc în Himalaia a făcut ca în această parte a lumii să se dezvolte numeroase arii de civilizație.

Oamenii înălțimilor

În Himalaia, fiecare potecă este un important mijloc de comunicație și una dintre axele „acoperișului lumii". Pe măsură ce crește altitudinea, așezările devin tot mai rare și mai izolate. Viața oamenilor este aspră ca și rocile și prăpăstiile ce-i înconjoară.

În așezările nepaleze, situate la peste 3 000 m, trăiesc șerpașii — oameni ai înălțimilor care cunosc fiecare munte, fiecare potecă. În Valea Helmu, șerpașii își construiesc frumoase locuințe din lemn, la parterul cărora își adăpostesc animalele, nivelul superior al casei, compus dintr-o singură încăpere mare, fiind destinat familiei. Pentru alpiniști, șerpașii sînt excelente ajutoare în transportul echipamentelor necesare instalării taberelor la mari altitudini și foarte bune călăuze. Cunoașterea potecilor, a căilor de acces către vîrfuri începe pentru băieți la vîrsta de 10—12 ani, astfel încît, la 15 ani, aceștia pot fi călăuze sigure, îndeplinindu-și excelent misiunea. Visul lor este să devină „tigri ai zăpezilor" pentru a face ascensiuni pe marile vîrfuri. O caracteristică a șerpașului este veselia.

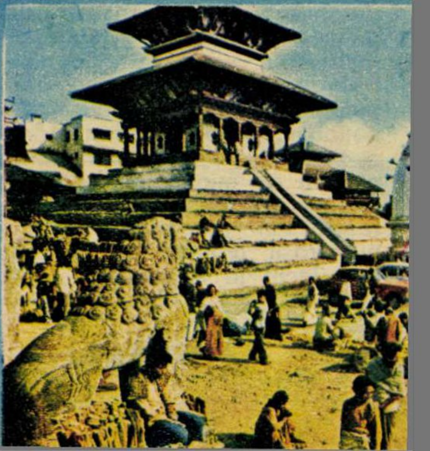

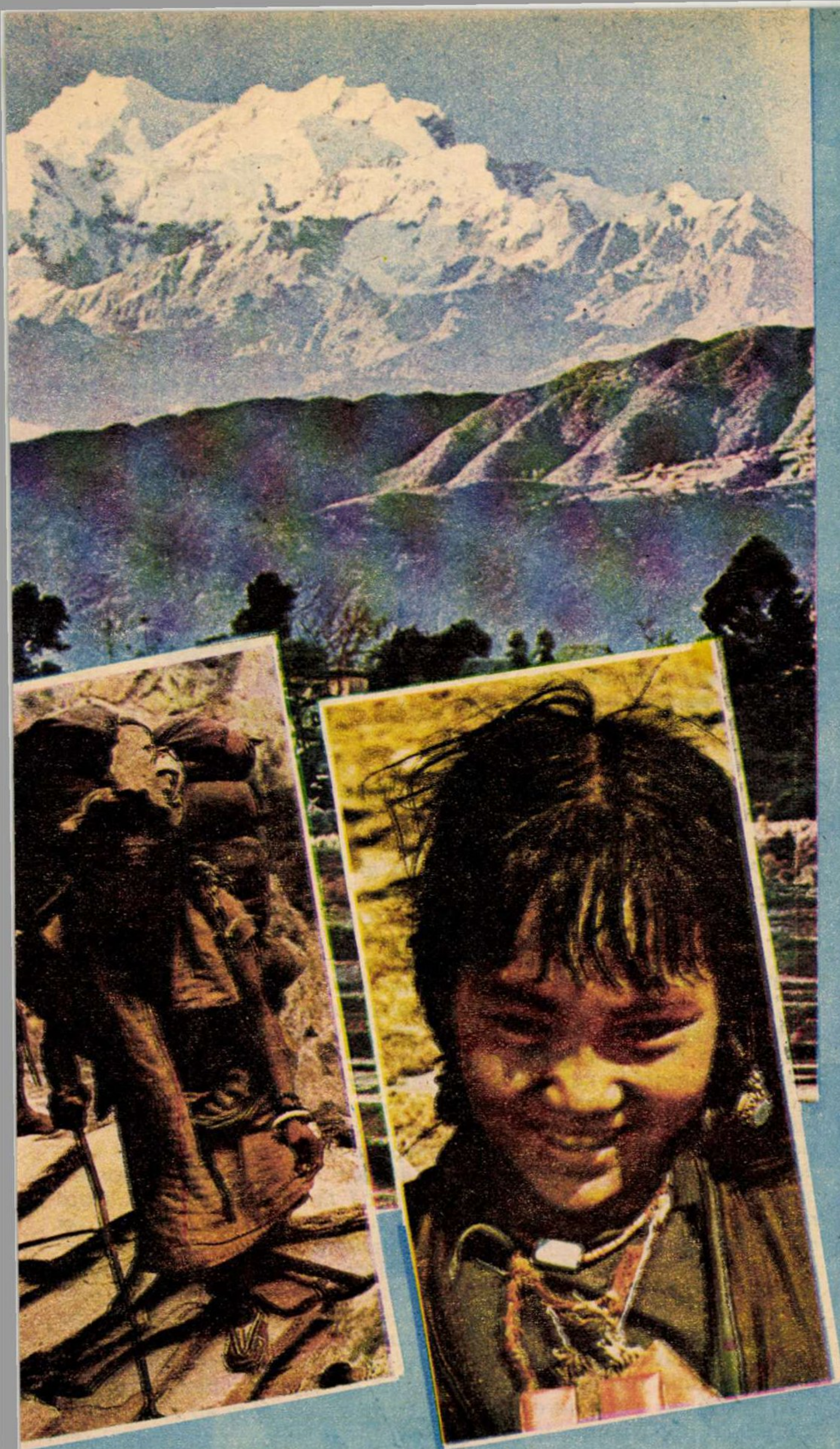

Drumurile spre piscuri sînt anevoioase. Potecile șerpuiesc adesea pe stînci ascuțite, aflate la marginea prăpăstiilor. În această lume a stîncilor, fiecare palmă de pămînt este deosebit de prețioasă. Oamenii smulg muntelui chiar și minusculele suprafețe de teren cățărate pe pante abrupte, care cu greu pot fi cultivate, de obicei cu orz, cartofi și foarte rar cu porumb. Cea mai prețioasă unealtă cu care pot fi lucrate aceste petice de pămînt este săpăliga. Acolo unde suprafața de teren este un pic mai mare se ară cu plugul de lemn tras de iaci. Uneori aceștia abia au loc să facă cîțiva pași pe minusculul ogor pentru a merge pînă la capăt și a se întoarce.

Deși duc o viață aspră, oamenii care trăiesc la altitudini sînt întotdeauna optimiști, plini de umor. Potecile de munte — importante căi de comunicație — canalizează întregul trafic al așezărilor aflate în preajmă. Pentru că fiecare familie se deplasează de cîteva ori pe an, pentru a-și vinde produsele sau pentru a le schimba cu altele care-i sînt necesare în gospodărie. Astfel de călătorii durează uneori mai multe săptămîni. Oamenii pornesc la drum în grupuri și, întotdeauna, sînt încărcați cu grele poveri. Principala hrană pe care o consumă în călătoriile lor sînt ceaiul amestecat cu unt topit și tsampa — o făină de orz prăjit pe care, în timpul popasurilor, o pregătesc, amestecînd-o cu apă fierbinte. Oamenii înălțimilor cară totul pe spate, în niște coșuri mari, împletite. Ei le poartă cu ajutorul unor chingi ce se petrec peste frunte, pentru a lăsa brațele libere.

În sudul Nepalului, la 3 000 m, peisajul este deosebit de sălbatic, iar pantele foarte abrupte. Și cu toate acestea, vegetația este total diferită de aceea care crește, de obicei, la această altitudine. Aici arborii sînt imenși. Rododendroni uriași își înalță trunchiurile și numeroase specii de orhidee își desfac corolele, ferigile își dispută locul cu diferite specii de mușchi ce acoperă solul cu un adevărat covor verde. Pășunile cu ierburi suculente oferă locuitorilor condiții de creștere a vitelor. Spre 4 000 m aerul se rarefiază, apar lacurile glaciare, iar printre stînci abia mai cresc smocuri de iarbă. E frig și înaltele vîrfuri par foarte aproape. De la 5 500 m încep uriașele întinderi acoperite de zăpezi și ghețuri veșnice.

Populațiile care trăiesc în Himalaia, la peste 3 000 m altitudine, sînt de părere că iacul este cel mai util animal din lume. Mai mic decît bivolul, sobru și puternic, iacul este un animal domestic neobosit. Mulțumindu-se cu puțină hrană și fiind foarte rezistent la frig, el ară micul ogor, este folosit ca animal de povară, oferă lapte din care se prepară unt și brînză, iar din părul său lung se țes stofe pentru cort și îmbrăcăminte. Ca animal de transport, el bate toate recordurile de încetineală, în schimb este foarte îndurător la greutățile de orice fel.

Cucerirea giganților

Multă vreme lumea munților și a ghețurilor veșnice a fost ignorată de știință, ea fiind prezentă doar în miturile celor ce populau Himalaia. Abia de un secol și ceva, oamenii de știință au început s-o cerceteze și să-i dezvăluie secretele. Prima carte în care se relatează o traversare a Munților Himalaia a apărut în anul 1800. Autorul ei, englezul Samuel Turner, a traversat Bhutanul în fruntea unei solii și a făcut cunoștință cu munții și sudul Tibetului. El a descris cu admirație peisajele grandioase ale piscurilor înzăpezite pe care, fiind și un talentat pictor, le-a redat în numeroase tablouri. Cercetarea geografică sistematică a Himalaiei a început odată cu secolul al XIX-lea și a fost inițiată de Serviciul topografic al Indiei. Timp de mai bine de un secol, acest serviciu a trimis expediții de topografi și cartografi pentru a măsura vîrfurile munților și a le întocmi hărțile. Către mijlocul secolului, folosirea metodei trigonometrice pentru măsurarea altitudinilor de la distanță a permis înregistrarea relativ exactă a înălțimilor pentru vîrfurile ce nu puteau fi escaladate. Într-una din zile, un funcționar din serviciul topografic amintit calcula datele unor măsurători efectuate timp de cîțiva ani de la poalele munților. Veni și rîndul piscului notat cu simbolul XV. Cifrele se înșirau pe hîrtie și, cînd media celor șase observații făcute cu teodolitele din șase locuri diferite îi indicară altitudinea de 8 839,8 m, funcționarul rămăsese uluit. Refăcu degrabă calculul. Același rezultat! Apoi se repezi spre biroul șefului serviciului: „Domnule! Am descoperit cel mai înalt munte al lumii!" Într-adevăr, descoperise „cel de-al treilea pol al Pămîntului". El a primit numele celui care conducea serviciul topografic al Indiei — Everest. Locuitorii versantului nordic al Himalaiei, care cunoșteau însă acest munte cu mult înainte, îi dăduseră numele de Chomolungma, ceea ce în limba tibetană înseamnă „Zeița mamă a munților". În legătură cu stabilirea altitudinii exacte a Everestului s-au făcut și ulterior măsurători. Ultima, cea din 1955, a stabilit că „al treilea pol al Pămîntului" are altitudinea de 8 848 m, cu posibilități de eroare de ± 2,44 m.

După oamenii de știință, au venit alpiniștii care, printr-o luptă îndîrjită cu necunoscutul și cu forțele naturii, au cucerit cele mai mari piscuri ale Himalaiei. Istoria cuceririi celor 14 vîrfuri ale lumii care depășesc altitudinea de 8 000 m este o adevărată epopee a cutezanței omenești.

Prima expediție alipinistică în Himalaia a avut loc în 1883. De atunci numărul lor a depășit cu mult 500. Primul vîrf optimar — de peste 8 000 m — a fost cucerit în 1950. Cucerirea Everestului a avut loc, după multe și dramatice încercări, la 29 mai 1953, orele 11,30. După o luptă îndîrjită cu frigul, cu zăpezile și ghețurile veșnice, învingînd aerul rarefiat cu ajutorul măștilor cu oxigen, doi oameni, neozeelandezul **Edmund Hillary,** însoțit de marele „tigru al zăpezilor", ghidul din tribul local Șerpa, **Tensing,** ating vîrful lumii, demonstrînd că prin voință omul poate învinge natura. Ulterior, un ziarist l-a întrebat pe Hillary de ce a fost nevoie să urce pe Everest. Acesta i-a răspuns simplu: „Pentru că există". Prinși în coardă, fericiți că și-au îndeplinit visul, cei doi temerari lasă, prins de un piolet, ca semn al trecerii lor pe cel mai înalt vîrf al lumii, drapelul țării lui Hillary. Acestuia i se vor alătura de-a-lungul timpului altele și altele, fiindcă aventura cuceririi Everestului nu s-a încheiat. Performanța celor doi va fi reeditată în 1960 de către alpiniștii chinezi care au escaladat masivul dinspre nord, precum și de o expediție de alpiniști americani care, în același an, au urcat pe creasta vestică și au coborît pe cea sudică, realizînd prima traversare a unui masiv de peste 8 000 m. Pînă în anul 1970, numărul alpiniștilor care au atins vîrful Everest a ajuns la 28, iar ulterior lista s-a îmbogățit.

ECATERINA ROȘCA

Magazin SPORTIV

Campioni... pe două roţi

● În fiecare an se desfăşoară în Spania concursul internaţional de motociclism cu durata de şase zile. Este cel mai greu şi mai istovitor concurs de motociclete care se organizează în lume. Traseul măsoară 1 500 km şi este de o duritate neobişnuită, care îi supune pe concurenţi unui examen foarte dificil, solicitîndu-le o pregătire cu totul excepţională. Despre gradul de dificultate al concursului stă mărturie şi faptul că, la ultima ediţie a lui, din totalul de 394 de concurenţi care au luat startul au reuşit să treacă linia de sosire mai puţin de jumătate, mai precis, 149!

Concursul oferă participanţilor prilejul de a-şi demonstra pregătirea în condiţiile luptei aprige pe care o duc nu numai cu timpul, cu terenul şi cu motocicletele, dar şi cu ei înşişi. Acest concurs, denumit şi „Olimpiada motocicletelor“, cere o temeinică şi complexă pregătire fizică, mult curaj, bărbăţie, dar şi... fair-play. Într-una din etapele concursului, italianul Franco Mayr s-a accidentat grav, fiind la un pas de a-şi pierde viaţa. În această situaţie, concurentul cehoslovac J. Poslední, care avea şansa să cîştige etapa, a oprit motocicleta şi i-a acordat lui Franco primul ajutor medical de care acesta avea nevoie, salvîndu-i viaţa. J. Poslední nu a mai cîştigat etapa întrucît a pierdut mult timp, dar el a fost răsplătit cu o frumoasă cupă oferită de organizatori pentru gestul său de profundă omenie.

Concursul este însă şi un examen al priceperii şi pregătirii tehnice a concurenţilor. Aceştia trebuie să ştie să remedieze eventualele pene survenite în timpul cursei. Cei mai buni dintre ei reuşesc, de exemplu, să schimbe o roată în mai puţin de două minute. O performanţă demnă de invidiat!

...ŞI CU PRĂJINA

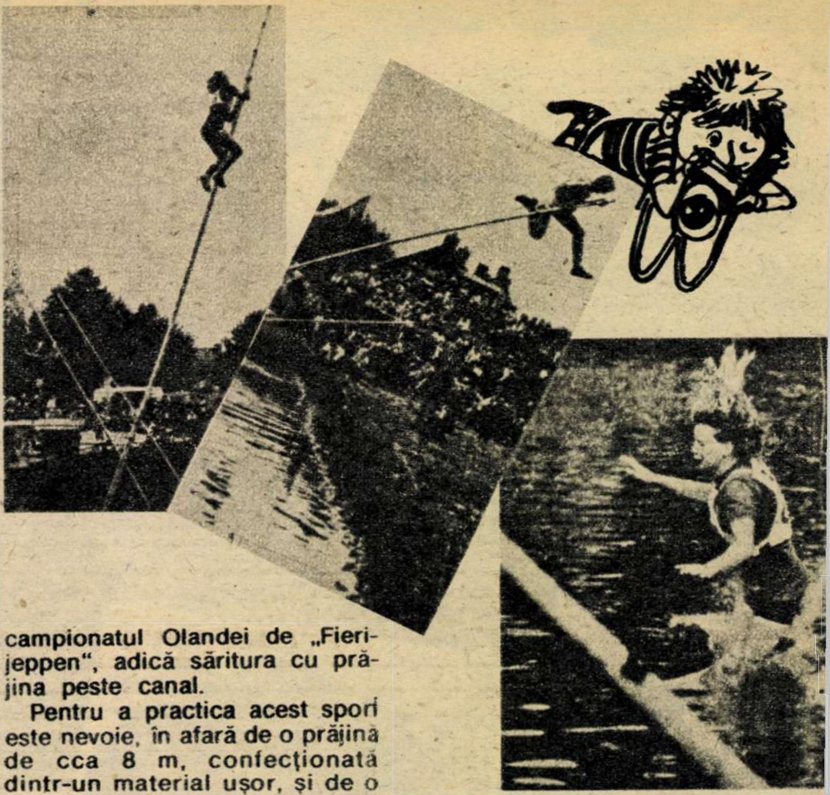

● Satul Winsun din nordul Olandei nu se deosebeşte cu nimic de celelalte aşezări rurale din „Ţara lalelelor“. Cu toate acestea, Winsun a ajuns o localitate foarte cunoscută în întreaga ţară. De ce? Pentru că aici se desfăşoară în fiecare an, în faţa unui numeros public, campionatul Olandei de „Fierijeppen“, adică săritura cu prăjina peste canal.

Pentru a practica acest sport este nevoie, în afară de o prăjină de cca 8 m, confecţionată dintr-un material uşor, şi de o foarte bună pregătire. Elanul se aseamănă mult cu cel de la săritura cu prăjina, după care vîrful prăjinii se fixează pe fundul apei. Cînd prăjina ajunge în poziţie verticală, concurentul se caţără cît poate de repede spre vîrf, după care începe coborîrea spre celălalt mal. Se poate întîmpla, dar numai la concurenţii mai puţin pregătiţi, ca prăjina să nu... vrea să ajungă pe malul opus, situaţie în care atletul revine pe locul de unde a plecat, dacă nu cumva a... căzut în apă mai înainte! Cîştigă cel care sare mai mult, distanţa măsurîndu-se de la locul desprinderii de sol pînă la locul aterizării, adică exact ca la săritura în lungime.

Pînă acum cel mai bun s-a dovedit un tînăr din satul vecin Oudkerk, Kathrinus Hoekstra, care, la ediţia din anul 1985, a sărit 17,39 m, cifră care reprezintă recordul Olandei la „Fierijeppen“.

„COVORUL ZBURĂTOR“

● *Ceea ce pînă în urmă cu numai cîţiva ani părea doar un vis, astăzi a devenit realitate. Iată, „covorul zburător“ a coborît din lumea basmelor direct în lumea reală devenind cel mai nou şi mai original... mijloc de transport. Deocamdată el slujeşte oamenilor de ştiinţă care studiază flora şi fauna junglei.*

Cum arată şi din ce se compune se poate vedea în imaginea alăturată: dintr-un balon obişnuit, cu un volum de circa 3 000 m³ care se umple cu aer cald. În partea inferioară a balonului, în locul nacelei este fixată o suprafaţă dintr-un material plastic, lungă de 12 m, lată de 5 m şi întărită cu nervuri confecţionate dintr-un aliaj foarte rezistent, dar şi foarte uşor.

Zborul acestui aparat poate fi foarte uşor dirijat acolo unde doreşte omul şi poate ateriza nu numai pe suprafeţe special amenajate, dar şi pe locuri accidentate şi chiar pe vîrfurile copacilor, adică exact acolo unde este cea mai mare nevoie de el. Acum, cu ajutorul „covorului zburător“, cercetătorii pot culege exemplarele cele mai reuşite ale florei, condiţiile lor de muncă fiind mult uşurate. Noul aparat de zbor mai oferă şi un alt avantaj: îi protejează pe cercetători de pericolele pe care le prezintă pentru ei animalele junglei. Atunci însă cînd ei vor să studieze viaţa şi comportamentul acestora, pot coborî pe pămînt cu ajutorul unei scări din frînghie, aşa cum au şi elicopterele...

Vehicul zburător de mare utilitate, cu siguranţă că el va fi utilizat şi în alte domenii, inclusiv în sport. Aşa că să nu vă miraţi deloc dacă peste cîţiva ani, cînd numărul „covoarelor zburătoare“ va spori substanţial, veţi asista la insolite campionate. Poate – cine ştie – chiar... mondiale.

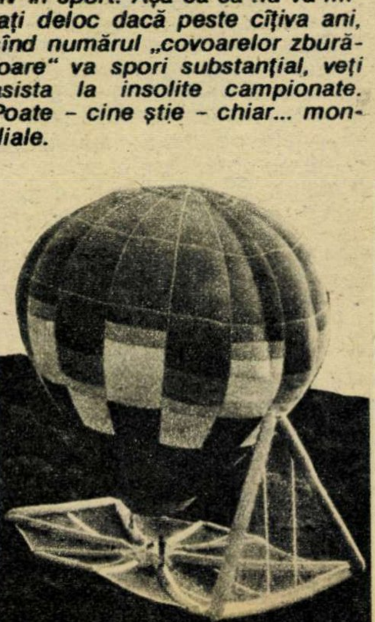

DANIELA SILIVAȘ

O nouă stea de aur a gimnasticii românești

Fetița aceasta, cu cosițe blonde și ochi viorii, care s-a „jucat" mai mult cu aparatele din sala de gimnastică decît cu păpușile, este la această oră marea vedetă a gimnasticii internaționale. Și e vedetă pentru că e cvadruplă campioană a Europei! Pe bună dreptate i se spune „noul copil-minune" și „noua fetiță de aur a gimnasticii românești" și cîte și mai cîte alte asemenea superlative și cuvinte de admirație, prea bine meritate și totuși insuficiente pentru a-i rezuma talentul, ambiția și curajul, puterea de luptă, stăpînirea de sine, devotamentul față de culorile scumpe ale țării. Micuța Daniela, cea care este marea Daniela Silivaș, nici nu poate fi comparată cu cineva! De ce? Simplu: pentru că e incomparabilă. Dar pentru a ajunge aici, pe culmile înaltei măiestrii sportive, a muncit ca nimeni alta...

CUM AM AFLAT DE DANIELA

Era cu patru ani în urmă, mă aflam la Campionatele mondiale de gimnastică de la Budapesta, unde întîmplarea a făcut să locuiesc în aceeași cameră de hotel cu tînărul antrenor de junioare Ion Cărpinișan din Deva. Îl știam — și nu-l știam. Ne-am împrietenit repede și, într-o seară, l-am întrebat așa, într-o doară, dacă printre elevele sale de-atunci bănuiește vreo mare campioană pentru mai tîrziu. Numele Danielei Silivaș a țîșnit de pe buzele lui cu o rapiditate și cu o siguranță care, sincer, m-au surprins. Și era atîta convingere în vorbele lui Ion Cărpinișan, și atîta căldură, și atîta speranță neascunsă, încît m-am simțit obligat să-l cred. Și am crezut, trăind de-atunci curiozitatea de a o vedea eu însumi pe micuța Daniela. Și am văzut-o! Ei bine, vă mărturisesc deschis că și mai mică cum era decît acum, și mai subțire chiar, nu m-a impresionat prea mult. Și totuși am simțit că mă aflu în prezența unei puternice personalități.

DIRECT PE CULMI!

Pentru majoritatea iubitorilor de sport de la noi și din lume, vestea adusă de telexuri în același an, 1983, din îndepărtata Japonie, părea de-acum firească: prima campioană mondială de junioare — mai corect spus, prima cîștigătoare a „Cupei Mondiale" pentru junioare — de la Tokio, era românca Daniela Silivaș. De fapt, n-o știa nimeni, dar ea era un nou produs al valoroasei școli de gimnastică românești, urmînd atîtor altor stele, care dominau marile întreceri internaționale de ani și ani de zile. Pentru mine însă clipa aflării acestei vești a însemnat retrăirea momentelor în care antrenorul Ion Cărpinișan îmi spusese pentru prima dată numele Danielei.

Și iată că Daniela, urcată pe culmi, pe culmi a rămas, continuînd să adune medalii de aur: Campioană europeană de junioare, la bîrnă, în anul următor, iar în 1985, campioană mondială de senioare la bîrnă, cel mai greu aparat din gimnastică, numit și... „puntea suspinelor". Suspine însă pentru oricine altcineva, în afară de Daniela, care pe bîrnă știe un singur lucru: să triumfe!

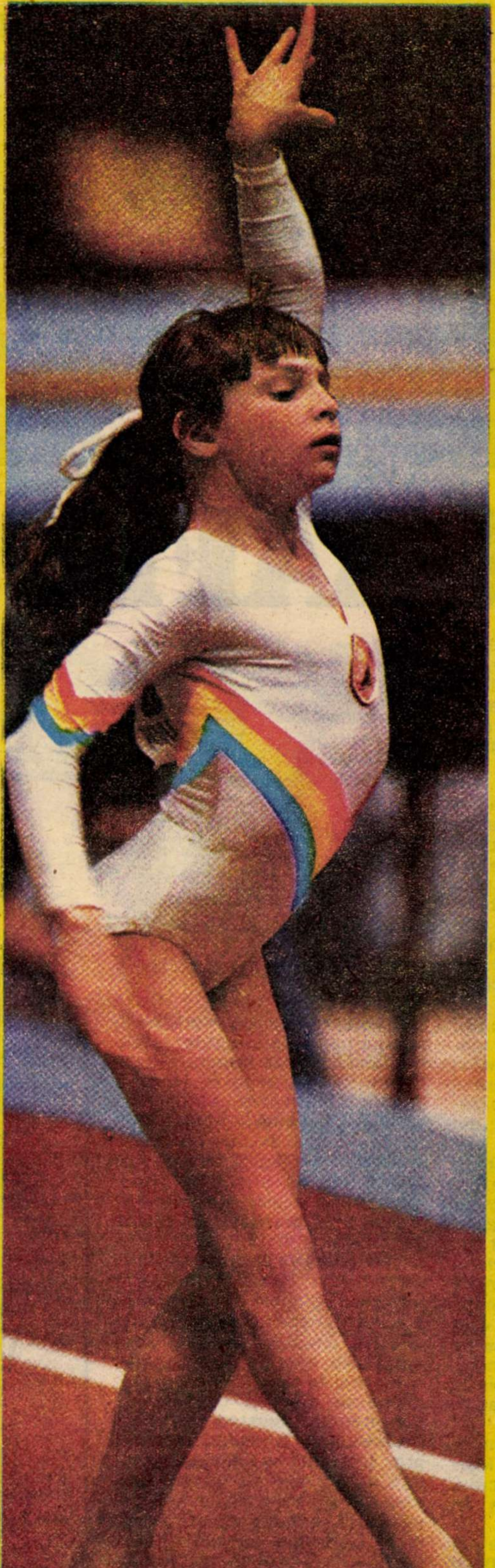

Ar fi nevoie de multe alte pagini ca să pot scrie cît și cum a muncit Daniela în anul 1986, un an de „respiro" în calendarul competițional oficial al Federației internaționale de gimnastică, dar în realitate un an mai greu decît unul cu „europene" și „mondiale". În ani din aceștia, de „respiro", totul se ia, practic, de la capăt — exerciții noi, elemente noi, impuse și liber alese, căutări, frămîntări, trudă... Apoi cîteva teste internaționale și un punctaj general anual, pe baza căruia Daniela Silivaș a noastră avea să fie desemnată cea mai bună gimnastă a lumii, în clasamentul revistei „World Gimnastics", editată de Federația internațională de gimnastică. Era încă o știre demnă de atenție pentru toată lumea, o știre care, pentru unii, putea trece eventual neobservată, dar care vorbea limpede despre invincibilitatea Danielei Silivaș.

Am fost în sala „Olimpiiski" din Moscova. Din prima și pînă în ultima zi a Campionatelor europene '87 și dincolo de cele cinci medalii ale Danielei Silivaș — patru de aur și una de argint —, dincolo de celelalte evoluții entuziasmante ale colegelor ei — Eugenia Golea și Camelia Voinea — în memorie mi-au rămas prima zi de concurs, primul aparat, primul pas în concurs, care spun totul, pentru că, de fapt, au decis totul. Era — știa toată lumea! — o luptă în doi, între campioana mondială Elena Șușunova, aflată la ea acasă, și micuța noastră Daniela. Tragerile la sorți nu fuseseră favorabile elevei Școlii nr. 7 din Deva. De ce? Pentru că ea urma să deschidă efectiv concursul, la cel mai greu aparat, bîrna, în vreme ce Șușunova începea cu solul, aparatul cel mai confortabil pentru orice gimnastă. Dintr-o mie de gimnaste ale lumii, o mie s-ar fi clătinat, dar nu și Daniela Silivaș care a executat o „bîrnă" extraordinară, notată cu 9,950, notă care era, de fapt, media celor șase calificative date de arbitre! Așa ceva nu se mai întîmplase: să fii prima gimnastă din concurs și să „deschizi" cu o notă în vecinătatea perfecțiunii era prea mult pînă și pentru campioana lumii, Șușunova, care a înțeles de la bun început că pierduse lupta.

HORIA ALEXANDRESCU

GEOGRAFIA *oceanelor*

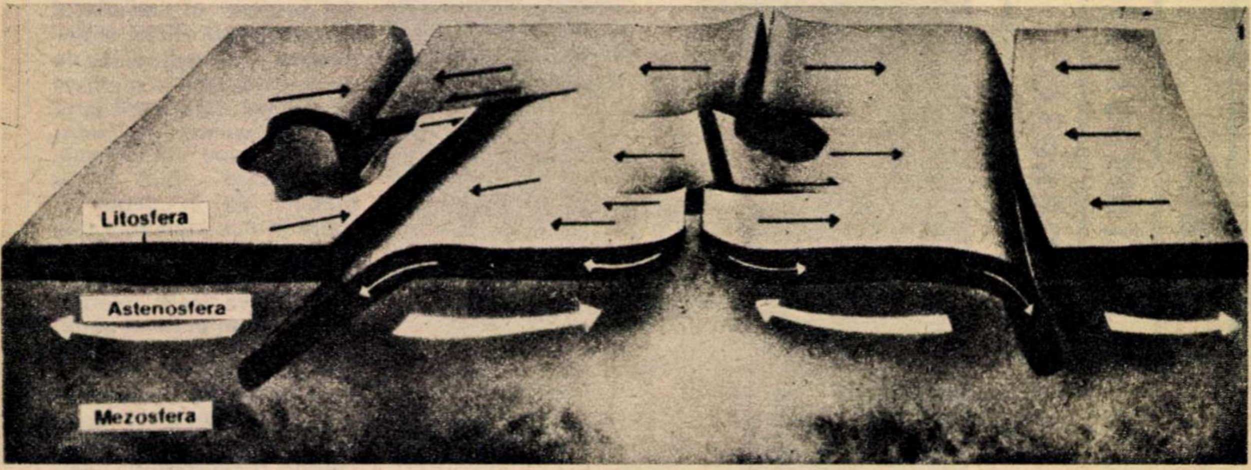

Mişcarea plăcilor tectonice. În centru: dorsala suboceanică centrală. În părţi: subducţia plăcilor tectonice suboceanice (în general ele trec sub plăcile continentale, dar sînt şi excepţii — stînga sus).

TERRA este dominată de întinsul imens al apelor, care deţine peste trei sferturi (361 455 000 km²) din suprafaţa totală a acesteia. Ca şi uscatul, unde relieful este reprezentat de cîmpii, dealuri, podişuri sau munţi, şi fundul oceanelor are forme de relief. Relieful marin are două niveluri topografice predominante: platourile continentale (şelfurile), care se întind de la linia de azimut a apei pînă la taluzul continental (de obicei pînă la 200 m adîncime), cu lăţimea de 70—80 km, şi platforma oceanică (zona abisală), situată între 4 000 şi 6 000 m adîncime.

Platourile continentale sau marginea submersă a blocurilor continentale se întind de-a lungul a 350 000 km şi reprezintă o trăsătură morfologică majoră a planetei. Ele se continuă cu zonele abrupte (taluzuri), care din punct de vedere geologic sînt diferite. De-a lungul coastelor Americii şi Africii la Oceanul Atlantic, în special în prelungirea platoului continental, a cărui lăţime ajunge chiar şi la 1 000 km, adîncimea fundului marin creşte continuu, cu o înclinaţie a pantei între 2° şi 6°. Înclinaţia scade pe parcurs şi panta este urmată de un povîrniş întins pe mai multe sute de kilometri, pînă ce ajunge la zona abisală oceanică, spre 5 000 m adîncime.

În Oceanul Pacific, dimpotrivă, situaţia este diferită. Marginile submerse ale blocului continental sînt presărate cu adevărate gropi gigantice, de formă îngustă şi alungită, ce pot atinge chiar peste 10 000 m adîncime (gropile: Filipine — 11 516 m, Mariane — 11 022 m, Tonga — 10 882 m). Adesea ele sînt înconjurate de lanţuri muntoase.

Aceste variaţii ale morfologiei submarine reflectă diferenţele fundamentale de structură geologică dintre scoarţa terestră atlantică (pasivă) şi cea pacifică (activă). Într-adevăr, după cum pe continente există zone cu o activitate geologică internă mai intensă, şi pe platforma oceanică există aceste fenomene.

Pentru a prezenta activitatea geodinamică din fundul oceanului planetar, va trebui, mai întîi, să amintim teoria geofizică a tectonicii globale — tectonica plăcilor. Se consideră că scoarţa terestră (litosfera) este formată din cîteva enorme plăci mobile, compuse, la rîndul lor, din fragmente ale mediului oceanic sau continental. Acestea provoacă expansiunea fundului oceanic, prin formarea în mijlocul acestora a unor axe ale marilor falii, care se numesc dorsale, aici formîndu-se o nouă crustă oceanică. Dorsalele nu sînt altceva decît nişte adevăraţi munţi submarini înalţi de 1 000—4 000 m faţă de cîmpiile abisale din jur şi cu o lărgime de 1 500—4 000 km. Dorsalele de tip pacific sînt mai proeminente decît cele de tip atlantic.

Un element important al reliefului suboceanic legat de dorsale îl constituie zonele de fractură, care au fost puse în evidenţă în 1952. Ele sînt elemente lineare cu lungimi de la cîţiva kilometri pînă la peste 5 000 km şi sînt generate de mişcări pe orizontală. Dorsalele formează un sistem continuu de munţi care străbat toate oceanele Pămîntului, care se termină în dreptul continentelor. Pe toată lungimea celor 60 000 km cît măsoară întreaga dorsală care brăzdează oceanul planetar, în fiecare an apar circa 3,5 km² de crustă nouă. Plăcile rigide care „plutesc" pe mantaua terestră (învelişul intern de sub litosferă) se îndepărtează încet (cu viteza de 8—10 cm/an) pe ambele părţi ale dorsalei, facilitînd ridicarea materialului topit din adîncul Terrei, pentru a umple golul creat. Specialiştii au calculat că, dacă suprafaţa de crustă nou creată de-a lungul dorsalei ar putea fi conservată, atunci Terra ar dispune de o suprafaţă dublă în mai puţin de 100 de milioane de ani. În realitate, atît cît se adaugă anual crustei terestre,

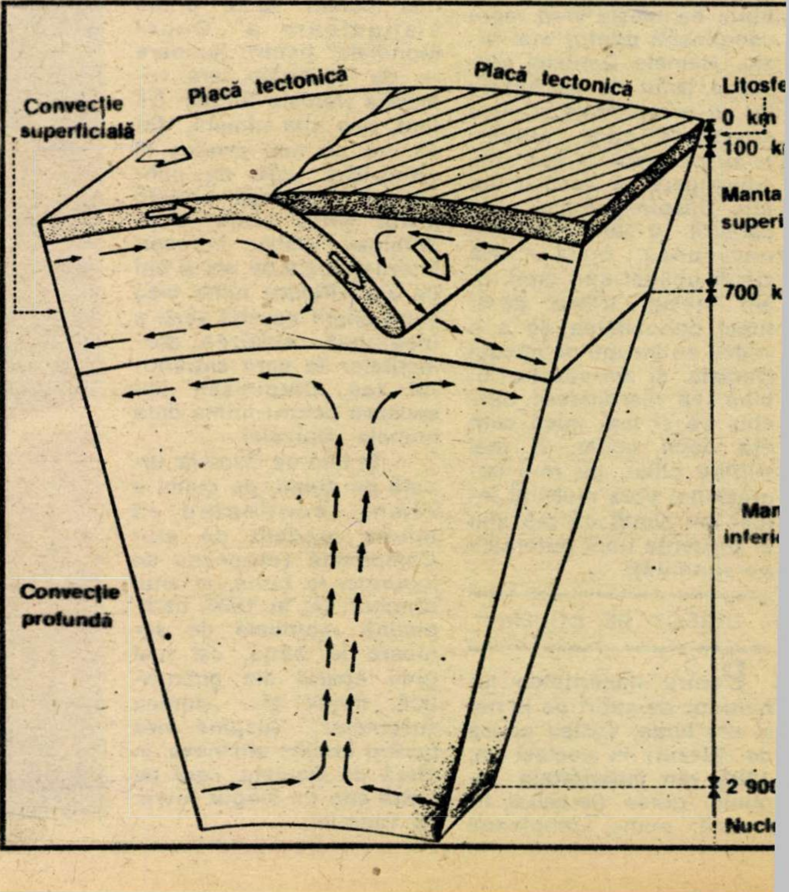

prin dorsala oceanică, tot atît se cufundă la frontiera de subducție de la marginea continentelor, dispărînd în astenosferă (învelișul superior al mantalei).

Tot acest mecanism, asemănător unui uriaș „covor rulant" la nivel planetar, a început să fie cercetat încă din 1968. Explorările întreprinse în ultimii 20 de ani au fost desfășurate după programe științifice riguros întocmite. Navele de cercetare au parcurs peste 70 000 km, au forat în fundul oceanelor peste 325 000 m, s-au săpat 1 150 de puțuri, din care s-au extras aproape 20 000 de probe totalizînd peste 97 000 m^3. Pătrunderea maximă în crusta oceanică a fost făcută în largul țărmului portughez, la 3 900 m, iar forajul efectuat la cea mai mare adîncime marină a fost realizat în groapa Marianelor, la peste 7 000 m adîncime. Nenumăratele foraje adînci care s-au efectuat în toți acești ani de cercetări submarine au permis confirmarea teoriei tectonicii plăcilor; totodată, ele au demonstrat că pe axul central al oceanelor există o crustă bazaltică nouă, care înaintează în vîrstă pe măsură ce ne apropiem de țărmurile continentale. În orice caz, nu există rocă în oceane care să depășească 220 milioane de ani, în timp ce pe uscat s-au găsit roci cu o vechime de mai multe miliarde de ani.

În ultimii ani a fost întocmit un program de cercetare a crustei pacifice, în apropierea Japoniei, după care specialiștii vor cerceta, timp de zece ani, cea mai activă zonă pacifică — fosele Nankai și Tonga. Pînă în 1986 s-au efectuat cu batiscafele aproape 30 de plonjări între 3 000 și 5 000 m adîncime. Aceste operații au înlesnit obținerea de eșantioane cu sedimente și roci marine, măsurători de temperatură, înregistrări video, luarea de fotografii submarine etc., toate acestea înlesnind specialiștilor posibilitatea de a efectua peste 50 km de profiluri geologice foarte bine poziționate.

Cu aceste date, inclusiv cele care vor mai fi obținute în continuare, ca și cu ajutorul observatorului geofizic fixat la aproape 4 000 m adîncime în apele Pacificului, se va putea cunoaște, cu mai multă precizie, dinamica intensă a subsolului oceanic din preajma Japoniei.

CONSTANTIN NEDELCU

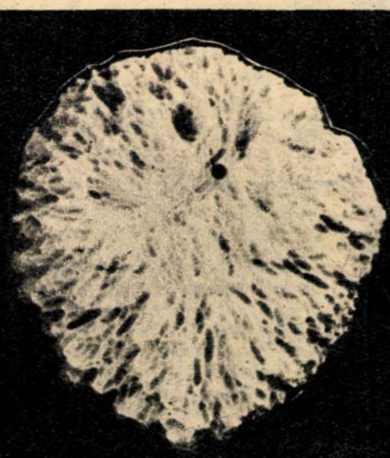

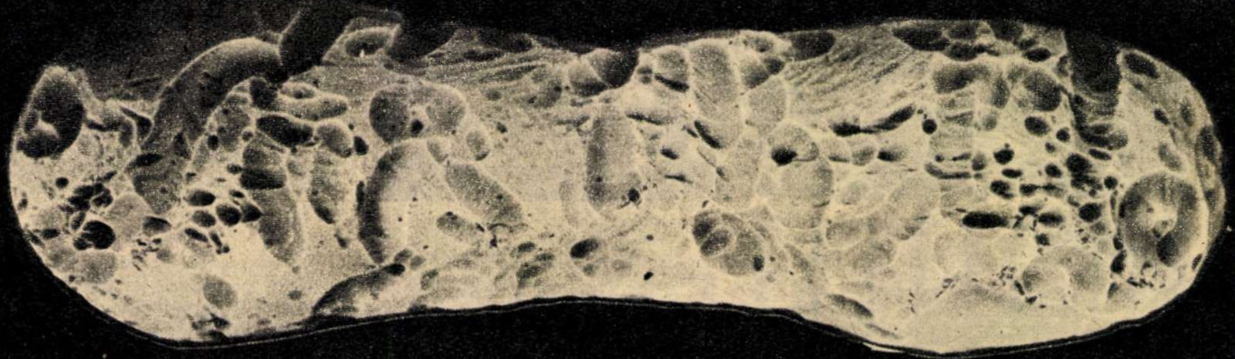

MISTERIOȘII OASPEȚI COSMICI

Tektitele

Tektitele, aceste corpuri cerești cu forme curioase, aspect sticlos și contur atît de aerodinamic încît au fost asemuite meteoriților, au fost descoperite în diferite regiuni ale Terrei, foarte îndepărtate între ele, pe aproape toate continentele și chiar pe unele insule. Ele au primit denumirea de tektite de la grecescul „tektos", care înseamnă topitură, deoarece seamănă cu roca sticloasă vulcanică numită obsidian, avînd însă o compoziție chimică total diferită de a oricărei roci din lavă terestră: toate tektitele analizate conțin mult mai puțină apă și nici unul dintre microcristalele caracteristice obsidianului.

Dacă cercetările asupra meteoriților au început încă la finele primei jumătăți a secolului trecut, studierea tektitelor este de dată foarte recentă, deși ele au vechimi comparabile cu ale meteoriților celor mai timpurii. Astfel, tektitele numite javanite (după numele insulei Java din Indonezia), care par cele mai numeroase, au căzut în urmă cu 750 000 de ani într-o zonă cuprinzînd (astăzi) Oceanul Indian, China, Indonezia, Filipinele și Australia. Unele dintre ele au fost descoperite de savantul Charles Darwin (1809—1882), cu ocazia expediției sale la bordul vasului „Beagle". Aceste tektite au forme rotunjite, asemănătoare unei picături de apă, unor discuri sau mici sfere. În zona nord-americană au fost găsite tektitele cele mai vechi: de circa 35 milioane de ani; în deșertul libian, tektitele numără 28 milioane de ani, iar moldavitele cehoslovace par să aibă 15 milioane de ani. De fapt, primele specimene de tektite recoltate în 1787 au fost moldavitele; despre acestea specialiștii au arătat chiar în acel an că în locurile în care au fost găsite aceste corpuri misterioase nu se descoperise pînă atunci o materie ce ar putea fi considerată „primară" pentru acestea. De pe atunci s-a stabilit, astfel, că tektitele nu sînt de origine terestră. Ulterior, unii aerodinamicieni au sprijinit ideea originii terestre a tektitelor, care, afirmau ei, ar fi fost smulse din roca Pămîntului ca urmare a impactului unor meteoriți, călătorind apoi prin Cosmos și revenind pe Terra.

Compoziția chimică a tektitelor nu conține elemente necunoscute. Ea seamănă cu aceea a sticlei, dar indicele de refracție (1,5) este inferior celui al cuarțului și al silexului; principalul constituent chimic al tuturor tektitelor este bioxidul de siliciu (cca 75 la sută). Urmează oxidul de aluminiu, oxizii de fier, de calciu, de magneziu, de potasiu, de sodiu, de titan, apoi apa etc. Deoarece rocile scoarței selenare aduse pe Pămînt de misiunile „Apollo" și „Luna" cuprind cel mult 55 la sută siliciu, în timp ce rocile din interiorul Selenei au o compoziție care se aseamănă bine cu aceea a tektitelor, mai mulți specialiști au sprijinit ipoteza conform căreia tektitele se datorează vulcanismului selenar de acum sute de mii și chiar milioane de ani. Tektitele au fost proiectate în Cosmos cu viteze depășind prima viteză cosmică (pentru Selena: 1,67 km/s), au călătorit multe milioane de ani, pentru a fi captate de cîmpul gravitațional terestru. Străbătînd cu viteze mari atmosfera Pămîntului, s-au înfierbîntat puternic, s-au topit, dispunîndu-și în interior, în mod specific, substanțele grele și pe cele ușoare și luînd acel particular aspect sticlos.

Se știe că studiul meteoriților a adus numeroase confirmări privind modelul de formare prin condensare succesivă, în noduli independenți, a materiei gazoase primordiale. Cea mai importantă descoperire cosmogonică, datorată „pietrelor cerești", este aceea conform căreia la baza formării Soarelui și a planetelor nu ar fi stat un nor omogen, ci un ansamblu izotopic, eterogen; în acest ansamblu, zonele de eterogeneitate erau de ordinul sutelor de mii de kilometri, ceea ce este totuși extrem de puțin dacă raportarea se face la diametrul inițial al nebuloasei solare (circa 100—300 miliarde de kilometri).

Studiul tektitelor, în afară de îmbogățirea cunoștințelor despre natura și compoziția rocilor lunare de interior, care au demonstrat încă o dată materialitatea lumii, a Universului, a permis și deducerea unor legi deosebit de interesante cu aplicații la forma optimă a corpurilor cosmice artificiale, care, la revenirea din Cosmos pe Pămînt, trebuie să nu ardă la traversarea straturilor dense ale atmosferei.

Conf. dr. ing. **FLORIN ZĂGĂNESCU**

ZOO

Instantanee fără teleobiectiv!

Sîntem siguri că pentru mulți dintre voi poveștile cu lei și tigri, întîmplările mai mult sau mai puțin adevărate din cartea junglei, auzite sau văzute pe micul ecran, vă îndeamnă, acum, în această binemeritată vacanță să vă îndreptați pașii către grădina zoologică. Venind în întîmpinarea acestei dorințe, ne-am gîndit ca, în „avanpremieră" să derulăm cîteva secvențe cu... surprize din marele parc zoologic din Capitală, unde zeci de specii de animale și păsări sînt gata să primească un semn de prietenie și ocrotire din partea noastră.

Pentru noi, cea mai plăcută intîlnire a fost aceea cu Frank și Frida. Cine sint ei? Sint doi pui de lei, cei mai tineri „locatari" ai Grădinii zoologice. Au doar două luni și știu să „pozeze" impreună cu mama lor... Lady. Cum au ajuns cele două feline să fie crescute de o cățelușă din rasa „pudel" este o intimplare fericită, mai ales pentru Lady, care i-a alăptat și ingrijit cu multă tandrețe și acum nici prin cap nu-i trece să se despartă de ei. Singura sa bucurie este să-i vadă mari și frumoși, drept pentru care este ingăduitoare atunci cind ingrijitorii le intind biberonul cu lapte.

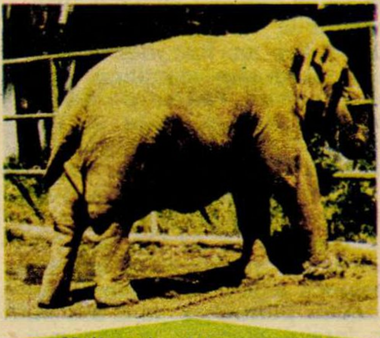

Mult mai prietenoasă, gata de a-ți intinde trompa — nu fără pericol insă — se arată Gaya, al cărei loc de naștere este jungla indiană, dar care acum se simte bine in Grădina zoologică, inconjurată zilnic de zeci de copii, dornici să-i savureze fiecare mișcare.

Asemenea prieteniii „pe viață" se mai intîlnesc în Grădina zoologică. Nu departe de familia amintită mai sus am intîlnit-o pe cățelușa Cocuța, care a crescut-o pe Isabela, născută din părinți tigri.

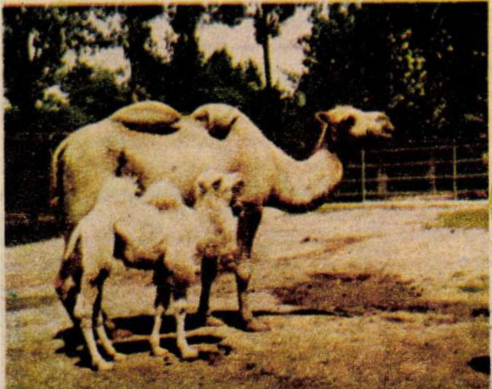

În schimb, Cazimir, deși are tot virsta lui Frank și Frida, nu este amator de asemenea „aventuri", mai ales că mama sa, Marafa, se impotrivește cu incăpățînare ca tihna vieții de familie, din care mai fac parte citeva cămile, să le fie tulburată.

Atente și gata să dea alarma in caz de apropiere a vreunui intrus, sint vecinele de rezervație — lamele —, cu toate că s-au despărțit de mulți ani de regiunea Anzilor.

După ce salutăm „din mers" cițiva jaguari, tigri și maimuțe, ne oprim la o partidă de... călărie in manejul cu ponei. Așteptăm citeva minute pină cind trei temerari își iau inima in dinți și — stop cadru — căluții, pe nume Sergiu și Mache, se lasă fotografiați.

Pentru că spațiul acestei pagini nu ne ingăduie mai mult, să facem un ultim popas in lumea păsărilor. Rațe și gîște, lebede albe și negre își string rindurile la semnalul cu care, de la cei 1,50 metri ai săi, flamingo le atenționează că au vizitatori. Iată de ce am făcut doar această fotografie de grup, cu o parte a coloniei de pelicani.

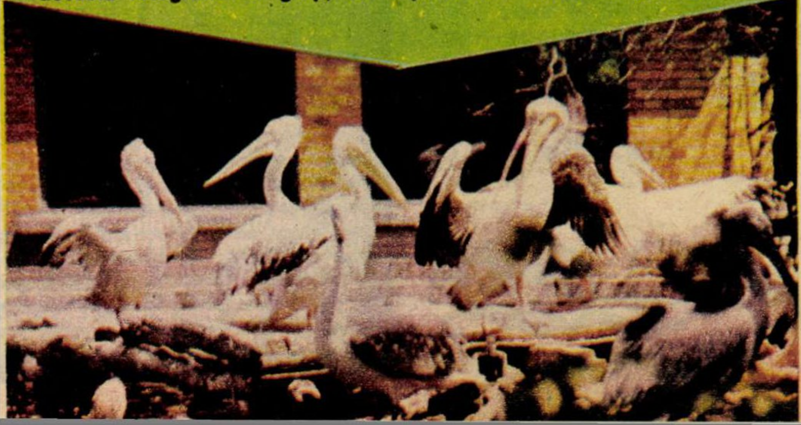

Text și foto
C. RĂDUT și M. NIEDL

ŞAH

IMPORTANT!

Rubrica noastră de şah lansează un nou concurs de dezlegări, constînd în două faze: primele cinci probleme apar în acest număr, iar următoarele cinci probleme le vom publica în numerele revistei noastre din luna septembrie.

Rezultatele concursului vor fi publicate la sfîrşitul lunii octombrie a.c. Se vor acorda atractive şi valoroase premii în obiecte de sport şi de uz şcolar. Între altele, pentru cel care va indica toate cele zece soluţii exacte, premiul va fi o bicicletă.

Soluţiile vor fi trimise toate odată, cu menţiunea pe plic: Pentru concursul de şah „CĂLUŢUL DE FILDEŞ", Piaţa Scînteii nr. 1, Sectorul 1, Bucureşti, redacţia „CUTEZĂTORII".

Diagrama sau controlul poziţiei:
Alb: Rg1, Dd1, Nc1, Nc4, Cd2, Cf3, pioni: a2, b2, c2, f2, g3, h2, Ta1, Te1;
Negru: Re8, Df6, Ta8, Th8, Nf8, Ng4, Cd4, Ce4, pioni: a7, b7, c7, c5, f7, g7, h7.
Albul începe şi dă mat la a patra mutare.

Diagrama sau controlul poziţiei:
Alb: Re1, Dd1, Ta1, Th1, Nd3, Nf4, Ce4, Cf3, pioni: a2, c2, g2, h2;
Negru: Re8, Db2, Ta8, Th8, Nc8, Nf8, Cc6, Cg8, pioni: a7, b7, c7, f7, g7, h7.
Albul începe şi dă mat la a patra mutare.

Diagrama sau controlul poziţiei:
Alb: Rb1, Dd2, Te1, Th1, Nf1, Nf4, Cc3, Cg1, pioni: a2, b2, d3, g2, h2;
Negru: Re8, Dd8, Ta8, Th8, Nc8, Nb4, Cd4, Cf6, pioni: a7, b7, e4, f7, g7, h7.
Albul începe şi dă mat la a patra mutare.

Diagrama sau controlul poziţiei:
Alb: Re1, Ta1, Tg8, Nd3, pioni: a3, f2, f4, h2;
Negru: Rc8, Tb2, Nc6, Nd8, pioni: a7, b7, f5, h7.
Albul începe şi la mutarea a treia negrul cedează.

Diagrama sau controlul poziţiei:
Alb: Rg1, Dd7, Tb5, Nb2, Cf7, pioni: a2, f2, g3, h2;
Negru: Rh7, Da4, Ta8, Tg8, Ng7, Cb3, pioni: a7, b7, g6, h6.
Albul începe şi dă mat la a treia mutare.

CALCUL ENIGMISTIC LITERAR

Înlocuind semnele prin cifre şi efectuînd operaţiile indicate, se va obţine un calcul matematic corect, în care primul şi ultimul număr reprezintă anul naşterii şi, respectiv, al încetării din viaţă al unui scriitor român, neîntrecut povestitor şi mare pedagog care a introdus metode noi şi a alcătuit, în colaborare cu alţii, valoroase manuale şcolare. Celelalte două numere corespund anilor în care a publicat „Metoda nouă de scriere şi citire pentru clasa I" şi remarcabilele „Amintiri din copilărie."

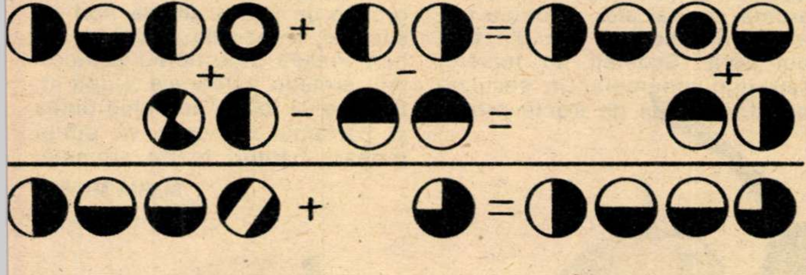

Acest desen geometric poate fi executat fără a ridica creionul de pe hîrtie. Aţi reuşit şi voi?

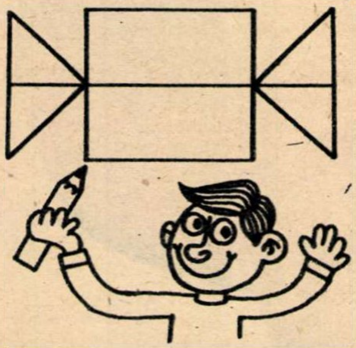

TREI SCULPTORI ROMÂNI

1 — — — — — — — —
2 — — — — — — — —
3 — — — — — — — —

P R I N U S S A
B A C M C R E U
I R A I E U C I

Pentru a descoperi numele a trei celebri sculptori români, alegeţi cite o literă din fiecare coloană verticală, inscriind-o pe una din liniile orizontale libere, potrivit următoarelor definiţii: 1=autorul lucrării „Cap de copil"; **2=autorul lucrării monumentale** Dimitrie Cantemir; **3=autorul lucrării** „Gigantul".

Răspuns: 1. Brâncuşi; 2. Irimescu; 3. Paciurea.

INTEGRAMĂ

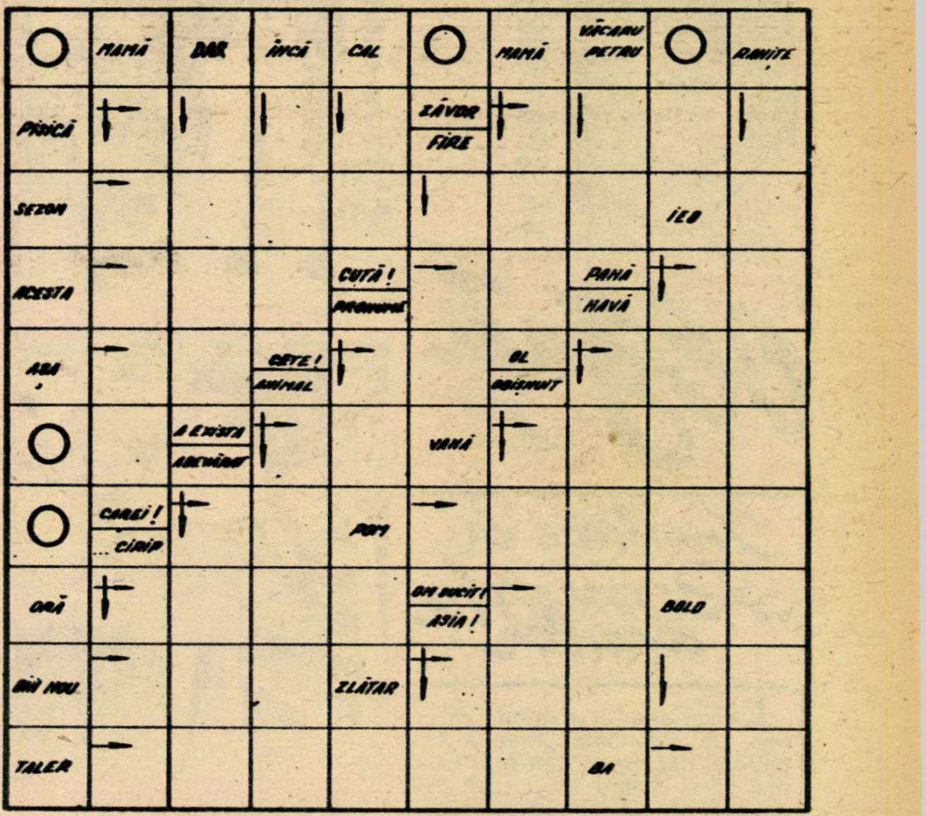

TICUŢĂ CEL UITUC

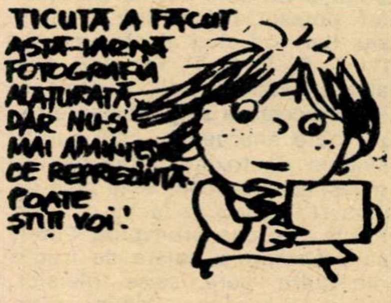
TICUŢĂ A FĂCUT ASTĂ-IARNĂ FOTOGRAFIA ALĂTURATĂ DAR NU-ŞI MAI AMINTEŞTE CE REPREZINTĂ. POATE ŞTIŢI VOI!

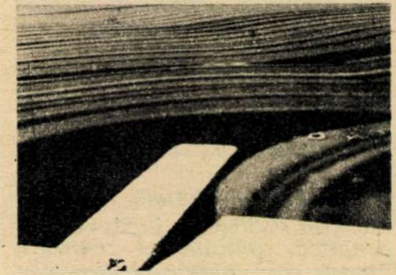

ROMB

ORIZONTAL ŞI VERTICAL LA FEL:
1) Din cap! 2) Şold. 3) Întovărăşit. 4) Ţară în nordul Africii. 5) Prietenie. 6) Impunătoare. 7) Ţel, obiectiv. 8) Aceea. 9) Ultime.

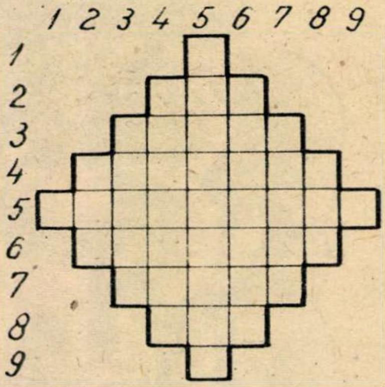

VARA

În lumina patriei
te văd

aşa cum grîul devine
matur
în lumina soarelui
şi a lunii
şi a ploii

aşa cum pădurile patriei
sînt verticale
aşa cum înţelepciunea
se numeşte patrie

iar mintea
şi braţul tău
ochiul tău
marea iubire
sînt vîrsta ei
pregătind zilnic acest
viitor.

IOAN VIERU

VĂ SFĂTUIEȘTE

Olguța

Invitație la „Romarta copiilor"

La intrare, în mărime naturală, te întîmpină Albă-ca-Zăpada și cei șapte sfătoși și harnici pitici. Scene din povești cunoscute de voi și cuburi multicolore, cu care negreșit v-ați jucat, „îmbracă" pereții de jur-împrejur. Iată o ambianță plăcută, dragă tuturor copiilor, în care – la magazinul „Romarta copiilor" din Capitală – a avut loc, și în acest an pentru voi, dragi prieteni, tradiționala „paradă a modei".

Modelele prezentate au etalat o modă frumoasă, tinerească și practică, gîndită și realizată pentru voi. Toate sînt destinate anotimpului cald, dar și vestimentației de interior din celelalte anotimpuri, într-o varietate de combinații, imprimeuri și culori pastel pe care le puteți găsi în magazinele din toată țara.

Cum sînt rochiile? Confecționate din țesături cît mai ușoare, din pînză topită și tercot „Tina". Neapărat mai largi – fustele fiind „construite" din patru clini – pentru că numai așa țin răcoare. Firește, cu mîneci chimono, semidetașabile, scurte sau pînă la cot, cu șlițuri sau volane, cu buzunare mari, cu nasturi, cu epoleți și șnurulețe. Rochiile au plastroane încadrate de volane sau frumoase broderii. Este prezent și cordonul, fie că este mai lat, fie că este doar un șnur care marchează însă frumos talia.

Pentru băieți, pantaloni din tercot în degradeuri gri cu alb, pantaloni scurți, bluzoane, scurte moderne, cu buzunare mari, fermoare, catarame și tigheluri, cămăși uni, în culori pastelate, în dungi, carouri sau înflorate.

Cîteva dintre aceste modele le puteți admira și în pagina de față a revistei noastre.

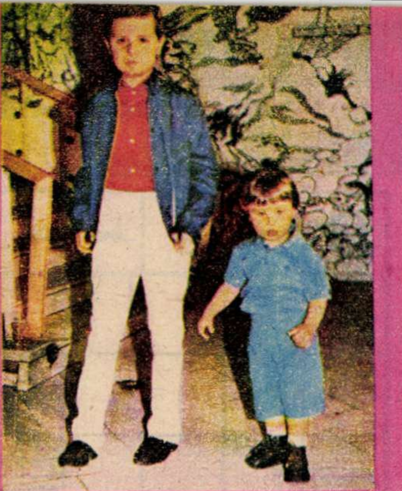

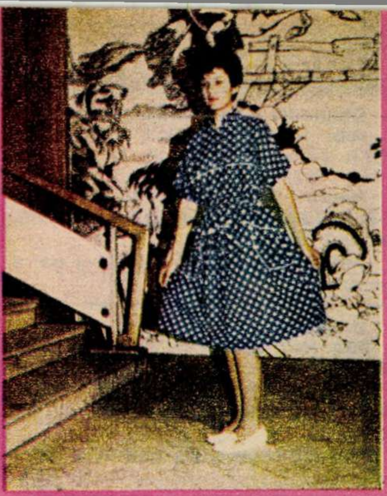

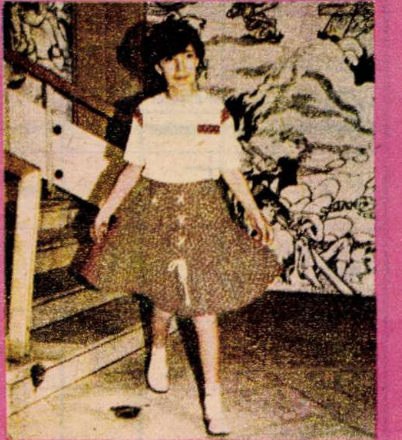

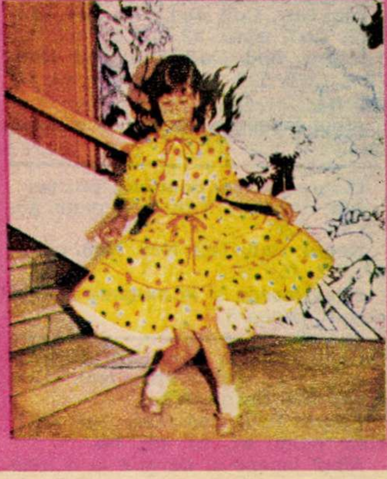

Dragi prietene, știu, din scrisorile voastre, că multe dintre voi vă ajutați mamele în gospodărie, uneori chiar gătiți singure anumite mîncăruri. Dacă vă place să încercați noutăți culinare, iată o rețetă de budincă cu brînză, foarte gustoasă.

Ingredientele sînt următoarele: 100 g făină, 100 g margarină sau unt, 4 ouă, 250 g brînză sărată (telemea, burduf), 500 g lapte.

Topiți, la foc foarte mic, margarina și adăugați făina (cernută), apoi laptele clocotit. Cu o lingură de lemn amestecați energic, continuu, pînă cînd obțineți un sos gros, pe care îl lăsați să se răcească. Radeți telemeaua sau sfărîmați brînza de burduf și amestecați-o cu cele patru gălbenușuri adăugate pe rînd.

Încorporați brînza astfel pregătită în sosul alb, iar în final adăugați și spuma bătută tare, amestecînd ușor. Ungeți cu puțină margarină un vas termorezistent, tapetați cu făină și turnați compoziția. Se coace la foc potrivit. Budinca este gata cînd se desprinde de pe pereții vasului și se rumenește pe deasupra. Se servește caldă.

Preparate din fructe

În frunte se află o adevărată bogăție de săruri minerale (fosfor, potasiu, calciu, sulf, magneziu, fier, iod etc.) și vitamine (A, B, C, D, E, K, P, PP etc.). Mai ales în stare crudă, fructele și sucul acestora sînt excelente rezervoare energetice, care curăță sîngele de toxine, întărește organismul. De aceea este bine ca vara și toamna să faceți cură de fructe și sucuri proaspete. Puteți să preparați și salată de fructe din mere, pere, caise, piersici, struguri, prune. Spălați bine fructele și lăsați-le să se scurgă de apă. Merele, perele, caisele și piersicile se taie sub formă de felii sau cuburi.

Într-o compotieră de sticlă amestecați ușor toate fructele, apoi turnați peste ele 300 g de sirop. Adăugați nuca tăiată sau măcinată. Timp de o oră țineți salata la rece. Salata de fructe nu se păstrează de la o zi la alta!

Pentru toamnă și iarnă puteți prepara sirop nefiert din fructe. Acesta își păstrează nu numai aroma, ci mai ales valoarea nutritivă, identică cu cea din timpul verii. Scoateți cu mixerul sau prin stoarcere (în săculețe de tifon) sucul de fructe proaspete. Cînd lichidul se limpezește, adăugați atîta zahăr încît lichidul să se satureze (1 kg zahăr la 1 l de lichid). Amestecați, de mai multe ori, cu o lingură de lemn.

Turnați siropul în sticle mici, astupați-le ermetic și păstrați-le la rece. Cînd preparați o băutură răcoritoare, puneți într-un pahar doar 2—3 linguri de sirop și completați cu apă simplă sau minerală.

Alternați, în borcane, straturi groase de cîte 1 cm de flori de soc, tei, frunze de mentă și zahăr. Presați bine florile și închideți ermetic borcanele. După un timp se va forma un lichid dulce și parfumat, cu care vă puteți prepara băuturi foarte aromate.

MARIA MITREA

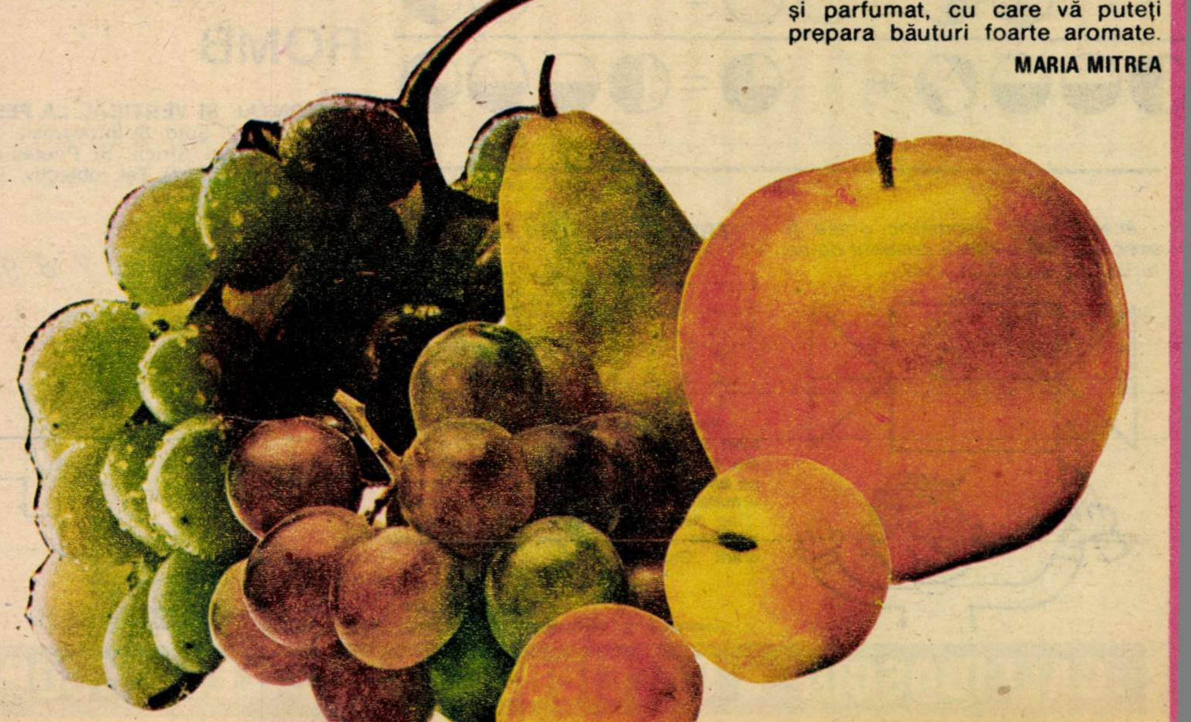

SCENARIU: NINA STĂNCULESCU DESENE: VALENTIN TĂNASE

COLOANA FĂRĂ SFÎRȘIT

Episodul 2

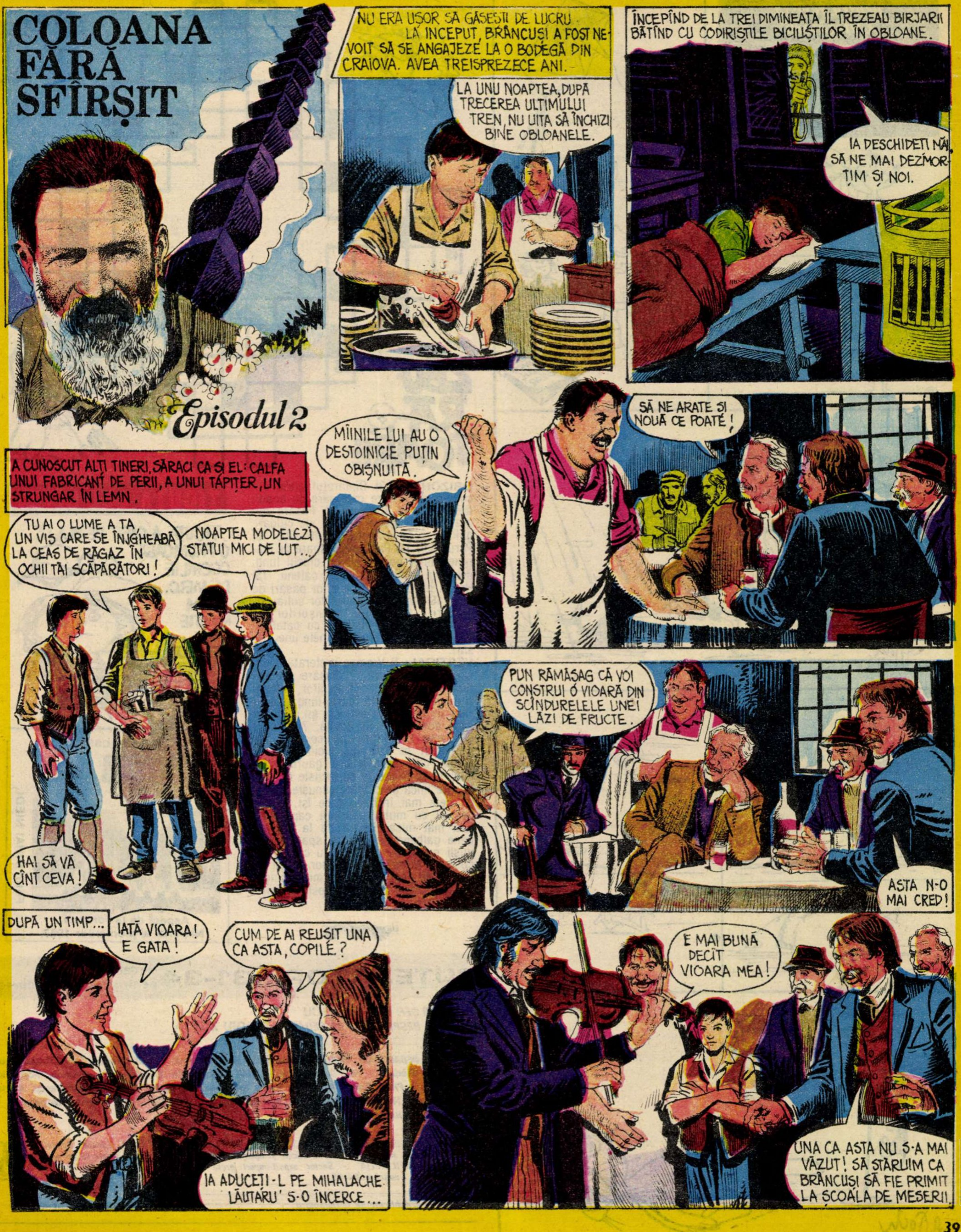
NU ERA UȘOR SĂ GĂSEȘTI DE LUCRU. LA ÎNCEPUT, BRÂNCUȘI A FOST NEVOIT SĂ SE ANGAJEZE LA O BODEGĂ DIN CRAIOVA. AVEA TREISPREZECE ANI.
LA UNU NOAPTEA, DUPĂ TRECEREA ULTIMULUI TREN, NU UITA SĂ ÎNCHIZI BINE OBLOANELE.
ÎNCEPÎND DE LA TREI DIMINEAȚA ÎL TREZEAU BIRJARII BĂTÎND CU CODIRIȘTILE BICIUȘTILOR ÎN OBLOANE.
IA DESCHIDEȚI MĂI, SĂ NE MAI DEZMORȚIM ȘI NOI.
A CUNOSCUT ALȚI TINERI, SĂRACI CA ȘI EL: CALFA UNUI FABRICANT DE PERII, A UNUI TAPIȚER, UN STRUNGAR ÎN LEMN.
MÎINILE LUI AU O DESTOINICIE PUȚIN OBIȘNUITĂ.
SĂ NE ARATE ȘI NOUĂ CE POATE!
TU AI O LUME A TA, UN VIS CARE SE ÎNJGHEABĂ LA CEAS DE RĂGAZ ÎN OCHII TĂI SCĂPĂRĂTORI!
NOAPTEA MODELEZI STATUI MICI DE LUT...
HAI SĂ VĂ CÎNT CEVA!
PUN RĂMĂȘAG CĂ VOI CONSTRUI O VIOARĂ DIN SCÎNDURELELE UNEI LĂZI DE FRUCTE.
ASTA N-O MAI CRED!
DUPĂ UN TIMP...
IATĂ VIOARA! E GATA!
CUM DE AI REUȘIT UNA CA ASTA, COPILE?
IA ADUCEȚI-L PE MIHALACHE LĂUTARU' S-O ÎNCERCE...
E MAI BUNĂ DECÎT VIOARA MEA!
UNA CA ASTA NU S-A MAI VĂZUT! SĂ STĂRUIM CA BRÂNCUȘI SĂ FIE PRIMIT LA ȘCOALA DE MESERII.

(Va urma)

În exclusivitate pentru revista „Cutezătorii“

UMOR CU... A. POCH

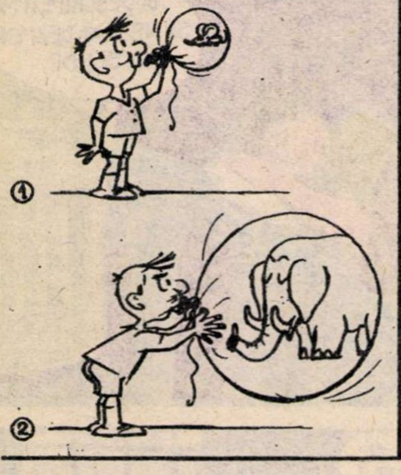

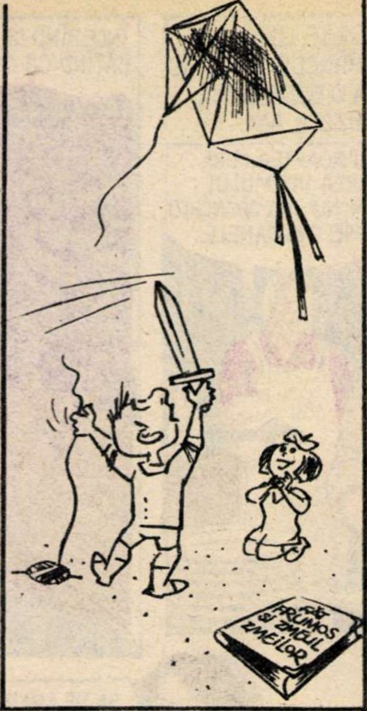
FĂT FRUMOS SI ZMEUL ZMEILOR

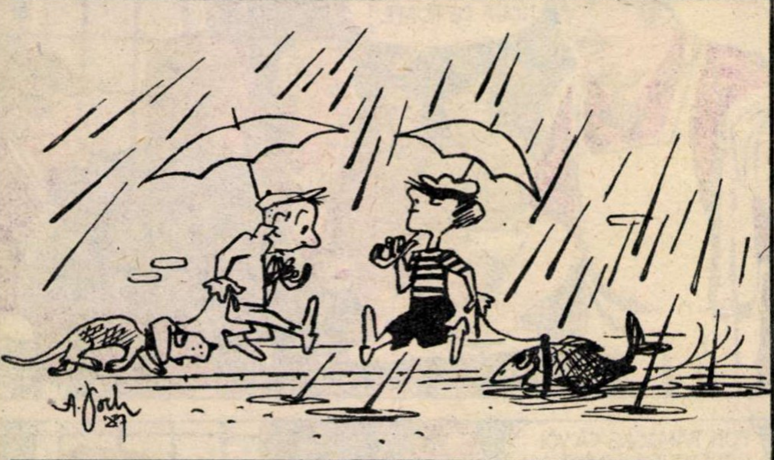

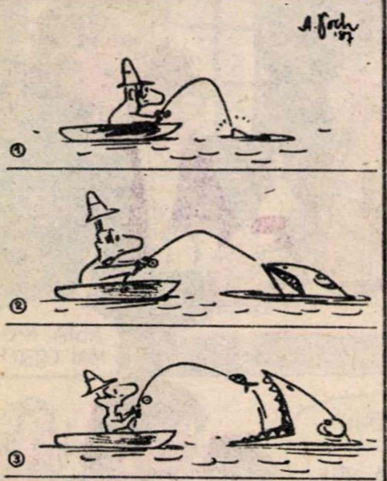

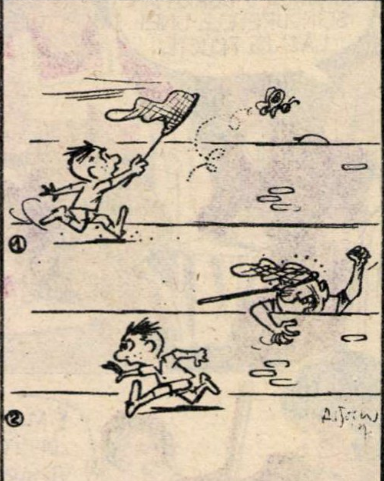

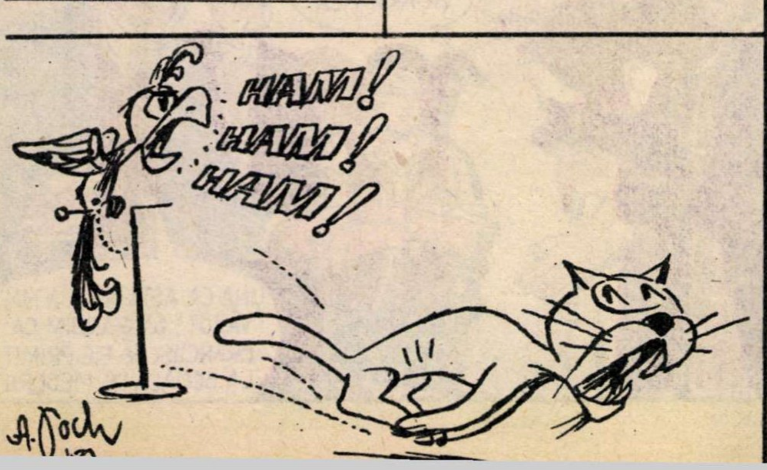
HAM!
HAM!
HAM!
A. Poch

ZBURĂTOARE

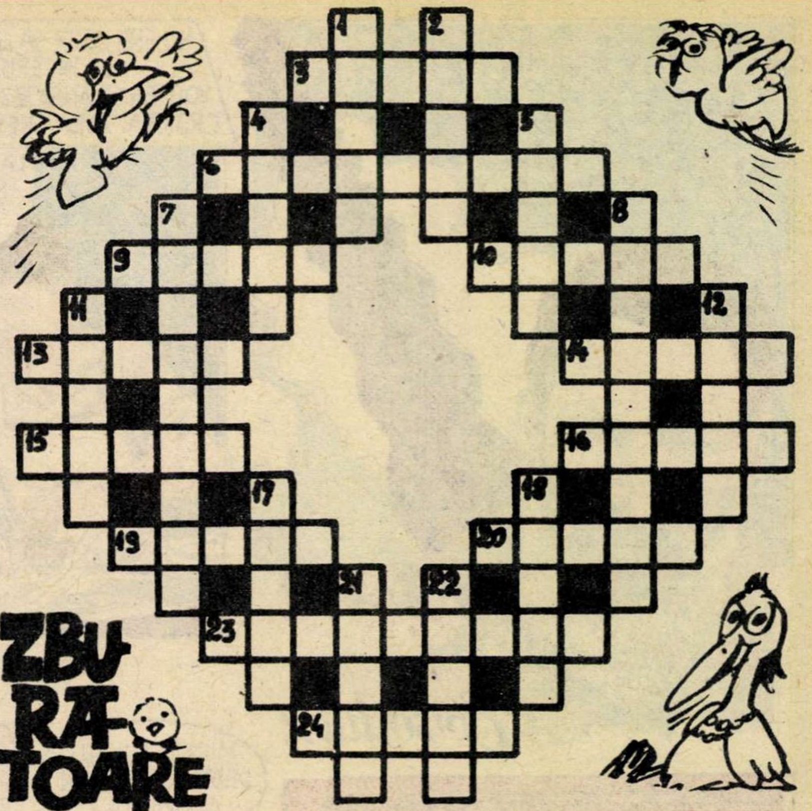

ORIZONTAL: 3) Cîntărețul auriu din colivie. 6) Pasăre călătoare, cu coada despicată. 9) Timbru. 10) Pasăre migratoare, cu ciocul ascuțit, de culoare gălbuie și pene negre, cu pete albe. 13) Porumbel. 14) Pasăre călătoare de mărimea unui porumbel, cu ciocul lung, drept și subțire și pene cafenii. 15) Hrana pelicanului și a altor păsări de apă. 16) Aduc cu zborul lor solia primăverii. 19) „Lupii“ puișorilor de găină (sing.). 20) Pasăre cu catalige! 23) Pitpalac. 24) Toate penele unei păsări.

VERTICAL: 1) Vremea preferată a păsărilor migratoare. 2) Pasăre decorativă, cu penajul strălucitor, albastru-verzui și coadă foarte lungă, răsfirată în formă de evantai (pl.). 4) Pasăre domestică. 5) Acvilă. 7) Pasăre cu pene trandafirii pe corp și negre-violet pe cap, pe picioare și la coadă, care trăiește prin găurile stîncilor și se hrănește cu lăcuste (pl.). 8) Pasăre mică de culoare cenușie-brună, cu pete mai închise, care își rotește des și cu multă ușurință capul. 11) Cea mai mică pasăre de la noi, cu pene galbene-măslinii pe spate și cenușii pe burtă. 12) Mîndru ca un cocoș! 17) Numele mai multor specii de păsări de pădure de talie mică (sing.). 18) Nimic mai mult. 21) Lipsit de aripi. 22) Împăturit.

* * *

TICUȚĂ CEL UITUC

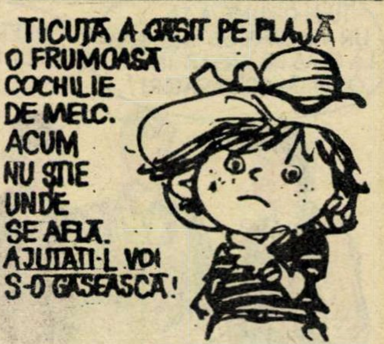
TICUȚĂ A GĂSIT PE PLAJĂ O FRUMOASĂ COCHILIE DE MELC. ACUM NU ȘTIE UNDE SE AFLĂ. AJUTAȚI-L VOI S-O GĂSEASCĂ!

Coperta noastră:

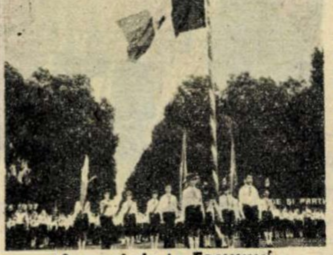

Foto: MIHAI NIEDL

Aspect de la Forumul Național al pionierilor 1987.

CUTEZĂTORII 31-34 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

COLECTIVUL REDACȚIONAL: **Melania Andreescu, Horia Aramă, Tudor Cristea, Ion Cringuleanu, Constantin Răduț** – *RESPONSABIL DE NUMĂR,* **Constantin Diaconu, Ion Donca, Pompiliu Dumitrescu** – *PREZENTAREA ARTISTICĂ,* **Elena Mănescu, Margareta Micu, Ion Mihăiescu, Maria Mitrea, Mihai Niedl, Ileana Pița, Ecaterina Roșca** – *ȘEF DE SECȚIE,* **Viorel Sâmpetrean** – *PREZENTAREA TEHNICĂ.*

Redacția Piața Scînteii nr. 1 București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia“ TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA“ – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 44 pagini 6 lei**

5 INTERVENȚIE URGENTĂ

Raliul

SCENARIU: DUMITRU LAZĂR DESENE: PUIU MANU - ANCA NAZARIE

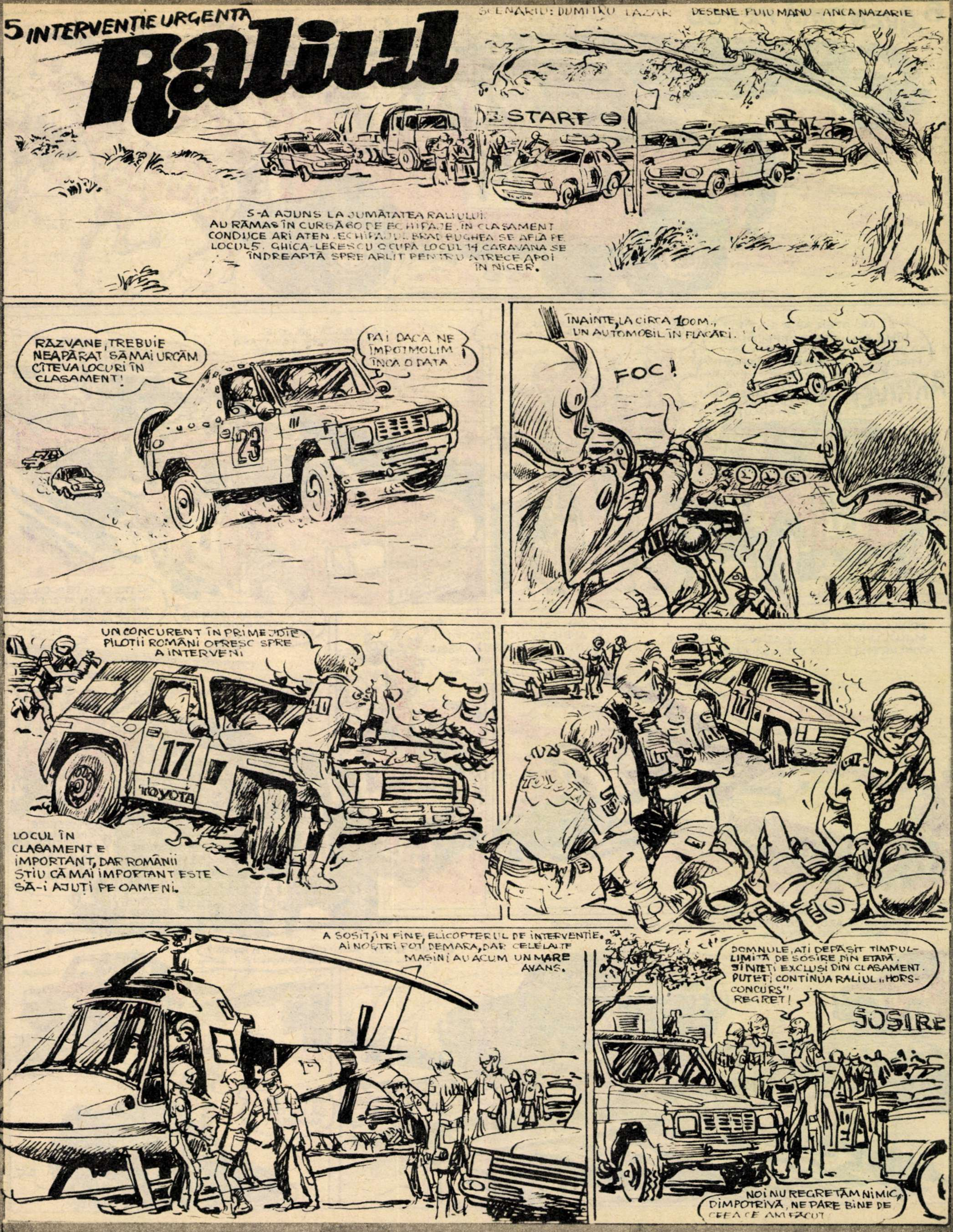
START
S-A AJUNS LA JUMĂTATEA RALIULUI. AU RĂMAS ÎN CURSĂ 60 DE ECHIPAJE. ÎN CLASAMENT CONDUCE ARI ATEN. ECHIPAJUL BRAD-BUGHEA SE AFLĂ PE LOCUL 5. GHICA-LERESCU OCUPĂ LOCUL 14. CARAVANA SE ÎNDREAPTĂ SPRE ARLIT PENTRU A TRECE APOI ÎN NIGER.
RĂZVANE, TREBUIE NEAPĂRAT SĂ MAI URCĂM CÎTEVA LOCURI ÎN CLASAMENT!
PĂI DACĂ NE ÎMPOTMOLIM ÎNCĂ O DATĂ...
23
ÎNAINTE, LA CIRCA 100 M., UN AUTOMOBIL ÎN FLĂCĂRI.
FOC!
UN CONCURENT ÎN PRIMEJDIE. PILOȚII ROMÂNI OPRESC SPRE A INTERVENI
17
TOYOTA
LOCUL ÎN CLASAMENT E IMPORTANT, DAR ROMÂNII ȘTIU CĂ MAI IMPORTANT ESTE SĂ-I AJUȚI PE OAMENI.
TOYOTA
A SOSIT, ÎN FINE, ELICOPTERUL DE INTERVENȚIE. AI NOȘTRI POT DEMARA, DAR CELELALTE MAȘINI AU ACUM UN MARE AVANS.
DOMNULE, AȚI DEPĂȘIT TIMPUL-LIMITĂ DE SOSIRE DIN ETAPĂ. SÎNTEȚI EXCLUȘI DIN CLASAMENT. PUTEȚI CONTINUA RALIUL „HORS-CONCURS". REGRET!
SOSIRE
NOI NU REGRETĂM NIMIC. DIMPOTRIVĂ, NE PARE BINE DE CEEA CE AM FĂCUT

6 AVENTURĂ PE POD

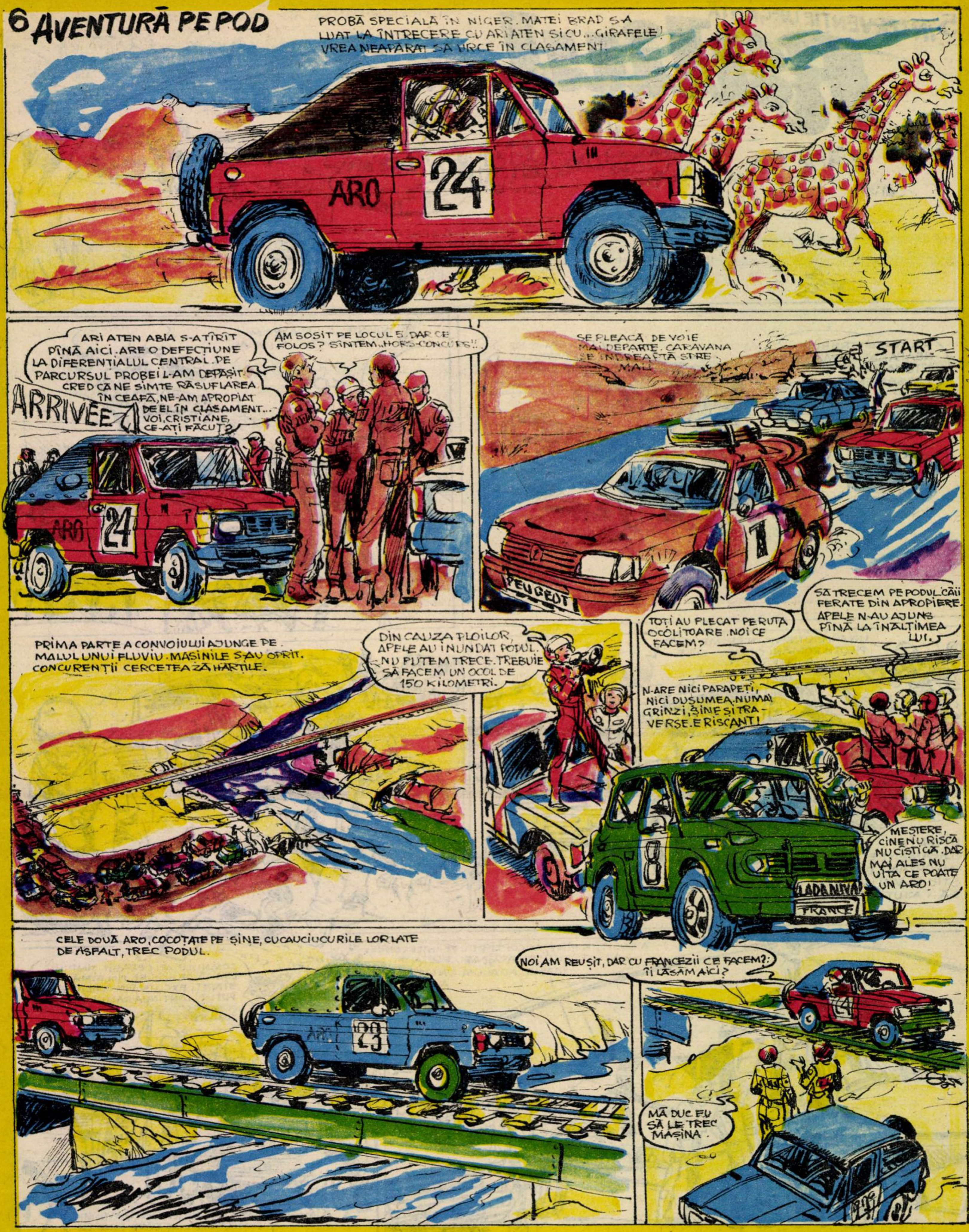
PROBĂ SPECIALĂ ÎN NIGER. MATEI BRAD S-A LUAT LA ÎNTRECERE CU ARI ATEN ȘI CU... GIRAFELE! VREA NEAPĂRAT SĂ URCE ÎN CLASAMENT.
ARO
24
ARI ATEN ABIA S-A TÎRÎT PÎNĂ AICI. ARE O DEFECȚIUNE LA DIFERENȚIALUL CENTRAL. PE PARCURSUL PROBEI L-AM DEPĂȘIT. CRED CĂ NE SIMTE RĂSUFLAREA ÎN CEAFĂ, NE-AM APROPIAT DE EL ÎN CLASAMENT... VOI, CRISTIANE, CE-AȚI FĂCUT?
AM SOSIT PE LOCUL 5. DAR CE FOLOS? SÎNTEM „HORS-CONCURS"!..
ARRIVÉE
ARO
24
SE PLEACĂ DE VOIE MAI DEPARTE. CARAVANA SE ÎNDREAPTĂ SPRE MALI.
START
PEUGEOT
PRIMA PARTE A CONVOIULUI AJUNGE PE MALUL UNUI FLUVIU. MAȘINILE S-AU OPRIT. CONCURENȚII CERCETEAZĂ HĂRȚILE.
DIN CAUZA PLOILOR, APELE AU INUNDAT PODUL. NU PUTEM TRECE. TREBUIE SĂ FACEM UN OCOL DE 150 KILOMETRI.
TOȚI AU PLECAT PE RUTA OCOLITOARE. NOI CE FACEM?
SĂ TRECEM PE PODUL CĂII FERATE DIN APROPIERE. APELE N-AU AJUNS PÎNĂ LA ÎNĂLȚIMEA LUI.
N-ARE NICI PARAPEȚI, NICI DUȘUMEA. NUMAI GRINZI, ȘINE ȘI TRAVERSE. E RISCANT!
MEȘTERE, CINE NU RISCĂ NU CÎȘTIGĂ. DAR MAI ALES NU UITA CE POATE UN ARO!
8
LADA NIVA
FRANCE
CELE DOUĂ ARO, COCOȚATE PE ȘINE, CU CAUCIUCURILE LOR LATE DE ASFALT, TREC PODUL.
ARO
23
NOI AM REUȘIT, DAR CU FRANCEZII CE FACEM? ÎI LĂSĂM AICI?
MĂ DUC EU SĂ LE TREC MAȘINA.

7 INTERVIUL

IN MAURITANIA
SE FACE ASISTENȚĂ TEHNICĂ. ECHIPAJELE SE ODIHNESC. MECANICII
SÎNT ÎN ACȚIUNE. SE FAC PREGĂTIRI PENTRU ASALTUL FINAL.

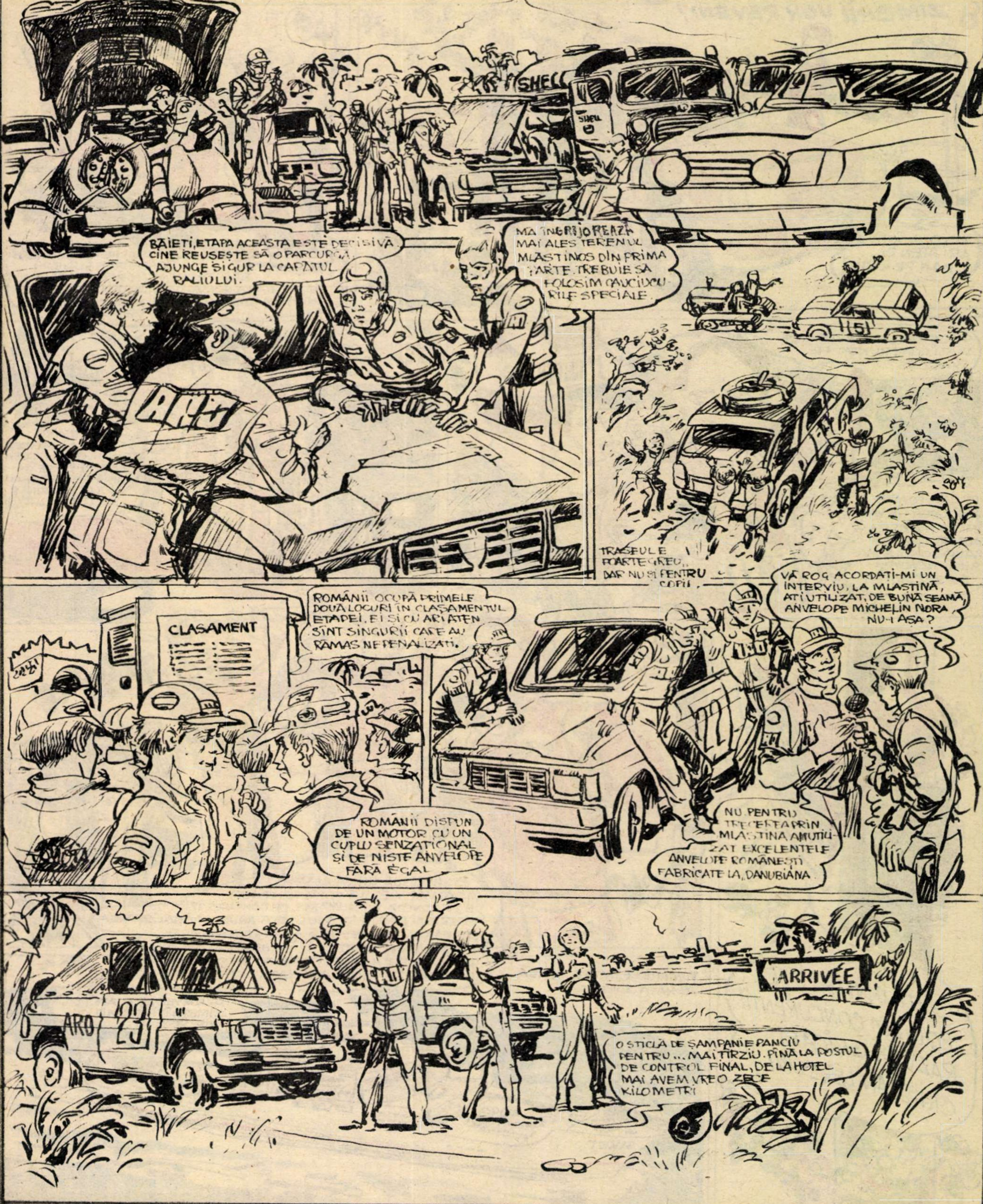
SHELL
SHELL
BĂIEȚI, ETAPA ACEASTA ESTE DECISIVĂ. CINE REUȘEȘTE SĂ O PARCURGĂ, AJUNGE SIGUR LA CAPĂTUL RALIULUI.
MĂ ÎNGRIJOREAZĂ MAI ALES TERENUL MLĂȘTINOS DIN PRIMA PARTE. TREBUIE SĂ FOLOSIM CAUCIUCURILE SPECIALE.
ARO
51
TRASEUL E FOARTE GREU, DAR NU ȘI PENTRU COPII.
ROMÂNII OCUPĂ PRIMELE DOUĂ LOCURI ÎN CLASAMENTUL ETAPEI. EI ȘI CU ARIATEN SÎNT SINGURII CARE AU RĂMAS NEPENALIZAȚI.
CLASAMENT
VĂ ROG ACORDAȚI-MI UN INTERVIU. LA MLAȘTINĂ, AȚI UTILIZAT, DE BUNĂ SEAMĂ, ANVELOPE MICHELIN NORA, NU-I AȘA?
ROMÂNII DISPUN DE UN MOTOR CU UN CUPLU SENZAȚIONAL ȘI DE NIȘTE ANVELOPE FĂRĂ EGAL
NU. PENTRU TRECEREA PRIN MLAȘTINĂ AM UTILIZAT EXCELENTELE ANVELOPE ROMÂNEȘTI FABRICATE LA „DANUBIANA".
ARRIVÉE
ARO 23
O STICLĂ DE ȘAMPANIE PANCIU PENTRU ... MAI TÎRZIU. PÎNĂ LA POSTUL DE CONTROL FINAL, DE LA HOTEL MAI AVEM VREO ZECE KILOMETRI

Raliul

SCENARIU: DUMITRU LAZĂR
DESENE: PUIU MANU - ANCA NAZARIE

8 ZIMBRII VOR REVENI!

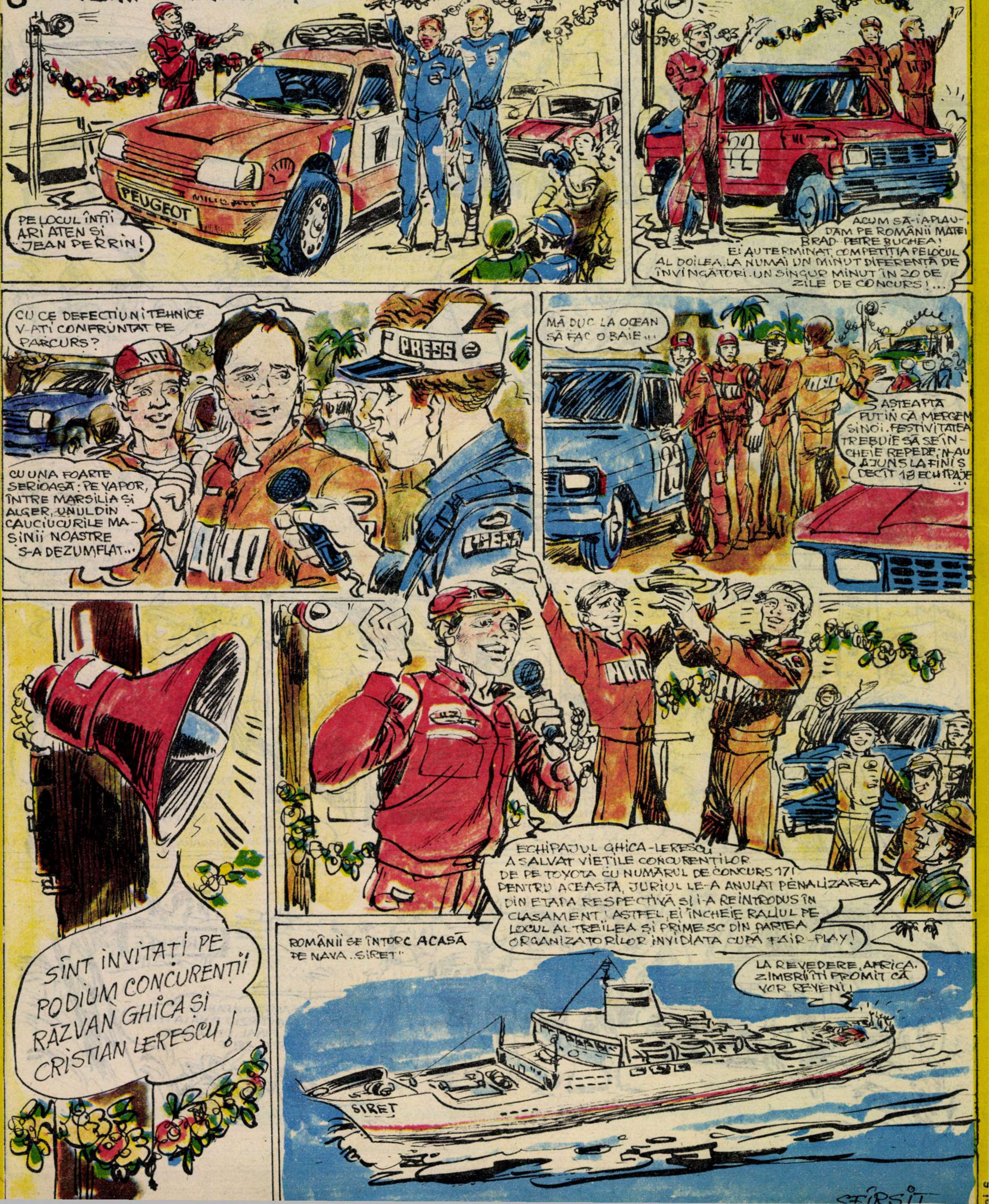
PE LOCUL ÎNTÎI ARI ATEN ȘI JEAN PERRIN!
PEUGEOT
ACUM SĂ-I APLAUDĂM PE ROMÂNII MATEI BRAD - PETRE BUCHEA! EI AU TERMINAT COMPETIȚIA PE LOCUL AL DOILEA, LA NUMAI UN MINUT DIFERENȚĂ DE ÎNVINGĂTORI. UN SINGUR MINUT ÎN 20 DE ZILE DE CONCURS!...
CU CE DEFECȚIUNI TEHNICE V-AȚI CONFRUNTAT PE PARCURS?
PRESS
CU UNA FOARTE SERIOASĂ: PE VAPOR, ÎNTRE MARSILIA ȘI ALGER, UNUL DIN CAUCIUCURILE MAȘINII NOASTRE S-A DEZUMFLAT...
MĂ DUC LA OCEAN SĂ FAC O BAIE...
AȘTEAPTĂ PUȚIN CĂ MERGEM ȘI NOI. FESTIVITATEA TREBUIE SĂ SE ÎNCHEIE REPEDE; N-AU AJUNS LA FINIȘ DECÎT 18 ECHIPAJE...
SÎNT INVITAȚI PE PODIUM CONCURENȚII RĂZVAN GHICA ȘI CRISTIAN LERESCU!
ECHIPAJUL GHICA-LERESCU A SALVAT VIEȚILE CONCURENȚILOR DE PE TOYOTA CU NUMĂRUL DE CONCURS 17! PENTRU ACEASTA, JURIUL LE-A ANULAT PENALIZAREA DIN ETAPA RESPECTIVĂ ȘI I-A REINTRODUS ÎN CLASAMENT! ASTFEL, EI ÎNCHEIE RALIUL PE LOCUL AL TREILEA ȘI PRIMESC DIN PARTEA ORGANIZATORILOR INVIDIATA CUPĂ FAIR-PLAY!
ROMÂNII SE ÎNTORC ACASĂ PE NAVA „SIRET”
LA REVEDERE, AFRICA. ZIMBRII ÎȚI PROMIT CĂ VOR REVENI!
SIRET
SFÎRȘIT

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

35

JOI, 3 SEPTEMBRIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1038)

9

ÎN ACEST NUMĂR :

- Constelația vacanței fericite
- Fapte de cutezanță pionierească și autorii lor
- Enciclopedie „Cutezătorii"
- Caleidoscop

OMAGIU
PATRIEI ȘI PARTIDULUI
CONCURSUL
CÎNTECULUI PATRIOTIC
DANSULUI PIONIERESC

CADRAN POLITIC

În cadrul unui nou și amplu dialog de lucru cu oamenii muncii din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită de lucru în județele Prahova, Buzău, Vrancea, Bacău, Neamț, Suceava, Botoșani, Iași, Vaslui, Galați, Brăila, Tulcea, Constanța și Ialomița.

În cursul vizitei au fost analizate, împreună cu primii secretari ai comitetelor județene de partid, cu alți factori de răspundere, probleme privind activitatea din agricultură, rezultatele obținute pînă acum, desfășurarea lucrărilor de sezon, modul cum se acționează pentru organizarea în cele mai bune condiții a stringerii recoltei și executarea însămînțărilor de toamnă la timpul optim, pentru pregătirea corespunzătoare a producției agricole din anul viitor, în vederea obținerii de recolte tot mai mari în fiecare unitate agricolă.

Noul dialog de lucru al secretarului general al partidului cu lucrătorii din agricultură s-a desfășurat în atmosfera de puternică angajare patriotică, revoluționară în care comuniștii, toți oamenii muncii acționează pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, a indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a întîmpina Conferința Națională a partidului și cea de-a 40-a aniversare a Republicii cu noi și prestigioase realizări în toate domeniile vieții economico-sociale.

Secretarul general al partidului a fost informat pe larg despre structura culturilor, dinamica lucrărilor de îmbunătățiri funciare, evoluția lucrărilor agricole. S-a arătat că pe baza investițiilor făcute în agricultură în ultimii ani au crescut și producțiile la cereale, cartofi, culturile tehnice, legumicole și fructe, precum și cele animaliere. Totodată au fost înfățișate acțiunile de ameliorare a pajiștilor în vederea sporirii continue a producției de furaje. Secretarul general al partidului a fost informat despre realizările cooperativelor agricole, producțiile prevăzute în culturile de toamnă, îndeosebi la cartofi și sfeclă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că evaluările au fost făcute bine și a felicitat colectivele unităților pentru rezultatele înregistrate, pentru modul cum se prezintă culturile.

Vizita de lucru efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în aceste județe relevă preocuparea sa statornică pentru dezvoltarea agriculturii, pentru creșterea aportului acestei importante ramuri a economiei naționale la progresul general al țării, pentru înflorirea continuă a satului românesc.

Pretutindeni, în județele vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost salutat cu deosebită căldură de lucrătorii ogoarelor. Prin manifestările lor entuziaste, au fost exprimate vibrant sentimentele de profundă dragoste și aleasă prețuire pe care locuitorii satelor le nutresc față de secretarul general al partidului pentru grija permanentă ce o acordă dezvoltării și modernizării agriculturii, sporirii producțiilor agricole în concordanță cu sarcinile stabilite pentru acest an și pe întregul cincinal, cu obiectivele noii revoluții agrare, creșterii continue a nivelului de trai al lucrătorilor ogoarelor țării.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a participat, sîmbătă, 22 august, la adunarea festivă consacrată celei de-a 43-a aniversări a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost întîmpinați, la sosirea în sala Palatului Republicii, unde a avut loc adunarea, cu multă căldură și însuflețire de participanți. S-a aclamat îndelung pentru gloriosul nostru partid comunist și secretarul său general, pentru eroicul popor român, pentru patria noastră socialistă.

În aplauzele, uralele și aclamațiile celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au luat loc în loja oficială.

În sală se aflau mii de oameni ai muncii din Capitală.

A fost intonat Imnul de Stat al Republicii Socialiste România.

Despre însemnătatea deosebită a istoricului act revoluționar de la 23 August 1944, despre marile prefaceri înnoitoare care au avut loc în patria noastră în anii socialismului a vorbit tovarășul Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România.

Evocînd însemnătatea marii noastre sărbători naționale, vorbitorul a evidențiat faptul că pe arcul de timp deschis în urmă cu peste patru decenii un loc de importanță hotărîtoare îl ocupă epoca inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului — cea mai bogată în înfăptuiri din întreaga noastră existență — în decursul căreia poporul român a străbătut cu eroism un drum de mărețe izbînzi socialiste. Cu îndreptățită mîndrie, poporul nostru numește această luminoasă perioadă „Epoca Nicolae Ceaușescu", ce va rămîne înscrisă cu litere de aur în bogata carte a neamului ca o recunoaștere a faptului că toate marile împliniri ale acestor ani sînt legate indestructibil de activitatea prodigioasă desfășurată cu clarviziune și fierbinte patriotism de cel mai iubit fiu al națiunii, ales de istoricul forum al comuniștilor de acum 22 de ani să conducă destinele partidului și țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În continuare a avut loc un spectacol festiv, dedicat Zilei naționale a României. Susținut de cele mai valoroase formații artistice profesioniste și de amatori, laureate ale celei de-a VI-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României" 1985—1987, spectacolul festiv a adus, prin multitudinea momentelor sale artistice, un fierbinte și ales omagiu secretarului general al partidului, luptei poporului nostru, condus de partidul comunist, pentru libertate națională și dreptate socială, pentru continua propășire a patriei.

Spectacolul a început printr-un impresionant moment muzical-literar închinat marii sărbători naționale, urmat de o suită de imagini cinematografice ilustrînd aspecte semnificative ale vieții noi edificate în România după victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. Au răsunat, în același timp, refrene ale unor cunoscute cîntece patriotice dedicate luptei poporului nostru pentru libertate și progres, pentru socialism. Ca o apoteoză a acestui

23 August, marea sărbătoare națională a poporului nostru:

VIBRANT OMAGIU PARTIDULUI, TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

moment distinct al spectacolului, toate formaţiile corale aflate pe scenă au intonat înflăcăratul cîntec patriotic „Partidul Ceauşescu, România".

„Marşul pionierilor" şi cîntecul „Uteciştii de azi, comuniştii de mîine" au prefaţat momentul poetic ce pune în lumină elanul revoluţionar cu care tînăra generaţie a României participă la ampla operă de edificare a socialismului şi comunismului pe pămîntul scump al patriei străbune.

Momente coregrafice, în timpul cărora erau recitate poeme cu un profund mesaj patriotic, au creat imaginea sugestivă a ceea ce reprezintă România socialistă în anii noştri — o ţară a muncii şi rodniciei, o ţară cu frumuseţi neasemuite, cu oameni liberi şi demni, năzuind permanent spre mai bine, spre un viitor măreţ, luminos. Pe ecran se derulau imagini ale frumuseţilor patriei noastre, ale dezvoltării unor importante ramuri economice, ale unor obiective economice şi sociale ridicate în ultimele două decenii, ctitorii ale „Epocii Nicolae Ceauşescu", ce constituie o expresie grăitoare a vocaţiei constructive a poporului român.

Între toate aceste realizări fără egal, ce au ca dată de naştere epoca înfloritoare pe care o trăim, se individualizează noua înfăţişare a Capitalei României — „Inima ţării luminoasă, vie..., gîndită de un erou între eroi" —, cum spun versurile, simbol al patriei în avînt, spre viitor, spre comunism. Pe ecran se succed imagini ale cursului înnoit al Dîmboviţei, ale construcţiilor edilitare din noul centru civic, alte măreţe edificii ale devenirii Capitalei noastre socialiste. Avem astăzi, spun toate aceste imagini, o ţară minunată, o Românie măreaţă ce se înalţă mîndră, spre gloria acestor timpuri noi.

Pentru tot ceea ce a făcut şi face spre binele şi fericirea poporului, naţiunea întreagă, unită în cuget şi simţiri, îl omagiază fierbinte pe secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, sub a cărui conducere a înscris şi înscrie cele mai luminoase pagini din istoria sa, pe omul care a dat numele său timpului ardent în care trăim, strategul temerar al biruinţelor noastre, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Este mesajul momentului sugestiv intitulat „O inimă ce bate pentru ţară — omagiu". Pe un fundal muzical cu sonorităţi ample, pe ecran s-au derulat imagini ale strălucitei activităţi a tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi tovarăşei Elena Ceauşescu. Este interpretată în primă audiţie cantata „Omagiu". Un amplu moment poetic a făcut să răsune stihuri de cinstire a celui mai iubit fiu al ţării, care şi-a dedicat viaţa, din anii tinereţii, comunismului, cauzei eliberării celor ce muncesc, edificării unei vieţi noi pe pămîntul patriei, cauzei independenţei şi păcii, măreţiei şi gloriei României:

Cînd cuprinde-ntreaga zare
cîntecul nepieritor
Şi cînd faptele de muncă
ne sînt semnul de putere
Ţara-ntreagă îi aduce, precum inima o cere,
Luminos, ales omagiu bravului conducător,
Nicolae Ceauşescu - nume scump,
simbol suprem -
În istorie a-nscris pagini demne, îndrăzneţe,
Şi-i mereu în fruntea luptei pentru împliniri
măreţe,

De aceea, cu credinţă, toţi în inimă-l avem.
Timp de peste cinci decenii ne-nfricat a fost
în luptă
Pentru dreptul celor mulţi
militînd cu eroism
El din viaţă a făcut o dovadă neîntreruptă
De istorică iubire pentru om şi comunism.
El în anii noi ai vremii, strălucit conducător,
România a-nălţat-o în lumina demnităţii
Şi-a înscris în stema ţării
semnul suveranităţii -
Visul milenar ce-l poartă
liberul, român popor!

Alături de tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a aflat totdeauna tovarăşa Elena Ceauşescu, eminent om politic, savant de largă recunoaştere internaţională, căreia i se aduce, la acest ceas de sărbătoare, un fierbinte omagiu:

Lîngă marea lui iubire pentru OM
şi pentru ţară,
E Elena Ceauşescu,
militant şi om de ştiinţă,
Ce în lupta comunistă
şi-a pus viaţa cu credinţă
Devenind, prin fapta vieţii, eroină legendară.

Manifestarea din Capitală consacrată aniversării Zilei naţionale a poporului român a luat sfîrşit într-o ambianţă însufleţită, de puternic entuziasm. Prin întreaga ei desfăşurare, adunarea s-a constituit într-o nouă şi vibrantă manifestare a unităţii de nezdruncinat a întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a voinţei nestrămutate a oamenilor muncii de a înfăptui neabătut hotărîrile Congresului al XIII-lea al P.C.R., Programul de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare a României spre comunism.

Al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste

MOBILIZATOR PROGRAM DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTAREA CONȘTIINȚEI SOCIALISTE ȘI FORMAREA OMULUI NOU

În conștiința tuturor fiilor patriei, cel de-al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste — care a avut loc în zilele de 17—18 august a.c. — se înscrie drept un moment de profundă rezonanță politică, constituind o expresie înaltă a democrației noi, revoluționare promovată cu consecvență în anii Epocii Nicolae Ceaușescu în toate domeniile vieții economico-sociale. Desfășurat în acest an, în care partidul și poporul au aniversat împlinirea a 22 de ani de la istoricul Congres al IX-lea și cînd întreaga națiune își mobilizează cu abnegație energia creatoare pentru a întîmpina cu noi succese Conferința Națională a partidului și a 40-a aniversare a proclamării Republicii, acest înalt forum politico-ideologic și de cultură al țării a pus încă o dată în valoare statornica preocupare a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru realizarea unei noi calități a muncii de formare a conștiinței socialiste, de modelare a personalității constructorilor socialismului, de înflorire a culturii și artei naționale.

La temelia acestei preocupări statornice, a întregii activități politice, ideologice și cultural-educative desfășurate în vederea formării omului nou, constructor conștient și devotat al socialismului și comunismului, se află acum luminoasele teze, idei și orientări cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezentată la deschiderea congresului.

Adoptată în unanimitate drept document programatic de excepțională valoare teoretică și practică de către cel de-al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu se constituie într-un amplu program de acțiune privind intensificarea și creșterea eficienței activității politico-ideologice și cultural-educative, sporirea contribuției sale la afirmarea tot mai puternică a rolului conștiinței socialiste, revoluționare, a maselor de oameni ai muncii, ca însemnată forță motrice a progresului, a înaintării țării pe calea edificării socialismului, a civilizației comuniste, corespunzător cerințelor stabilite de Congresul al XIII-lea și de Programul ideologic al partidului. Subliniind faptul că activitatea politico-educativă și culturală, formarea conștiinței revoluționare a omului nou constituie o parte inseparabilă a procesului de ridicare pe noi culmi de progres și civilizație a patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a evidențiat profundele transformări sociale și economice care, într-o perioada istorică scurtă, au determinat trecerea României în rîndul statelor industrial-agrare, cu o industrie modernă și o agricultură socialistă în plină dezvoltare. În întreaga perioadă a construcției socialiste, și mai ales de la Congresul al IX-lea, creșterea forțelor de producție a

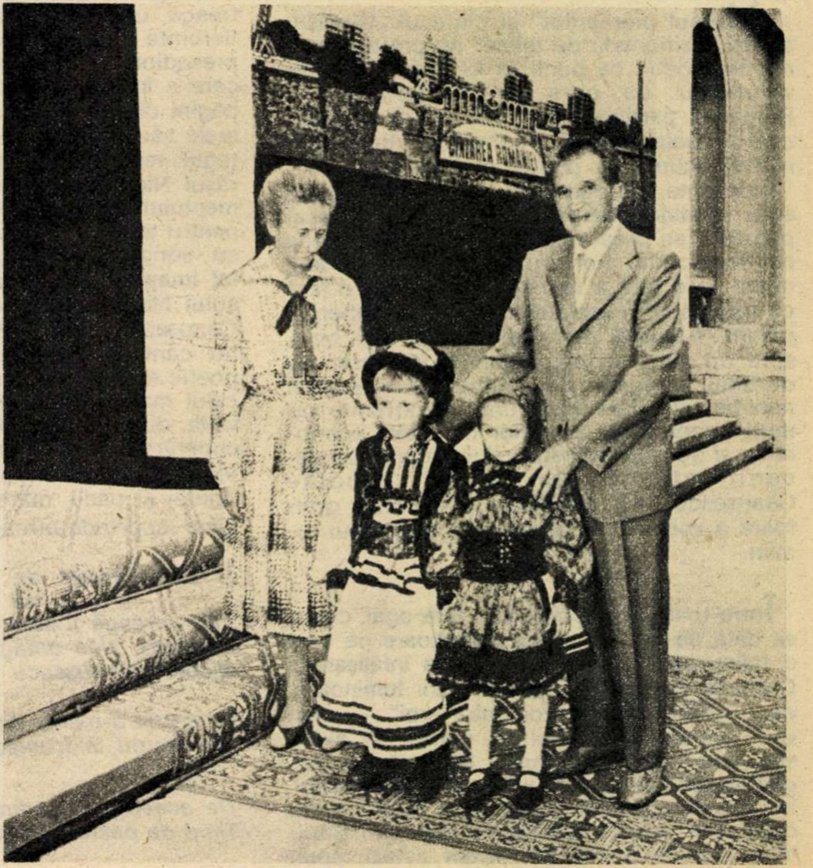

„Întreaga activitate politico-educativă, culturală trebuie să aibă drept scop formarea unui om cu înalte calităţi moral-politice, încrezător în forţele poporului, ale societăţii, hotărît de a-şi aduce întreaga contribuţie la înfăptuirea Programului partidului, la dezvoltarea generală a patriei, de a fi întotdeauna la datorie şi de a acţiona ca adevărat revoluţionar în toate împrejurările!".

NICOLAE CEAUŞESCU

fost însoţită de ridicarea continuă a ştiinţei, învăţămîntului, culturii — factori primordiali pentru făurirea cu succes a noii orînduiri sociale. Activitatea ideologică, politico-educativă şi culturală a reprezentat, astfel, o adevărată forţă motrice a dezvoltării societăţii. Creşterea rolului acestui important sector de activitate se impune şi mai mult în viitor pentru înfăptuirea cu succes a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, a Programului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism. **„Este necesar** — arăta secretarul general al partidului — **să facem totul pentru ca ştiinţa şi cultura, educaţia politică, activitatea ideologică să constituie permanent o puternică forţă a dezvoltării economico-sociale. Trebuie să nu uităm nici un moment că făurirea noii orînduiri sociale, asigurarea progresului continuu al patriei noastre nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei, tehnicii şi culturii, ale cunoaşterii umane în general".**

Fundamentînd cu clarviziune strategia dezvoltării armonioase a societăţii noastre, în care se acordă o importanţă deosebită atît creşterii necontenite a forţelor de producţie, cît şi formării conştiinţei revoluţionare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a adresat chemarea de a ridica pe o treaptă calitativ nouă activitatea politico-ideologică şi cultural-educativă, astfel încît aceasta să determine o adevărată revoluţie în gîndirea celor ce muncesc, să contribuie la modelarea profundă a omului nou, cu un larg orizont de cunoaştere şi un înalt nivel de cultură. Dragostea pentru muncă, abnegaţia şi hotărîrea de a munci acolo unde societatea o cere, de a se afirma şi rămîne, în toate împrejurările, un fiu credincios al poporului, dezvoltarea spiritului de omenie, al cinstei şi dreptăţii sînt calităţi ce trebuie să caracterizeze pe toţi cetăţenii patriei în amplul proces de înaintare a României pe noi culmi de progres şi civilizaţie. O atenţie deosebită se cere acordată educării tinerei generaţii, familia şi, deopotrivă, şcoala fiind chemate să sădească în conştiinţa copiilor, a tineretului cele mai nobile idealuri de dreptate şi adevăr, de slujire a partidului şi poporului, să contribuie la educarea şi formarea conştiinţei revoluţionare a tineretului.

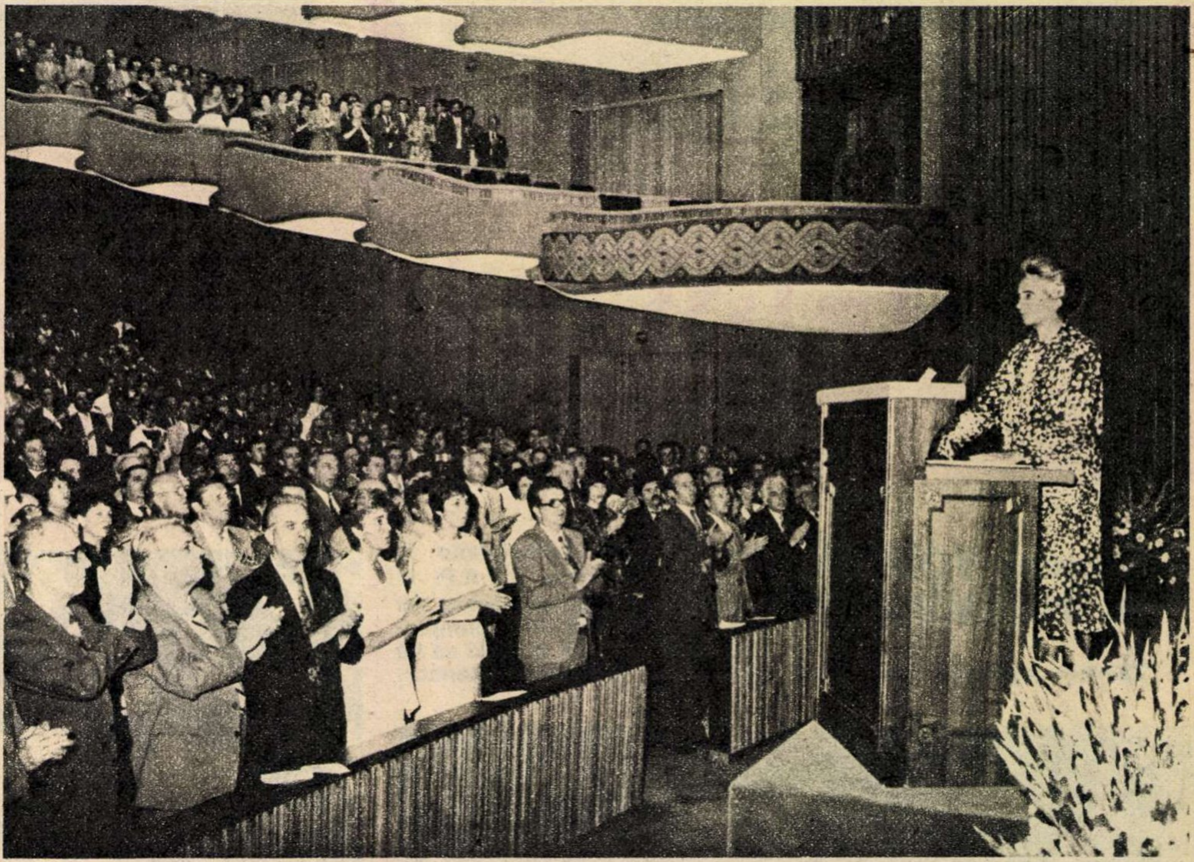

Un rol important în formarea unui om cu înalte calităţi moral-politice, încrezător în forţele poporului, ale societăţii îl are creaţia spirituală, activitatea cultural-artistică. Sub semnul Festivalului Naţional „Cîntarea României" — generoasă iniţiativă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu — sute şi sute de mii de oameni îmbină armonios activitatea de producţie cu cea cultural-educativă şi artistică, astfel încît, în cei peste 15 ani, Festivalul Naţional „Cîntarea României" s-a transformat într-o adevărată forţă de creaţie a poporului în toate domeniile. În cadrul dezbaterilor ce au avut loc a fost subliniată, totodată, preocuparea pentru ca literatura, arta românească să dea o nouă strălucire bogatelor tradiţii de muncă şi viaţă ale poporului nostru, să reflecte, cu un conţinut mai angajant, eroii noi ai patriei, eroii uriaşelor transformări revoluţionare ce au loc astăzi pe întreg cuprinsul ţării.

Cuvîntarea secretarului general al partidului — urmărită cu cel mai viu interes, cu deplină satisfacţie şi aprobare, fiind subliniată în repetate rînduri cu puternice urale, aplauze şi ovaţii de participanţii la congres — deschide un cîmp larg de acţiune pentru perfecţionarea continuă a muncii politico-ideologice şi cultural-educative, în vederea mobilizării energiilor creatoare ale oamenilor muncii pentru realizarea în cele mai bune condiţii a prevederilor de plan pe acest an şi întregul cincinal 1986—1990.

Aşa cum arăta tovarăşa Elena Ceauşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor congresului, este necesar ca în perioada următoare, urmînd orientările cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului, activitatea politico-educativă să aibă un rol tot mai important în înfăptuirea planului şi a programelor de dezvoltare economico-socială a ţării, în însuşi modul de a gîndi şi acţiona al poporului nostru. În acelaşi timp, pornind de la unitatea indestructibilă a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru, a fost exprimat angajamentul ferm al tuturor oamenilor de cultură şi artă din ţara noastră de a acţiona împreună cu întregul popor pentru a face tot mai puternic auzit glasul voinţei de pace şi colaborare al României socialiste.

Pe baza propunerii tovarăşei Elena Ceauşescu, participanţii au adoptat, în unanimitate, Apelul Congresului al III-lea al educaţiei politice şi culturii socialiste din România pentru dezarmare nucleară şi generală, pentru pace.

Desfăşurat în lumina tezelor, ideilor şi orientărilor cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului, preşedintele Republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, marele forum al educaţiei politice şi culturii socialiste a adoptat hotărîri de o deosebită însemnătate privind înfăptuirea consecventă a politicii partidului în domeniul educaţiei, culturii şi artei, formarea şi dezvoltarea conştiinţei înaintate a omului nou, promovarea şi afirmarea spiritului revoluţionar în toate sferele creaţiei materiale şi spirituale.

Tinereţe, entuziasm, voioşie, hărnicie. Ele au făcut ca zilele petrecute în taberele pionierești, înflorite din belşug pe harta estivală a vacanţei, să rămînă de neuitat. O marcă romantică deosebită au avut taberele care i-au reunit pe pionierii remarcaţi în marile acţiuni tehnico-aplicative, cultural-artistice şi sportive. Au cunoscut, astfel, satisfacţii deosebite inventivii pionieri tehnicieni, pasionaţii istorici, destoinicii naturalişti, sportivii, iscusiţii participanţi la activităţile P.T.A.P., talentaţii condeieri, desenatori, muzicieni, cineaşti şi reporterii pionieri. Cu toţi s-au străduit, în concursurile şi activităţile desfăşurate în tabere, să dea o măsură revelatoare a harului şi perseverenţei în muncă.

Vă prezentăm imagini din raidul nostru fotografic realizat în cîteva din aceste tabere.

CONSTELAŢIA VACANŢEI FERICITE

Bucşoaia: VOINŢĂ ŞI ÎNDEMÎNARE

Sintem oaspeţii celor mai bune echipaje participante la complexul aplicativ P.T.A.P. În aceeaşi tabără au poposit şi cei mai pricepuţi prieteni ai pompierilor. S-au străduit cu toţii să fie la înălţimea pregătirii lor tenace.

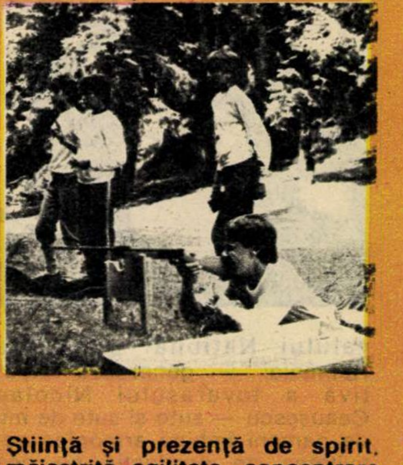

Ştiinţă şi prezenţă de spirit, măiestrită agilitate, concentrare şi stăpînire de sine, calităţi pe care le rîvnesc băieţii mîndri, curajoşi, s-au reflectat în promptitudinea răspunsurilor exacte, în lupta cu pretenţioasele obstacole şi cu grăbitele secunde. Remarcabili, pionierii din judeţul Olt, care au obţinut două locuri I: la proba teoretică (150 p) şi la proba de tir (150 p). Echipajul prahovean a ieşit învingător, la pista cu obstacole, realizînd 1'41"2"'. Dar, desigur, şirul deţinătorilor temerari de trofee nu se opreşte aici. Cu toţii, pionieri cutezători, au trecut cu bucurie şi nerăbdare prin probele menite să le ateste curajul, priceperea şi spiritul de dăruire.

Oneşti: CUPA „PIONIERUL"

Iată-ne în tabăra pionierească de la Oneşti, unde cei mai buni fotbalişti, handbalişti, tenismeni şi jucători de badminton din ţară îşi dispută întîietatea. Secvenţele înfăţişează momente ale unuia dintre meciurile cu balonul rotund, între echipajele judeţelor Alba şi Botoşani, cîştigători dovedindu-se cei din Alba. A fost unul din momentele palpitante ale unuia din campionatele cele mai fierbinţi din tabără: de fotbal. Şi nu numai acesta, ci şi celelalte sporturi şi-au avut jucători redutabili, care au oferit clipe de mare spectacol, multe satisfacţii şi aplauze unanime pentru cîştigătorii, în final, ai Cupei „Pionierul".

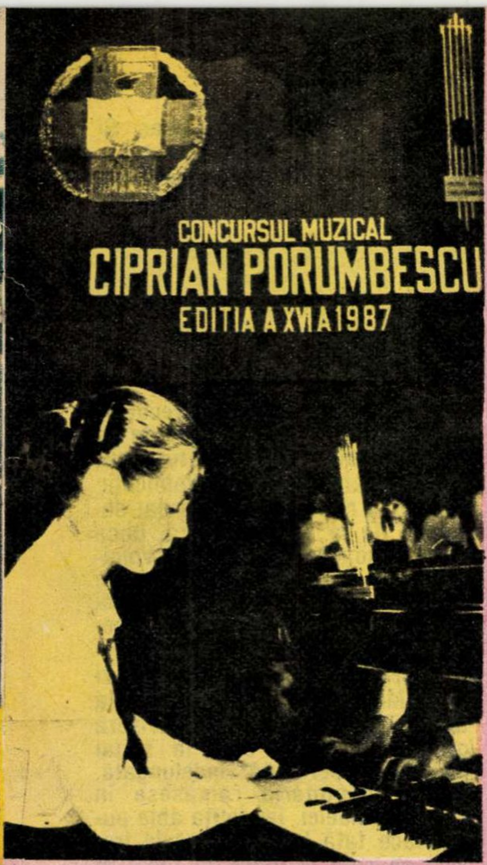

Suceava: „LIRA DE AUR“

Raluca Ştirbei, care învaţă la Liceul de artă „Octav Băncilă“ din Iaşi, a obţinut marele premiu „Lira de aur“ la cea de-a XVI-a ediţie a concursului muzical de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu“, concurs găzduit în mod tradiţional, an de an, la Suceava. Toţi cei 180 de concurenţi din întreaga ţară, tineri interpreţi, unul mai înzestrat şi mai talentat decît altul, s-au dovedit a fi talentaţi mesageri ai muzicii preclasice, clasice şi moderne. Pianul, vioara, viola, violoncelul, instrumentele de suflat şi de percuţie au devenit sub frunţile şi mîinile inspirate ale tinerilor artişti adevărate raze de lumină şi emoţie creatoare. În finalul concursului, 105 concurenţi au fost distinşi cu premii şi menţiuni. O cifră a succesului... de mare artă!

Dărmăneşti: COPIII CU CONDEIUL ŞI PENELUL DAURITE...

...Sînt cei cu cugetul – albatros în zbor! Trei sute de tineri poeţi şi plasticieni au trăit zile pline de rod artistic pe plai dulce, moldovenesc, în tabăra de creaţie literară şi plastică de la Dărmăneşti – Bacău. „Colocviul artelor“, aşa şi-au numit ei recitalurile din creaţia proprie. I-am reîntîlnit cu acest prilej pe înzestraţii poeţi ai unui cenaclu deţinător de multe premii literare: „Tinereţe fără bătrîneţe“ din Piatra Neamţ; sau pe poeţii de la „Debuturi“ din Medgidia; sau pe cei, de asemenea, foarte cunoscuţi, de la cenaclul „Cireşarii“ din Bîrlad; ori pe membrii cenaclului „Mugurii“ din Comăneşti şi pe mulţi alţii. De altfel, toţi cei veniţi aici au harul scrisului poetic. Vedeţi, într-una din imagini, Soarele ivit într-o personificare specifică viziunii optimiste a anilor copilăriei. La ea lucrau, în momentul fotografierii, plasticienii buzoieni. Tabloul face parte din cele 12 picturi monumentale care au împodobit interiorul clubului taberei. Şi iată, ca un moto la acest Soare al surîsului copilăriei, o notă lirică, spicuită dintr-o poezie, scrisă în tabără: „Priviţi în ochii aceştia de copil/ În care a-nflorit o primăvară/ Din care creşte-n fiecare clipă/ Un vis ales de pace şi de ţară“.

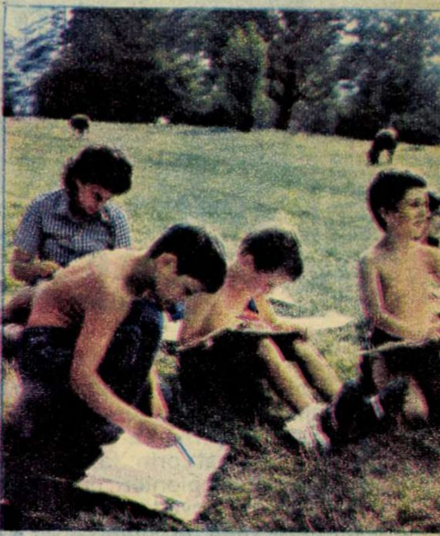

Valea Budului: PIONIERII REPORTERI ÎN ACŢIUNE

Tabăra subredacţiilor pionireşti, a găzduit pricepuţi minuitori ai cuvîntului-document, cuvîntul gazetăresc, într-o „dumbravă minunată“, la Valea Budului din judeţul Bacău. Ce ne spune zîmbetul tinerelor ziariste? Că redactarea celor zece ediţii-etalon „Semafor“, care au cuprins cele mai izbutite creaţii reportericeşti şi literare realizate în tabără, s-a bucurat de un „tiraj“ maxim. Adică au fost citite cu mult interes. Ce înseamnă mai departe acest lucru? Ne spune acelaşi zîmbet de pe chipurile lor luminoase: că sursa de inspiraţie e mereu ancorată în actualitatea imediată. Pionierii reporteri au lucrat cu promptitudine şi cu dexteritate gazetărească, scriind reportaje din excursiile documentare şi vizitele în întreprinderi, organizate de tabără, cronici artistice, au făcut portrete, au luat interviuri la întîlnirile lor cu oameni de ştiinţă, cu muncitori tipografi, cu actori de la Teatrul de animaţie din Bacău, cu scriitori şi ziarişti, cu cineaşti. Să vă prezentăm, în încheiere, talentatul colectiv redacţional: sînt (de la stînga la dreapta): Ionela Vlad (locul I la concursul „Tineri în ţara tinereţii“ cu „Reportaj din tabără“), Marcela Semzaconi (locul III la acelaşi concurs, cu schiţa „Interviu cu un greiere“), Magdalena Niciev, Monica Juşcă, Roxana Cimpoeşu, Mariana Marinescu, Luminiţa Nae.

Raidul nostru continuă în numărul următor. De asemenea, în numerele următoare veţi putea citi şi alte consemnări şi reportaje din tabere pionireşti republicane.

MARGA MICU

Fotografii: TUDOR CRISTEA

Cutezatorii printre noi

Fapte de cutezanță pionierească și autorii lor

Potrivit unei frumoase tradiții a Organizației Pionierilor, în preajma vacanței de vară, la Palatul pionierilor și șoimilor patriei a avut loc decernarea distincției „Meritul pionieresc“ unor copii care s-au remarcat prin fapte deosebite pionierești.

Sînt 47 de pionieri din întreaga țară, care, în împrejurări deosebite, au dat dovadă de cinste, curaj și omenie, de cutezanță și spirit de observație, de puterea de a lua decizii rapide în situații limită, acționînd cu hotărîre.

Printre cei ce s-au aflat în acea însorită zi de vară la festivitatea decernării „Meritului pionieresc“ sînt și cîțiva care, stăpîniți de pasiunea pentru cunoașterea și cercetarea milenarului trecut al poporului nostru, au făcut importante descoperiri arheologice îmbogățind, astfel, colecțiile muzeelor și colțurile muzeistice școlare.

Pentru toți, frumoasele clipe petrecute împreună în București, bucuria de a se întîlni și a se cunoaște reciproc vor rămîne de neuitat. Pe cei mai mulți dintre ei îi vedeți în imaginea pe care v-o prezentăm în această pagină. Și acum iată numele tuturor celor cărora li s-a decernat „Meritul pionieresc“ pentru fapte de cutezanță:

Emil Boian, Școala Ponor, județul Alba; **Bogdan Capătă** și **Ion Boba,** Sebeș, județul Alba; **Ciprian Tămaș,** Școala Tîrnova, județul Arad; **Aurelia Vlaicu,** Școala Corbeni, județul Argeș; frații **Mihaela** și **Vlăduț Vasile Marcu,** Școala nr. 2, Măgura, județul Bacău; **Gică Chelaru,** Școala Filipești–Onișcani, județul Bacău; **Ramona Grecu,** Școala nr. 21, Oradea, județul Bihor; **Nicolae Mureșan,** Școala nr. 8, Brașov; **Mihaela Frîncu,** Școala nr. 3, Brăila; **Constantin Murea** și **Cătălin Costache,** Casa pionierilor și șoimilor patriei Pătîrlagele, județul Buzău; **Valentin Vasile, Florinel Sima, Florin Niță, Georgeta Bordfianu, Marcel Rusu, Magdalena Pahonțu,** Școala Sălcuța, județul Dîmbovița; frații **Grigore** și **Natalia Oțet, Cristian Vlăduleanu** și **Vasilică Lumezeanu,** Școala Bîlteni, județul Gorj; **Trimfuly László,** Școala Lueta, județul Harghita; **Elena Croitoru,** Școala Golăești, județul Iași; **Pavel Matei** și **Nelu Bărdița,** Școala Cîrniceni, județul Iași; **Lucica Cucu,** Școala Bîltanele, județul Mehedinți; **Eugen Crețescu,** Școala Husnicioara, județul Mehedinți; **Florin Uleșan,** Școala Rîciu Sînmartin, județul Mureș; **Ștefan Tăut** și **Alexa Miculaiciuc,** Școala nr. 1, Ruscova, județul Maramureș; frații **Petronela** și **Petrică Solomon** și **Cristian Cristea,** Școala Izvoare, comuna Dumbrava Roșie, județul Neamț; **Angela Taloș, Ramona Rad** și **Maria Vereș,** Școala Cehei, comuna Șimleul Silvaniei, județul Sălaj; **Paulică Suman, Luminița Pascu** și **Mihai Suman,** Școala nr. 1, Fălticeni, județul Suceava; **Augusta Bondici, Ioan Crainic** și **Sorin Lup,** Școala Botiz, județul Satu Mare; **Lorin Suciu** și **Alin Bujoreanu,** Școala Lupești, județul Vaslui; **Răzvan Stoica,** Școala nr. 57, București.

Tuturor le adresăm calde felicitări și urări de succese frumoase la învățătură în noul an școlar ce se apropie.

Patru prieteni

Se întorceau, ca de obicei, de la școală împreună. La un moment dat, au observat o geantă plină. „Să-și fi pierdut vreun copil ghiozdanul? – s-au întrebat ei. Hai să-l deschidem, să citim etichetele de pe cărți ca să știm al cui e!“Cînd au deschis geanta, **Grigore** și **Natalia Oțet, Cristian Vlăduleanu** și **Vasilică Lumezeanu** din **Bîlteni,** județul **Gorj,** au rămas uluiți. Din mulțimea de documente așezate acolo, își făcură apariția cîteva teancuri de bancnote de toate felurile. Cine să fi pierdut o geantă cu un conținut atît de prețios? se întrebau ei, căutîndu-l cu privirile pe păgubaș. Și n-au plecat acasă pînă cînd păgubașul n-a reintrat în posesia documentelor și a celor 24 000 lei.

Grigore, Natalia, Cristian, Vasile

Voinicuța

Lucica Cucu abia a trecut în clasa a IV-a, dar colegii de la Școala Bîltanele, Mehedinți, unde invață, îi spun Voinicuța pentru că niciodată nu s-a dat deoparte de la nici o muncă. Dacă ieșea la joacă, unde se afla Voinicuța era și multă veselie. La un moment dat însă Lucica n-a mai venit la joacă. În schimb era nedespărțită de Mihaela Roman. Firul prieteniei lor s-a legat într-o zi cînd Mihaela a venit la școală tristă. Părinții ei se îmbolnăviseră grav și fuseseră duși la spital pentru o perioadă îndelungată. Toată gospodăria rămăsese în seama Mihaelei, iar fetița abia putea face față la numeroasele treburi pe care le avea de făcut în lipsa mamei. „Nu mai fi supărată“, i-a spus Lucica. Am să vin eu să te ajut și ai să vezi că ne vom descurca“. Și de atunci Lucica Cucu se trezea în fiecare dimineață mai devreme, se spăla repede, își lua ghiozdanul și pornea spre casa familiei Roman. Împreună cu Mihaela ieșea în ogradă și dădeau de mîncare la păsări. Apoi venea rîndul vitelor și al purceilor. Cele două fete cărau apa, nutrețul și făceau curat în încăperile unde animalele erau adăpostite. Și cînd totul era gata, cele două fete porneau spre școală. După-amiaza, după ce-și terminau lecțiile, erau din nou împreună. Cele cîteva luni de zile, cît părinții Mihaelei au lipsit, Lucica a fost mereu alături de prietena ei.

Lucica

Răzvan

Eugen

Emil

László

Florin

Pădurea

Dintotdeauna, lui **Emil Boian** i-a plăcut natura. De mic ieșea în cerdacul casei să privească lăsarea amurgului peste pădurile de fagi și brazi ce înconjură comuna **Ponor — Alba.** Așa s-a întîmplat și în seara aceea de sfîrșit de toamnă uscată, cînd oamenii abia așteptau să cadă prima zăpadă. O ceață albăstruie cobora încet peste pădurile de fag, acum desfrunzite, și Emil scruta depărtările. Întîi a zărit o luminiță ce tremura prin ceață. Apoi aceasta începu să se mărească și în scurt timp flăcările începură să se ridice amenințător: „Mamă! Arde pădurea!", strigă copilul, cu răsuflarea tăiată. Părinții lui Emil ieșiră în cerdac uimiți. Da, era adevărat și trebuiau luate măsuri imediat. Alarma a dat-o băiatul, alergînd de la un vecin la altul. În cîteva minute s-au strîns zeci de oameni cu lopeți, tîrnăcoape, cazmale și au alergat spre locul incendiului. Emil Boian îi însoțea. Cînd au ajuns, flăcările începuseră să mistuie copaci mari. Oameni neglijenți, care-și pregătiseră mîncare în pădure, au lăsat la plecare focul nestins, iar vîntul l-a dus mai departe. Lupta celor din Ponor a început mai întîi pentru localizarea focului. S-au săpat mai întîi șanțuri adînci, iar peste jar oamenii au aruncat tone de pămînt. Apoi au adus apa. Emil a muncit alături de ei tot timpul, întreaga noapte. Cînd au pornit spre casă, începuseră să se ivească zorii. Emil, ca toți ceilalți care participaseră la salvarea pădurii, era frînt de oboseală, dar mulțumit că intervenise la timp. În ziua aceea, băiatul a dormit adînc pînă spre seară, cînd a ieșit din nou în cerdac să vadă cum coboară amurgul peste pădure.

Între pionierii distinși pentru participarea la stingerea unor incendii se numără **Triumfuly László** din **Lueta — Harghita,** care a anunțat pompierii imediat ce a observat un foc la o plantație de pini, **Eugen Crețescu** din **Husnicioara — Mehedinți,** care a participat la stingerea incendiului izbucnit într-o pădure; **Florin Uleșan** din **Riciu Sinmartin — Mureș,** care a salvat dintr-un incendiu un copil în vîrstă de 5 ani; **Răzvan Stoica** din **București,** salvatorul care a reușit să scoată, dintr-un foc izbucnit într-un apartament, doi copii mici.

* * *

Arheologii

Mihaela și **Vlăduț Vasile Marcu** au îndrăgit arheologia pe vremea cînd încă nu mergeau la școală. De pe atunci, adică în urmă cu 4—5 ani, pionierii membri ai cercului de istorie-arheologie de la **Școala nr. 2, Măgura — Bacău,** efectuau cercetări arheologice chiar în vatra satului. Mihaela și Vlăduț îi însoțeau aproape întotdeauna, privind cu uimire cum din pămîntul ce păstra mărturii despre viața și preocupările celor ce au trăit pe aceste meleaguri, cu mii de ani în urmă, erau date la iveală, cu migală și pricepere de copii, sub îndrumarea profesorului de istorie, D. Tătaru, prețioase vestigii. Dragostea pentru arheologie a crescut odată cu anii de școală.

Mihaela și Vlăduț

Cristian Petrică Petronela

În acest an, cei doi frați Marcu au trecut în clasa a V-a și sînt cunoscuți în toată școala ca pasionați arheologi. Chiar de curînd, ei au făcut o importantă descoperire. Cînd pe Dealul Pichiului, din vecinătatea comunei, a venit un grup de specialiști pentru efectuarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare, Mihaela și Vlăduț s-au dus, curioși, să vadă cum se fac săpăturile. La un moment dat au observat că în albia rîului Negel cineva rostogolise o piatră șlefuită de mînă omenească. Peste cîteva zile au aflat că piesa descoperită de ei era o piatră de rîșniță dacică din secolele II—III e.n., care și-a găsit un loc binemeritat în muzeul școlii.

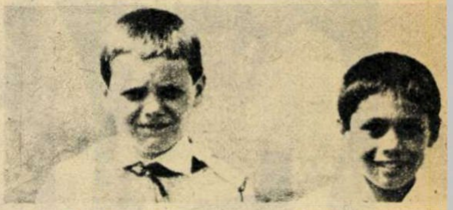
Constantin Cătălin

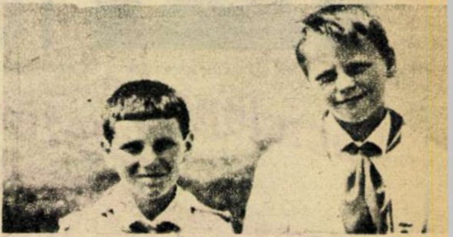
Matei Nelu

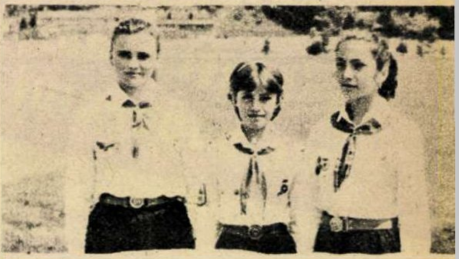
Angela Ramona Maria

Din imaginile noastre vă mai zîmbesc alți cîțiva pasionați arheologi distinși cu „Meritul pionieresc": **Constantin Murea** și **Cătălin Costache,** din **Pătîrlagele — Buzău,** care au descoperit importante piese arheologice datînd din secolele VI—V î.e.n.; **Pavel Matei** și **Nelu Bărdița,** pasionați membri ai cercului de arheologie din **Cirniceni — Iași,** care au făcut importante descoperiri aparținînd culturii Horodiștea Erbiceni; **Petronela Solomon, Petrică Solomon** și **Cristian Cristea** din **Dumbrava Roșie — Izvoare — Iași,** descoperitorii unui cuptor de olărie de pe vremea lui Alexandru cel Bun și al unor vase și alte obiecte datînd din secolul al XIV—XV-lea; **Angela Taloș, Ramona Rad** și **Maria Vereș** din **Cehei — Șimleul Silvaniei — Sălaj,** care au descoperit o importantă așezare din cultura fierului, secolul al VIII-lea î.e.n.

ECATERINA ROȘCA

Enciclopedie „Cutezătorii”

CASE SI GOSPODARII
sătești tradiționale ale poporului român

Vizitatorul sau locuitorul-copil al satului nostru contemporan, cu locuințe ridicate aproape fără excepție în ultimele decenii, este emoționat să intuiască în liniile noi ale clădirilor, aportul arhitecturii străvechi românești la definirea stilului care marchează localitățile rurale ale țării. Studierea tradiției naționale în construcția caselor țărănești, constituie un factor de îmbogățire spirituală, de adîncire a cunoașterii rădăcinilor originare ale civilizației românești.

Modul de viață al poporului român de-a lungul diferitelor epoci istorice se reflectă, neîndoielnic, între altele, și în modul de construcție al gospodăriilor, mai ales al caselor. Ocupațiile diverse ale locuitorilor de la sate au condus la realizarea unor tipuri variate de localități rurale, organic încadrate în peisajul atît de felurit al patriei.

Abundența lemnului de construcție în zonele carpatine, ca și în pădurile de cîmpie situate la nordul Dunării a pus la îndemîna meșteșugarilor țărani un excelent material de construcție, care permite o prelucrare lesnicioasă, totuși rezistent la solicitări, suficient de durabil, bun izolant etc. Necesitatea, ajutată de experiența acumulată de-a lungul secolelor, a dezvoltat nu doar eficiența, ci și îndemînarea, abilitatea, fantezia, sensibilitatea, într-un cuvînt: arta meșterilor populari. Aceștia au construit — cu uimitor spirit funcțional și simț al frumosului — case, dependințe, porți, garduri, fîntîni, obiecte și mobilier de interior, precum și unelte și instalații meșteșugărești, cu caracter specific fiecărei zone.

1

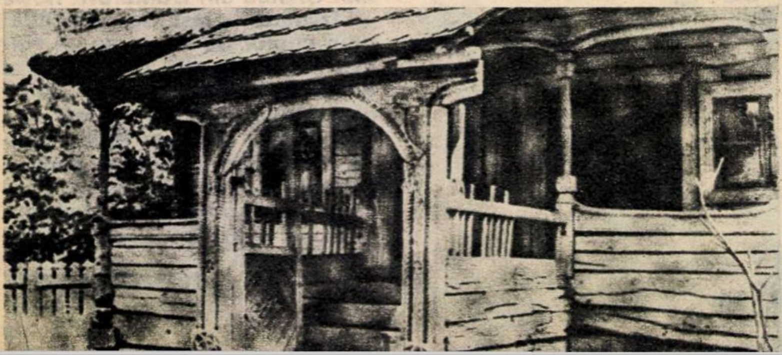

Pe înălțimile Munților Apuseni, ca și în văile sau pe colinele din nordul Moldovei ori pe platoul din estul Olteniei, satele erau răspîndite pe largi suprafețe. Casele, izolate, cu acoperișuri tăiate în unghiuri ascuțite, lucrate uneori din paie sau din „solzi“ de șiță de brad, apăreau izolate pe înălțimi. Gospodăriile — care erau împrejmuite cu garduri înalte, destinate să protejeze animalele și păsările domestice de atacurile sălbăticiunilor — aveau aspectul unor mici fortărețe din lemn, amintind de construcțiile străbunilor daci.

În zone mai joase, casele se aliniau ca perlele într-un șirag, de-a lungul rîurilor și al unor drumuri de intensă circulație, pe mai mulți kilometri, ori formau sate risipite.

În cîmpiile transilvane și bănățene sau chiar în Bărăgan ori în stepa dobrogeană, casele sătenilor formau grupări mai compacte. În diverse zone satele păreau ferite, oarecum ascunse în adîncurile unor zone păduroase, care le ofereau protecție de dușmani, în mici regiuni teritoriale naturale, numite poetic „țări“ ale aceluiași trup de pămînt românesc, cum sînt, de pildă, Țara Bîrsei, a Oașului, a Hațegului, a Dornelor sau a Vrancei...

Arhitectura populară românească, deși prezintă nenumărate variante, păstrează o trăsătură distinctivă și un stil precis, caracterizate prin eleganța liniilor și o admirabilă proporție a volumelor. Ornamentația este bogată, dar nu încărcată, nici obositoare. Sculptura în lemn, crestăturile și îmbinările din piese decupate separat din lemn de diferite esențe și nuanțe, culorile folosite au întotdeauna ca scop sublinierea dimensiunilor și a suprafeței fațadelor.

2

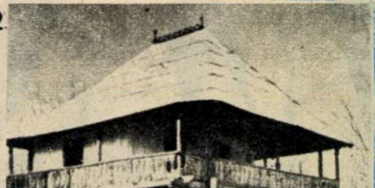

Locuințele mai vechi aveau, de regulă, două sau trei încăperi, din care, adesea, una rezervată oaspeților. De-a lungul fațadei și a celor două laturi ale casei, uneori chiar de jur-împrejurul ei, se găsea prispa, ca o galerie acoperită și înconjurată de o balustradă de lemn, ce putea atinge 150 cm lățime și se găsea adesea la o înălțime de 30—60 cm deasupra solului. Prispa vechilor case era susținută de coloane și arcade din lemn trainic, elemente care se păstrează și în construcțiile mai noi, unde sînt lucrate însă, adesea, din piatră sau cărămidă. Prispa — acest spațiu semideschis — servește ca încăpere intermediară între interiorul de o curățenie exemplară al casei și curte, unde se află amenajările gospodărești; grajduri, hambare, fînării, șoproane, cotețe, cocine, cuptoare...

Materialul de construcție al caselor și dependințelor diferă, firesc, după condițiile naturale (de la piatra de rîu și stîncă pînă la un soi de cărămidă nearsă, obținută din pămînt amestecat cu paie, ca în cazul unor așezări dinspre vărsarea Dunării în Mare) ale zonei și epoca în care au fost ridicate. Adesea însă a fost utilizat lemnul de stejar, fag, brad sau mesteacăn.

Imaginile diferitelor tipuri clasice de case sătești — pornind de la cele de pe malul Dunării, trecînd prin satele din Gorj, Mehedinți, Vîlcea, Argeș, Dîmbovița, urcînd spre Vrancea, Neamț, Țara Moților și vestitul Maramureș, pentru a ne rezuma doar la cîteva zone — oferă privirii admirabile opere de arhitectură populară, tipuri care au inspirat apoi soluții, idei și forme multor arhitecți profesioniști. Diferitele proporții, schimbarea subtilă a unghiurilor, jocul volumelor, mulțimea și varietatea motivelor decorative dau satului românesc un farmec și o atracție unice. Ele respiră o armonie originală bazată pe un fond spiritual și o identitate națională comună, specifice și inconfundabile, care vibrează adînc și autentic în fiecare din noi, plastic și sonor, asemenea baladelor și doinelor populare.

CLAUDIU VODĂ

1) Casă din Ceauru.
2) Casă de la Curtișoara.
3) Casă din Țara Oașului.
4) Casă din Chiojdul Mic.

3

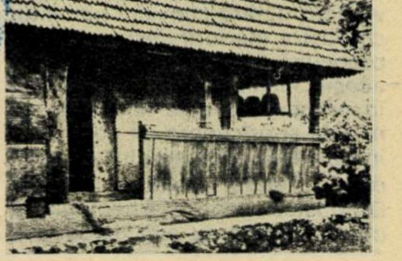

4

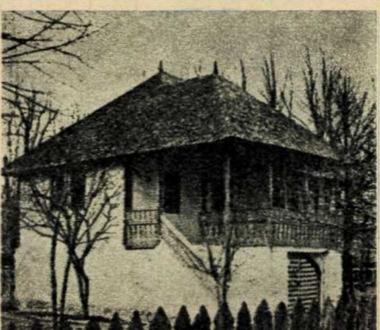

La pescuit

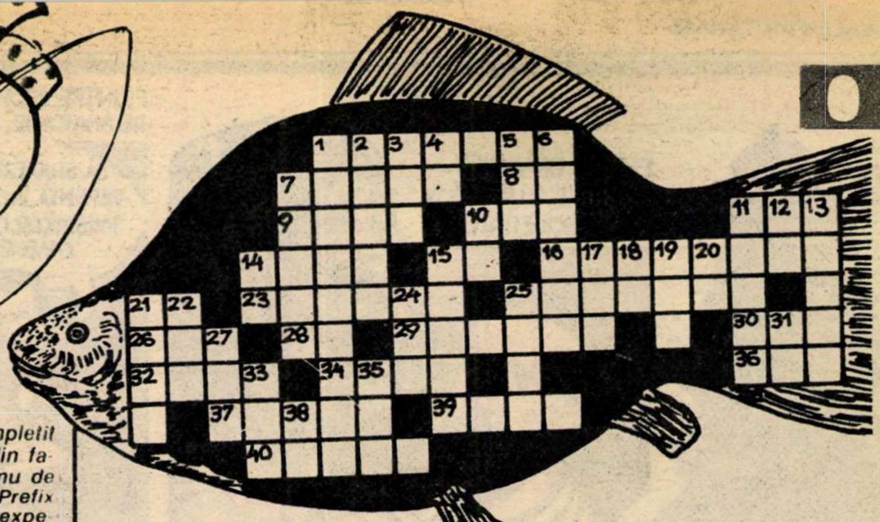

ORIZONTAL: 1) „Igliță" de împletit ochiurile năvodului. 7) Pește din familia crapului. 8) Un cal, dar nu de mare. 9) Asigură pe viață! 10) Prefix pentru albine. 11) Marinar cu experiență (fig.). 14) Dezinfectant. 15) La Brașov. 16) Pește marin de forma unui fus gros, cu solzi mici și numeroși dinți (pl.). 21) Pește marin lung și ascuțit. 23) Pești mici, cu capul lătăreț și cu corpul subțiat spre coadă. 25) Pește din regiunea Amazonului, deosebit de lacom, care în cîteva clipe poate devora complet un animal căzut în apă. 26) Folosit la zugrăvit . 28) Cute! 29) Pește de culoare alb-argintie, din apele dulci. 30) Clar. 32) Autorul pînzei „Luntrași pescuind cu undița". 34) Carnea de pește. 36) Mediu de viață pentru pești (pl.). 37) Pește de mare cu pielea foarte tare (pl.). 39) Momeala pentru prins pești. 40) A fi cu borșul pe foc și cu peștele în iaz (cum spune o vorbă populară).

VERTICAL: 1) Autorul nuvelei „Păcat boieresc", după care Marțian Negrea a compus drama muzicală „Marin Pescarul". 2) Somn... ușor (pl.)! 3) Pescador. 4) La pescuit! 5) Folosit în mod obișnuit la o ciorbă pescărească. 6)) Răpit de somn. 7) Terestru, dar și marin. 10) Măsură. 11) Agățătoare (fig.). 12) Scos din apă. 13) Crapul, bibanul, știuca etc. (sing.). 14) Centigram (abr.). 15) Pește răpitor de apă dulce. 17) Deține. 18) Dă... tonul. 19) 365 de zile (pl.). 20) Mădălina Hristea. 21) Pește răpitor de apă dulce, numit și „peștele cu șapte nume". 22) Aproximativ. 24) Zdrobit. 25) Masiv muntos în Finlanda. 27) Crustaceu. 31) În șlep! 33) A oferit din vechime, egiptenilor, peștele. 35) Port pescăresc la Marea Roșie. 38) Din piatră!

DICȚIONAR: PELD, LID.

JOCUL METAGRAMELOR

Schimbați inițialele fiecărui cuvînt de mai sus și înscrieți-l în grila rămasă liberă, astfel încît să obțineți un altul. Inițialele noilor cuvinte citite în ordinea dată (pe verticală) formează numele unui scriitor român (1858—1919), autor al volumului „România pitorească", itinerar al unei superbe călătorii prin țară.

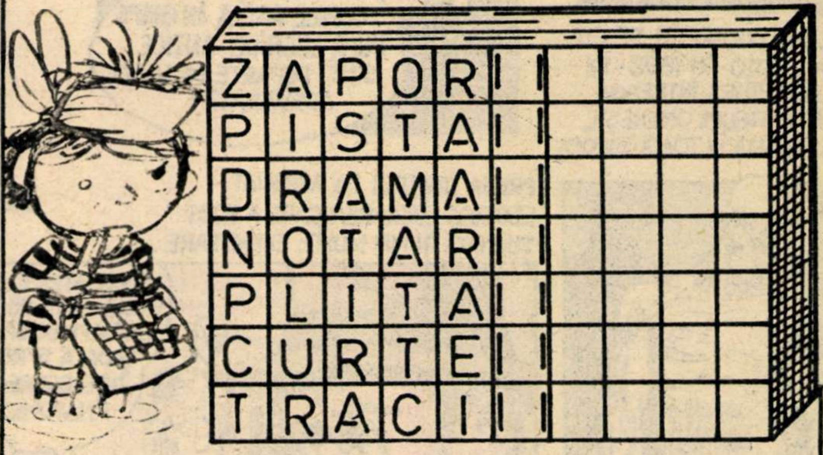

ZAPOR
PISTA
DRAMA
NOTAR
PLITA
CURTE
TRACI

CALEIDOSCOP

CARTEA

Lucian și Titi au realizat împreună un diapozitiv foarte interesant. Acesta a rămas timp de două zile în păstrare la Lucian, care trebuia să-l copieze și apoi să-i dea originalul lui Titi. Însă în ziua stabilită pentru predarea diapozitivului, Lucian, care e mare amator de enigmistică, se decise a pune la încercare istețimea colegului său, căruia i-a spus — în glumă, firește — că diapozitivul i-a dispărut fără urmă. „Dar unde l-ai păstrat?" întreabă Titi. „Îl pusesem la loc sigur între paginile 161 și 162 ale volumului 14 din biblioteca mea." „Și unde se află acum volumul?" „În bibliotecă, la locul lui, pe raftul al doilea, dar diapozitivul nu mai e acolo unde-l pusesem."

Din fericire, Titi și-a dat seama la timp că Lucian voise a-i pune la încercare perspicacitatea și îi spusese ceva care nu putea fi adevărat. Știți ce?

Răspuns: **Nimic nu poate fi ascuns între paginile 161 și 162 ale unei cărți, deoarece ambele aparțin aceleiași file.**

TICUȚĂ CEL UITUC

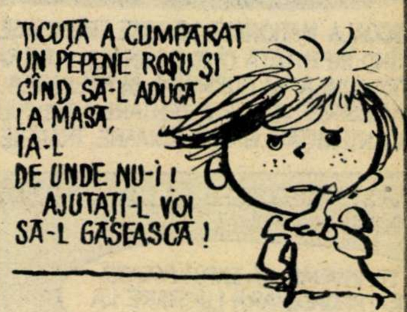
TICUȚĂ A CUMPĂRAT UN PEPENE ROȘU ȘI CÎND SĂ-L ADUCĂ LA MASĂ, IA-L DE UNDE NU-I! AJUTAȚI-L VOI SĂ-L GĂSEASCĂ!

COPERTA NOASTRĂ

Festivalul cîntecului patriotic și dansului pionieresc: „Omagiu patriei și partidului", Năvodari 1987.

Foto: MIHAI NIEDL

PARTEA A II-A A CONCURSULUI „Căluțul de fildeș"

PROBLEMA Nr. 6

DIAGRAMA SAU CONTROLUL POZIȚIEI:

Alb: Rh1, Dh5, Te1, Tg2, Nc4, pioni: a4, b5, c3, d3, g6, h2;
Negru: Rg8, Da3, Te7, Nb6, Ch6, pioni: a5, b7, c7, e5, f7, g7.
Albul începe și face mat la a patra mutare.

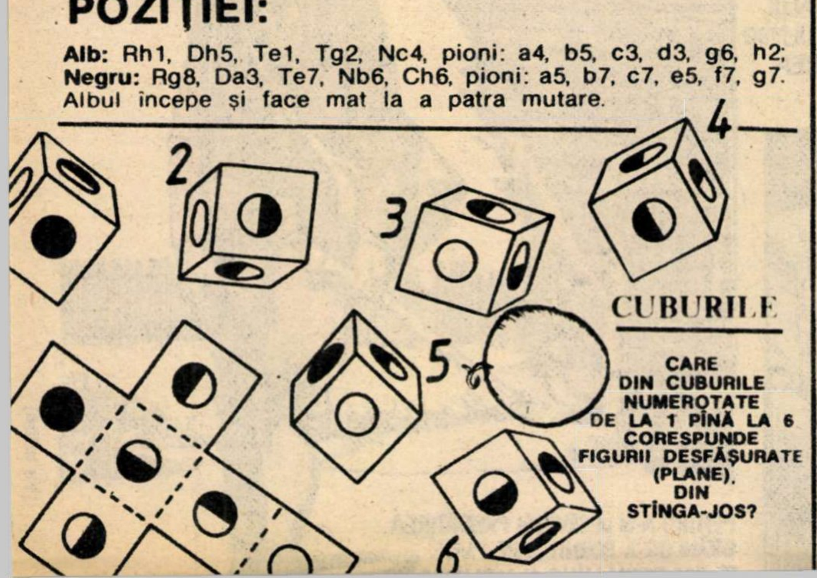

CUBURILE

CARE DIN CUBURILE NUMEROTATE DE LA 1 PÎNĂ LA 6 CORESPUNDE FIGURII DESFĂȘURATE (PLANE), DIN STÎNGA-JOS?

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NR. 31—34

LA VOLAN: 1) Autoturisme. 2) Ut. Car. Mers. 3) Tip. Rampă. 4) Olar. Tern. 5) Miraj. Zeamă. 6) At. Ture. Lo. 7) Taler. Raiță. 8) Iriu. Zob. 9) Zebră. Apăra. 10) Eire. 11) Tir. Carnete.
INTEGRAMĂ: Mîță; Ivăr; Anotimp; Ist; Ta; Ic; Ca; Te; Vas; Fi; Cadă; Ri; Copac; Ceas; Mo; Iar; Aurar; Platan.
ZBURĂTOARE: Canar; Rîndunică; Marcă; Graur; Hulub; Sitar; Pește; Cocor; Erete; Stîrc; Prepeliță; Penaj.

CE V-A PLĂCUT DIN ACEST NUMĂR?
CE MAI DORIȚI SĂ PUBLICĂM?

CUTEZĂTORII 35 Redacția revistelor pentru copii — București

Redactor șef: ION IONAȘCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA
Responsabil de număr: ELENA MĂNESCU
Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU. Prezentare tehnică: VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12–201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază.
Index 41836 12 pagini 1,50 lei

Scenariu: **NINA STĂNCULESCU** Desene: **VALENTIN TĂNASE**

COLOANA FĂRĂ SFÎRȘIT

3

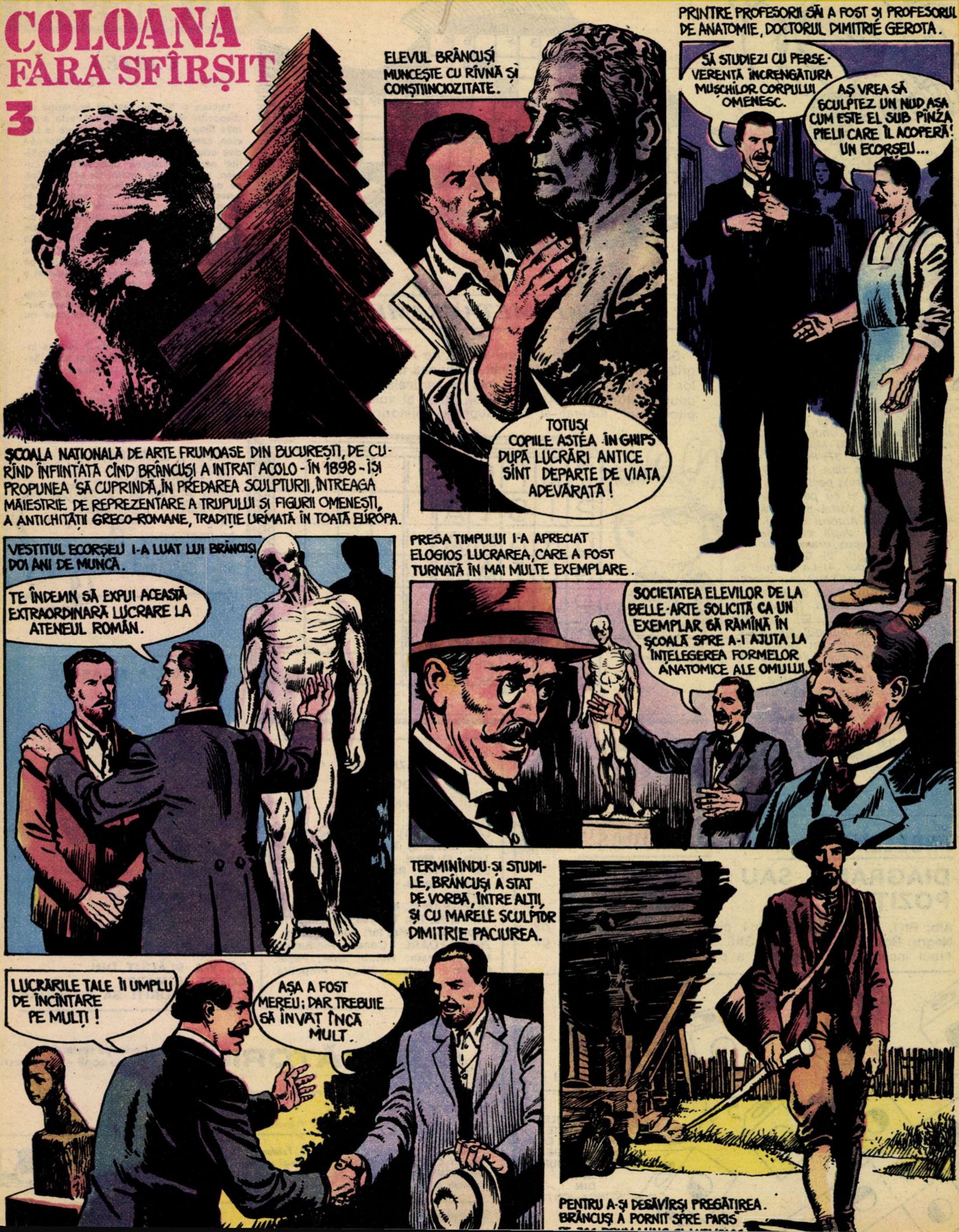
ȘCOALA NAȚIONALĂ DE ARTE FRUMOASE DIN BUCUREȘTI, DE CURÎND ÎNFIINȚATĂ CÎND BRÂNCUȘI A INTRAT ACOLO - ÎN 1898 - ÎȘI PROPUNEA SĂ CUPRINDĂ, ÎN PREDAREA SCULPTURII, ÎNTREAGA MĂIESTRIE DE REPREZENTARE A TRUPULUI ȘI FIGURII OMENEȘTI, A ANTICHITĂȚII GRECO-ROMANE, TRADIȚIE URMATĂ ÎN TOATĂ EUROPA.
ELEVUL BRÂNCUȘI MUNCEȘTE CU RÎVNĂ ȘI CONȘTIINCIOZITATE.
TOTUȘI COPIILE ASTEA ÎN GHIPS DUPĂ LUCRĂRI ANTICE SÎNT DEPARTE DE VIAȚA ADEVĂRATĂ!
PRINTRE PROFESORII SĂI A FOST ȘI PROFESORUL DE ANATOMIE, DOCTORUL DIMITRIE GEROTA.
SĂ STUDIEZI CU PERSEVERENȚĂ ÎNCRENGĂTURA MUȘCHILOR CORPULUI OMENESC.
AȘ VREA SĂ SCULPTEZ UN NUD AȘA CUM ESTE EL SUB PÎNZA PIELII CARE ÎL ACOPERĂ! UN ECORȘEU...
VESTITUL ECORȘEU I-A LUAT LUI BRÂNCUȘI DOI ANI DE MUNCĂ.
TE ÎNDEMN SĂ EXPUI ACEASTĂ EXTRAORDINARĂ LUCRARE LA ATENEUL ROMÂN.
PRESA TIMPULUI I-A APRECIAT ELOGIOS LUCRAREA, CARE A FOST TURNATĂ ÎN MAI MULTE EXEMPLARE.
SOCIETATEA ELEVILOR DE LA BELLE-ARTE SOLICITĂ CA UN EXEMPLAR SĂ RĂMÎNĂ ÎN ȘCOALĂ SPRE A-I AJUTA LA ÎNȚELEGEREA FORMELOR ANATOMICE ALE OMULUI.
TERMINÎNDU-ȘI STUDIILE, BRÂNCUȘI A STAT DE VORBĂ, ÎNTRE ALȚII, ȘI CU MARELE SCULPTOR DIMITRIE PACIUREA.
LUCRĂRILE TALE ÎI UMPLU DE ÎNCÎNTARE PE MULȚI!
AȘA A FOST MEREU; DAR TREBUIE SĂ ÎNVĂȚ ÎNCĂ MULT.
PENTRU A-ȘI DESĂVÎRȘI PREGĂTIREA, BRÂNCUȘI A PORNIT SPRE PARIS

(Va urma)

167
203
2057
240
142
146

JOI, 10 SEPTEMBRIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1039)

36

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

ÎN ACEST NUMĂR:

Rezultatele acțiunii-concurs: „Patrie română, țară de eroi", ediția 1987

Constelația „Vacanța" în imagini! Astăzi: aeromodeliștii și radiogoniometriștii!

Trei pionieri-reporteri în universul sunetelor muzicale!

Prefață la un catalog școlar

Ați întrebat? Vă răspundem!

Expedițiile „Cutezătorii"

Cîte stele sînt pe cer?

Caleidoscop

CADRAN POLITIC

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, s-a desfășurat, într-un climat de exigență, de profundă analiză a modului în care se înfăptuiesc obiectivele noii revoluții agrare, Consfătuirea cu activul de partid și cadrele de bază din agricultură. Organizată din inițiativa secretarului general al partidului, consfătuirea care s-a desfășurat în zilele de 1 și 2 septembrie, a prilejuit o cuprinzătoare analiză a rezultatelor obținute la culturile de cereale și păioase din acest an, stabilirea căilor și modalităților concrete de acțiune pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a lucrărilor agricole de toamnă, pregătirea corespunzătoare a producțiilor anului viitor, în concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al P.C.R., cu obiectivele noii revoluții agrare.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, a fost întîmpinat cu multă căldură de participanți. Prin manifestări entuziaste, cei prezenți au reafirmat vibrant sentimentele de profundă prețuire pe care oamenii muncii din agricultură le poartă tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru grija permanentă ce o acordă dezvoltării acestei importante ramuri a economiei naționale, înfloririi necontenite a satului românesc, creșterii nivelului de trai, material și spiritual, al întregului popor.

Consfătuirea a analizat rezultatele obținute în anul 1987 la cultura grîului, precum și la celelalte culturi care au fost recoltate în vară; livrarea producției la toate culturile conform programelor stabilite; evaluarea și programul de măsuri privind recoltarea și livrarea producției la toate culturile de toamnă; programul privind însămînțările de toamnă și efectuarea ogoarelor; rezultatele obținute și măsurile ce se impun a fi luate pentru realizarea sarcinilor de plan din zootehnie. Participanții la dezbateri au dat cea mai înaltă apreciere activității neobosite a tovarășului Nicolae Ceaușescu consacrate, cu totală dăruire și abnegație revoluționară, progresului multilateral al țării, binelui și fericirii poporului, creșterii prestigiului României socialiste în lume. A fost subliniată contribuția remarcabilă a secretarului general al partidului la dezvoltarea și modernizarea continuă a agriculturii, la elaborarea și fundamentarea concepției profund științifice, privind transformarea revoluționară a modului de gîndire, de muncă și de viață al întregii țărănimi.

În cadrul consfătuirii s-a dat expresie stimei și profundului respect față de tovarășa Elena Ceaușescu, eminent om politic, savant de largă recunoaștere internațională, pentru aportul de însemnătate deosebită la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, la puternica dezvoltare a științei, învățămîntului și culturii.

Întîmpinat cu puternice aplauze, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Cuvîntarea secretarului general al partidului a fost urmărită cu viu interes și deplină aprobare, fiind subliniată, în repetate rînduri, cu ovații și urale. S-a aclamat pentru gloriosul nostru partid comunist și încercatul său conducător.

Consfătuirea cu activul de partid și cadrele de bază din agricultură s-a încheiat într-o atmosferă de puternică angajare patriotică, participanții reafirmînd hotărîrea tuturor oamenilor muncii de la sate de a acționa, cu înaltă răspundere și exigență, pentru transpunerea neabătută în viață a indicațiilor și orientărilor secretarului general al partidului, pentru realizarea exemplară a prevederilor de plan pe 1987 și pe întregul cincinal, pentru înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare, pentru creșterea contribuției acestor importante ramuri ale economiei la dezvoltarea generală a țării.

DICȚIONAR: Fondul de acumulare

Societatea utilizează venitul național în două direcții principale: pentru dezvoltare și pentru consum.

Partea din venitul național care e folosită pentru crearea de noi mijloace de producție — mașini, utilaje, instalații, rețele rutiere etc. —, pentru modernizarea celor deja existente, pentru introducerea în producție a tehnicii noi și perfecționarea tehnologiilor, precum și pentru extinderea bazei materiale din sectoarele neproductive poartă numele de **fond de acumulare** sau **de dezvoltare.** Cealaltă parte a venitului național, care este destinată satisfacerii nevoilor de trai, materiale și spirituale, ale membrilor societății (pentru asigurarea necesarului de locuințe, de alimente, de medicamente, de îmbrăcăminte, de opere literar-artistice etc.) este denumită **fond de consum.**

Mărimea fondului de acumulare este de importanță fundamentală, de acesta depinzînd direct posibilitățile de dezvoltare continuă a potențialului economiei naționale, ritmurile de creștere ale acesteia, resursele de satisfacere a nevoilor de consum ale populației. Tocmai de aceea stabilirea ratei (mărimii) acumulării și a consumului nu se face întîmplător, ci ținîndu-se seama de cerințele impuse de dezvoltarea multilaterală a societății noastre socialiste.

Pentru țara noastră, care a moștenit de la vechiul regim un nivel scăzut al forțelor de producție și are de recuperat un decalaj relativ mare față de țările dezvoltate din punct de vedere economic, realizarea unei rate înalte a acumulării a fost și rămîne o necesitate de prim ordin. Pornind de la această necesitate, partidul nostru a optat ferm, în anii de după cel de-al IX-lea Congres, pentru o rată înaltă a acumulării. Viața a confirmat pe deplin justețea acestei orientări. Calculele arată că dacă nu s-ar fi adoptat această politică de acumulare, potențialul de astăzi al economiei românești — caracterizat prin creșterea, în ultimii 20 de ani, de 6 ori a mijloacelor de producție — ar fi fost realizat abia în jurul anului 2000. Această politică a înaltei rate a acumulării va fi continuată și în viitor. Pe baza acesteia, numai în acest cincinal, vor fi construite și date în funcțiune peste 1 500 de noi capacități de producție, ceea ce va determina, în continuare, o impetuoasă dezvoltare a economiei noastre naționale.

AL III-LEA
CONGRES
AL
EDUCAȚIEI POLITICE
ȘI
CULTURII SOCIALISTE

„... Un rol important revine școlii, învățămîntului, care trebuie să asigure educarea tineretului, care își petrece 12—15 ani în școală — începînd cu grădinița și pînă la liceu — iar apoi, o parte, și în institute de învățămînt superior. Deci, școala, învățămîntul constituie unul din factorii hotărîtori în educația și formarea conștiinței revoluționare a tineretului, în dezvoltarea spiritului patriotic, a dragostei de muncă, de adevăr, de dreptate, a hotărîrii de a acționa în toate împrejurările ca revoluționari, de a servi întotdeauna cauza socialismului, a patriei, a progresului economic și social."

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎNALTELE RĂSPUNDERI ALE ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Peste cîteva zile începe un nou an școlar, eveniment foarte important dacă ținem seama că fiecare al patrulea locuitor al țării urmează o formă de învățămînt. Etapa pe care o străbate acum societatea românească a investit știința și învățămîntul, cultura și educația cu statutul de factori hotărîtori ai progresului social-economic, cu rolul de forțe puternice ale accelerării mersului înainte al patriei socialiste. Recentul forum democratic, al III-lea Congres al educației politice și culturii socialiste, a ilustrat încă o dată cu pregnanță acest adevăr, reliefînd rolul fundamental care este acordat pregătirii multilaterale a omului, ridicării competenței profesionale și capacității sale de a cunoaște și înțelege aprofundat realitățile, formării conștiinței socialiste și plămădirii profilului moral-politic înaintat, îmbogățirii vieții spirituale a constructorilor noii orînduiri.

La temelia acestei statornice preocupări se află concepția secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia construirea societății socialiste se întemeiază pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane. Fiind realizată cu oamenii și pentru oameni, opera de făurire a noii orînduiri depinde hotărîtor de calitatea pregătirii celor ce o edifică, de capacitatea lor de a utiliza și stăpîni, cu înaltă eficiență, mijloacele de producție aflate într-un necurmat proces de perfecționare, de a se adapta necontenit celor mai înalte exigențe ale revoluției tehnico-științifice contemporane. „Întreaga activitate politico-educativă, culturală — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să aibă drept scop formarea unui om cu înalte calități moral-politice, încrezător în forțele poporului, ale societății, hotărît de a-și aduce întreaga contribuție la înfăptuirea Programului partidului, la dezvoltarea generală a patriei, de a fi întotdeauna la datorie și de a acționa ca adevărat revoluționar în toate împrejurările!"

În spiritul acestei concepții, sub conducerea nemijlocită a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, în țara noastră s-a realizat integrarea învățămîntului cu producția, cercetarea științifică și practica social-politică. Prin această strînsă împletire s-au asigurat condițiile pentru formarea unor oameni bine pregătiți, cu un bogat volum de cunoștințe teoretice și practice, în măsură să se integreze operativ în activitatea practică, să îndeplinească la înalți parametri calitativi sarcinile care le revin acolo unde societatea are nevoie de priceperea și cunoștințele lor.

O componentă esențială a concepției privind pregătirea forței de muncă o reprezintă învățarea și educația permanentă. Este o cerință care decurge, înainte de toate, din desfășurarea vertiginoasă a revoluției științifico-tehnice contemporane, din ritmul rapid al progreselor spectaculoase pe care le înregistrează cunoașterea umană. Toate acestea fac imperios necesară înnoirea continuă, neîntreruptă a cunoștințelor. Numai pe această temelie poate fi pusă în valoare pe deplin moderna bază tehnico-materială a economiei naționale, pot fi soluționate problemele ridicate de procesele tehnologice tot mai complexe, pot fi îndeplinite marile sarcini privind perfecționarea organizării și modernizarea producției, sarcini de uriașă însemnătate aflate acum în fața economiei românești. În lumina unor asemenea cerințe fundamentale, în țara noastră s-au elaborat și pus în lucrare complexe programe de perfecționare necontenită a pregătirii oamenilor, care conferă acestei activități, desfășurate din copilărie și pînă la o vîrstă înaintată, caracterul unui proces unitar, larg cuprinzător și gradual. Este semnificativ în acest sens faptul că România este una din primele țări din lume care a legiferat obligativitatea reciclării, la fiecare 5 ani, a tuturor cadrelor.

Din această perspectivă, școala românească a fost investită cu înalte răspunderi, ea reprezentînd etapa esențială în asigurarea pregătirii oamenilor. Dar, mai mult decît atît, școala este chemată să ofere nu numai cunoștințe bogate, să formeze convingeri și deprinderi, ci și să cultive la fiecare tînăr înțelegerea necesității eforturilor permanente pentru autoperfecționarea profesională și adîncirea neîntreruptă a cunoașterii, deschiderea spre nou. Școala trebuie, deopotrivă, să asigure însușirea aprofundată, pentru toată viața, a instrumentarului învățării și instruirii permanente. Încă din prima zi de școală, fiecare pionier trebuie să depună toate eforturile pentru a munci și a învăța pe măsura înaltelor comandamente cărora trebuie să le răspundă astăzi școala românească, potrivit coordonatelor învățămîntului revoluționar pe care îl conturează documentele partidului nostru.

• Patrie română-țară de eroi •

Pionieri la școala iubirii de patrie

Etapa republicană a amplei acțiuni-concurs „PATRIE ROMÂNĂ, ȚARĂ DE EROI“

• În apropierea Capitalei, într-o frumoasă tabără așezată pe malul lacului Snagov, între 27 iulie și 5 august, s-au întîlnit, la etapa republicană a acestei acțiuni, cele mai bune echipaje din fiecare județ al țării și din municipiul București • Echipajele formate din cîte 8 membri s-au prezentat cu forțe redutabile — pasionați și buni cunoscători ai istoriei, iubitori ai literaturii, talentați și inspirați mînuitori ai penelului • Două dintre zilele de tabără au fost dedicate desfășurării concursurilor de istorie, de creație literară și de creație plastică • Zile încărcate de emoții, de frumoase ambiții, de probarea temeinicei pregătiri, ca și a talentului • Marele trofeu a fost obținut de un echipaj alcătuit numai din... fete! • Cea mai tînără participantă, Raluca Popescu din Onești, care de-abia terminase clasa a III-a, s-a dovedit a fi una dintre cele mai apreciate pictorițe • Punctajul mare obținut de numeroase echipaje a ridicat la un înalt nivel finala din '87.

* * *

Oriunde s-ar afla — pe malul însorit al Mării Negre, în pădurile umbroase ale munților sau la șesuri invadate de verdeață și flori — taberele vacanței au, fiecare, o „personalitate“ a ei. Despre tabăra de la Snagov se poate spune, firește, același lucru. Dar încă și mai mult! Aici, fiecare echipaj în parte se prezenta cu o astfel de „personalitate“. Cele mai multe dintre ele veneau cu „bagajul“ unei complexe activități desfășurate pe diverse planuri — de arheologie, de cercetare a unor trasee istorice, de alcătuire a unor monografii inedite, de întocmire a unor lucrări documentare și încă multe altele. De asemenea, unii se prezentau cu un palmares prestigios obținut în anii trecuți. „Piroboridava“, de pildă, echipaj de la Școala nr. 5 din Tecuci, Galați, se mîndrea cu deținerea, în ultimii doi ani la rînd, a Marelui trofeu. Brașovenii de la Școala din Cristian aduseseră cu ei nu mai puțin de... 7 albume pentru a le ilustra activitatea desfășurată.

De altfel, în sala spațioasă a clubului a fost organizată, încă de la început, o interesantă și bogată expoziție cu albumele, monografiile, lucrările alcătuite de către fiecare echipaj. S-au aflat acolo și unele piese muzeistice de valoare aduse din expozițiile școlare de către micii istorici. Plasticienii, ca și literații s-au grăbit și ei să aștearnă pe hîrtie — fiecare în felul său specific — primele impresii, bucuria de a se afla împreună, de a face schimb de experiență, de a învăța încă atîtea și atîtea lucruri noi unii de la alții.

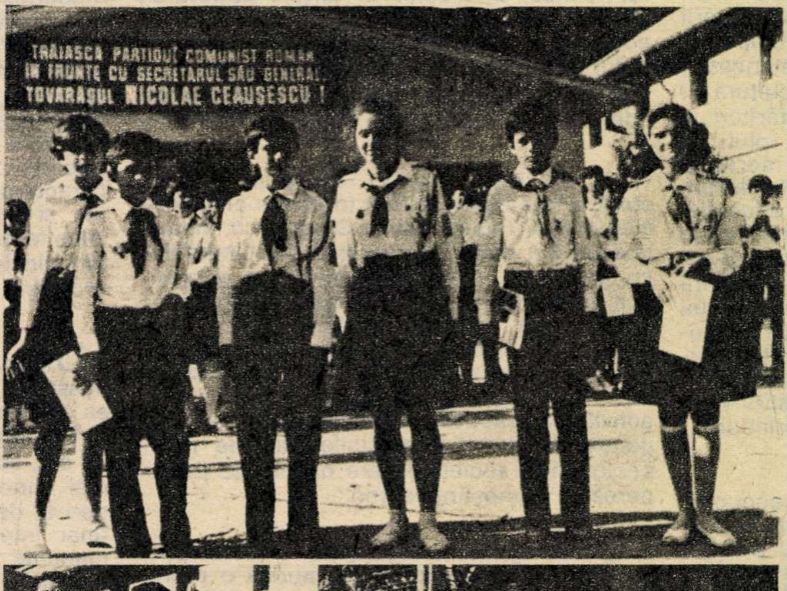
TRĂIASCĂ PARTIDUL COMUNIST ROMÂN
ÎN FRUNTE CU SECRETARUL SĂU GENERAL
TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU !

Și totuși zilele cele mai „fierbinți“, acelea ale concursurilor propriu-zise, erau așteptate cu emoție și nerăbdare. În vederea unei și mai temeinice documentări, programul de desfășurare al taberei a prevăzut și numeroase vizite de documentare prin Capitală, la Muzeul de istorie națională, la Muzeul de artă al R.S.R., la Muzeul literaturii române. Pretutindeni, pionierii au avut posibilitatea să susțină dialoguri (în unele cazuri adevărate dezbateri) cu muzeografi, cu specialiști, cu oameni ai muncii, cu oameni de cultură. Carnețelele lor s-au încărcat cu date, multe întrebări și-au găsit răspunsuri și mai documentate, îmbogățindu-le astfel în mod fericit cunoștințele dobîndite în bogata lor activitate de cercetare și de înțelegere a istoriei glorioase a patriei, de cunoaștere a grandioaselor realizări ale poporului nostru în anii de aur ai Epocii Nicolae Ceaușescu.

...Zile frumoase de tabără. Plimbări pe lac cu vaporașul, plajă, întreceri sportive, seri distractive. În acest timp însă exigentul juriu analiza cele 328 de lucrări incluzînd răspunsurile la istorie, lucrările literare, lucrările plastice, ca și celelalte materiale din expoziție.

...Ziua decernării Marelui trofeu, a premiilor, a mențiunilor! În careu, pe masa juriului așteaptă, maiestuos, Marele trofeu. Alături, sute de diplome, premii, mențiuni. Emoțiile, nerăbdarea pun stăpînire pe toți cei prezenți.

— **MARELE TROFEU** transmisibil a fost acordat echipajului de la Școala nr. 180 din București! Felicitări pentru răspunsurile perfecte, pentru albumele realizate, pentru activitatea din timpul anului, rostește președintele juriului în liniștea perfectă.

Aplauze puternice, flori.

— **PREMIUL I** l-a cucerit echipajul **Școlii nr. 4 din Zalău,** județul Sălaj. Felicitări pentru activitatea deosebită de restaurare desfășurată în colaborare cu muzeul județean de istorie.

— **PREMIUL II,** echipajul Școlii Măneciu-Ungureni, județul Prahova.

— **PREMIUL III,** echipajul **Școlii nr. 10, Focșani,** județul **Vrancea.**

Rînd pe rînd, fiecare echipaj a trăit bucuria succesului. Nenumărate mențiuni au fost acordate pentru lucrările literare și cele plastice, unele avînd calități de excepție.

În numerele viitoare, dragi prieteni, ne propunem să revenim cu reportaje realizate chiar în aceste unități care și-au reprezentat cu cinste județele. Redacția revistei „Cutezătorii“ îi felicită pe toți participanții și le dorește succes în noua ediție a acțiunii concurs „Patrie română, țară de eroi“ care se va declanșa în curînd.

Fotoreportaj de **ELENA MĂNESCU**

CONSTELAȚIA „VACANȚA“ ÎN IMAGINI

Vacanța de vară începe să devină... o amintire, dar bogatele ei daruri rămîn: în vacanță am cunoscut mai bine frumusețile patriei am învățat multe lucruri noi și am legat multe prietenii noi. Muzeele școlare se vor îmbogăți cu descoperirile noastre geografice, botanice, arheologice, iar expozițiile cu desenele noastre, cu fotografiile și cu construcțiile tehnice realizate în vacanță.

Astăzi, în continuarea raidului nostru fotografic prin taberele pionierești, poposim la Săliște — Sibiu printre aeromodeliști și la Poiana Pinului — Buzău printre radiogoniometriști.

Întrecerile au fost extrem de disputate, competitorii — deosebit de valoroși, iar rezultatele obținute — vrednice de palmaresul acestei rodnice vacanțe.

3

5. În aceleași zile de august, la Poiana-Pinului, se declanșa concursul de radiogoniometrie, etapa republicană. În frumoasa pădure, care înconjură tabăra, fuseseră amplasate radioemițătoarele; după parcurgerea culoarului de start, fiecare concurent și-a pus în funcțiune receptorul.

1. Iată zborul suplu al acestui aeromodel pe cerul senin al taberei de pionieri de la Săliște... Este momentul cel mai spectaculos din concurs.

2. Nerăbdători, aeromodeliștii își instalaseră micile lor ateliere, de unde, purtînd grijuliu în mîini produsele muncii lor perseverente de un an, le-au scos pe terenul propice: sub cerul liber. Și, la lucru: „Mai întîi să alimentăm motorul“.

1

2

5

6

4

3. „...să curățăm elicea...“. După care, să facem proba de motor la sol. „Merge perfect!“ este cuvîntul rostit, în urma verificării. Concurenții trec pe pistă, unde îi așteaptă momentele „de vîrf“: acelea ale lansării aeromodelelor lor.

4. Printre deținătorii locului I, se află aeromodeliștii Adrian Furtună, de la Școala nr. 96, și Florin Govor, de la Școala nr. 102. Amîndoi activează la cercul de profil de la Palatul pionierilor și șoimilor patriei. În imagine, pionierul Szigeti Zsolt, de la Școala nr. 4, Sfîntu Gheorghe, județul Covasna, de asemenea, deținător al locului I.

6. Nu e timp de pierdut. Trebuie să ajungi la radioemițătorul nr. 4, să parcurgi și cei 25–50 m ai culoarului marcat, pînă la linia de sosire unde... Vi-i prezentăm pe învingători: la individual băieți, locul I: Ioan Șchiopu, Iași; locul II: Constantin Iancu, Iași; locul III: Laurențiu Pîrvu, Constanța. Individual fete, locul I: Mirela Constantinescu, Prahova; locul II: Corina Suciu, Alba; locul III: Anca Bud, Maramureș. Echipe-băieți, locul I: Iași; locul II; Suceava; locul III: Alba. Echipe-fete, locul I: Iași, Locul II: Prahova; locul III: Dîmbovița.

Într-un număr viitor vă vom prezenta un fotoreportaj din tabăra republicană „Prietenii naturii“ de la Gălăciuc, Vrancea.

Fotografii: TUDOR CRISTEA

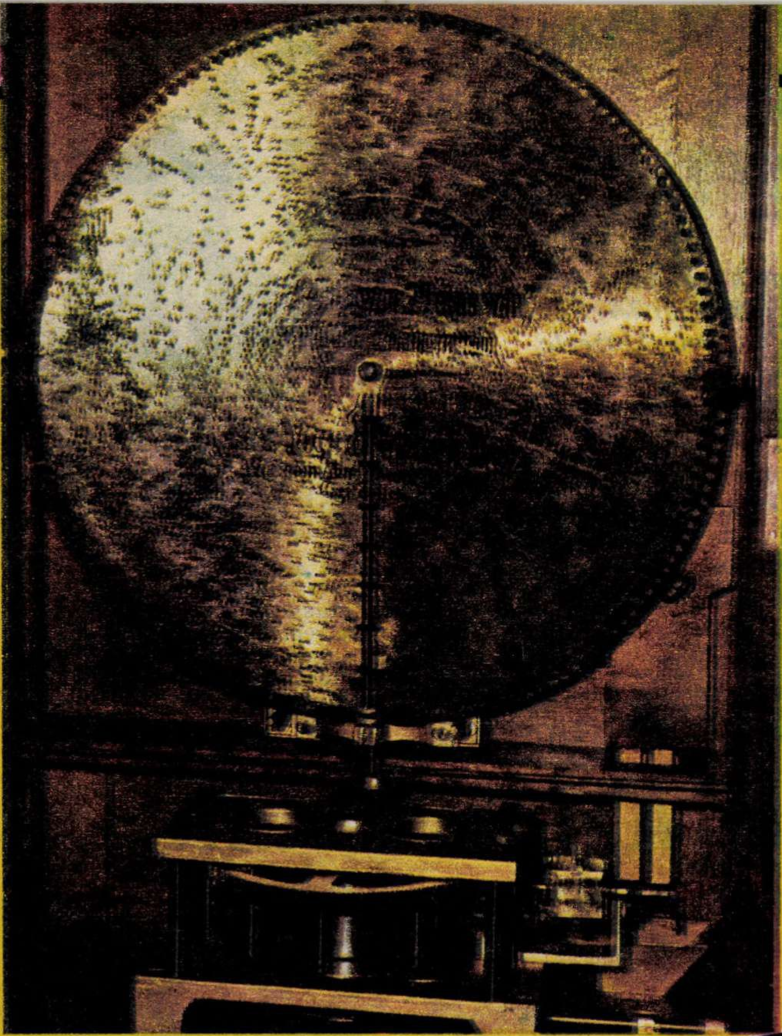

Cine ar crede că această placă rotativă cu mii de găurele conservă... muzică?

Unele sisteme de „programare" a bucăților muzicale se înrudeau cu cartelele perforate ale calculatoarelor de azi. ▲

Un sector mult frecventat al muzeului din Iași: cel rezervat aparatelor cu înregistrare directă. ▼

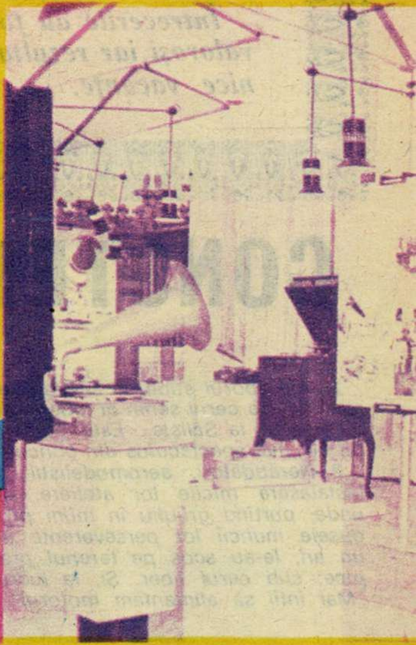

Istorie, cultură, civilizație

UN MUZEU AL SUNETULUI

Iașul, cu frumoasa lui tradiție artistică și culturală, deține și o bogată colecție de aparate de înregistrare a sunetului, ce se pot vedea la Muzeul Politehnic, secția înregistrarea și redarea sunetului.

Poposind în prima sală a muzeului, ne atrag atenția vechi instrumente muzicale în structura cărora se distinge ideea de automatizare: harpa eoliană și viela, aparate cu înregistrare pe cilindru cu știfturi. Aceste instrumente provin din secolul al X-lea. Harpa eoliană, construită în Anglia, era un instrument primitiv, sub forma unei cutii de lemn ce conținea șase corzi care, la adierea vîntului, emit anumite sunete. Viela, un fel de vioară semiautomată, apărută în Franța, s-a răspîndit în multe țări din Europa, ajungînd și în țara noastră, unde a purtat denumirea de lăută în Transilvania sau lerlă în Moldova. În muzeu viela este reprezentată printr-un original descoperit în satul Moldova-Sulița, lîngă Suceava.

Cel mai vechi sistem de înregistrare a melodiilor — cilindrul cu știfturi — a apărut pentru prima dată în secolul al XV-lea, în Franța, fiind aplicat la carilonuri. Ce este carilonul? O grupare de clopote cu dimensiuni diferite care dau seria notelor muzicale din cel puțin o gamă. Clopotele pot fi făcute să sune cu ajutorul unor ciocane acționate manual sau automat. Carilonurile automate erau montate în turnurile cu orologii și, la oră fixă, executau o anumită melodie. Pe același principiu al cilindrului cu știfturi s-au construit o serie de aparate cum ar fi cutia muzicală, orga Barbaria, țambalul mecanic, orchestronul, care diferă prin sistemul de redare a melodiilor.

Cutiile muzicale aparțin secolului al XVIII-lea. Ele sînt fie simple, cu lamele vibrante, fie de tip orchestră, la care acompaniamentul se realiza cu ajutorul unor instrumente: mici tobe, clopoței, castaniete. În muzeu sînt prezentate ambele tipuri constructive în mai multe variante, toate cu o vechime de peste 100 de ani.

Despre orga Barbaria se știe că a fost inventată pe la mijlocul secolului al XVIII-lea și a fost răspîndită pînă la începutul secolului nostru. Se pare că denumirea aceasta îi este atribuită după numele unui renumit constructor de aparate muzicale din Modena, Barbari. În țara noastră a purtat denumirea de... flașnetă! Acest aparat este ilustrat în muzeu prin grafică și prin originalul construit la Timișoara, la începutul secolului nostru, care conține nouă melodii înregistrate pe cilindru.

Printre cele mai impunătoare automate muzicale din această grupă este orchestronul, avînd rolul de a imita o orchestră. Primul aparat cu acest nume a fost un pian-orgă inventat la Praga în 1791. În 1851 a fost construit la Dresda un aparat cu tuburi de orgă și ancii metalice, care, perfecționat ulterior, s-a răspîndit foarte mult în Europa, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Funcționarea orchestronului se bazează pe o transmisie cu roți dințate ce folosește la rotația cilindrului cu știfturi. Știfturile acționează, prin intermediul unor pîrghii, corzile pianului și instrumentele de acompaniament corespunzătoare (tobă, talger, xilofon, castanietă, triunghi etc.). Dintre variantele de orchestron prezentate în muzeu, menționăm orchestronul cu șase instrumente, cu o vechime de aproximativ 100 de ani, care conține, înregistrate pe cilindru, patru melodii ce se pot schimba

după dorință, în timpul funcționării aparatului. Este interesant de remarcat că atît orchestroanele cît și celelalte aparate din muzeu conțin și bucăți muzicale românești.

Continuîndu-ne vizita, pătrundem în sala a doua, unde este prezentat sistemul de înregistrare a melodiilor pe discuri perforate din carton sau din metal. În fața noastră se află două tipuri de aristoane cu disc de carton perforat (pe un disc fiind imprimată o melodie populară românească) și un disc metalic inelar, perforat și el.

Un aparat deosebit de interesant, unic în colecție, apărut la sfîrșitul secolului trecut, este manopanul. La acesta, înregistrarea este realizată cu ajutorul cartelei perforate, ca la pianele mecanice, iar redarea are loc pe același principiu ca la ariston. Simfonioanele s-au răspîndit spre sfîrșitul secolului al XIX-lea. Ele au fost construite în numeroase variante: cu disc vertical sau orizontal, cu sau fără discotecă, cu mai multe discuri putînd fi redate simultan sau portabile. De obicei, pornirea se făcea manual. Unele dintre ele erau prevăzute cu o pendulă care declanșa, la oră fixă, mecanismul muzical, iar altele erau pornite automat, cu ajutorul unei monede.

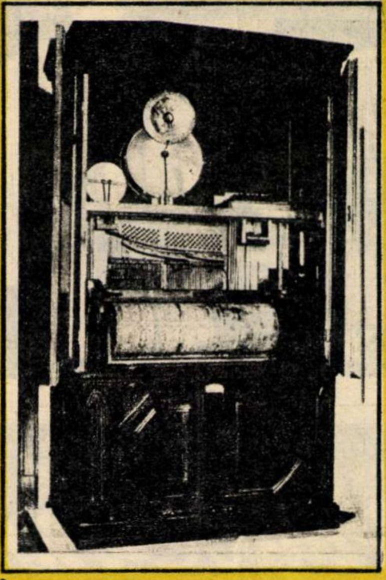

Orchestronul se baza pe rotirea unui cilindru cu știfturi, care comanda șase instrumente de percuție.

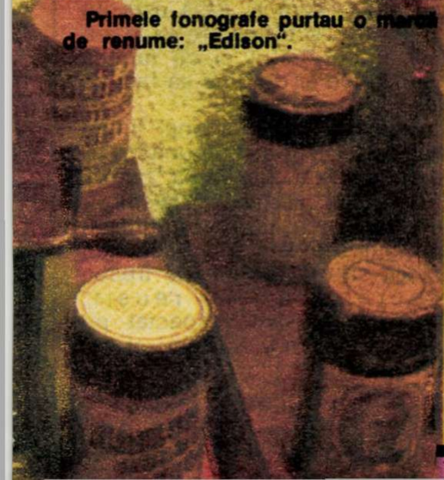

Primele fonografe purtau o marcă de renume: „Edison".

Următoarele două săli sînt rezervate aparatelor cu cartele și benzi perforate. Dintre acestea cele mai răspîndite au fost pianele mecanice. Primele aparate de acest fel au fost prezentate la Expoziția internațională de electricitate de la Paris, din 1880. Acestea înregistrau bucata muzicală pe o cartelă, perforatorul realizînd orificiile cu rol de comandă la redare. Pentru a reda melodiile de pe cartelă se folosea melotropul, care era pus în mișcare prin intermediul unei manivele și plasat pe claviatura unui pian sau a unei orgi.

Unul dintre cele mai ingenioase automate muzicale a fost pianola, inventată în 1897. Inițial, automatul se prezenta sub forma unui dispozitiv exterior pianului care, după necesitate, era apropiat de claviatură și, acționat de pedale, putea reda melodiile înregistrate pe benzi de hîrtie perforată. Ulterior, automatul a fost introdus în corpul pianului putînd fi acționat prin pedale sau cu ajutorul unui motor electric. Muzeul deține o valoroasă colecție de pianole datînd din primii ani ai secolului al XX-lea, care cuprinde toate variantele constructive amintite anterior. Deosebit de interesantă este pianola cu pedale acționînd... o pianină. Un automat muzical prezentat în original este orchestronul cu șase instrumente de percuție, acționat electropneumatic.

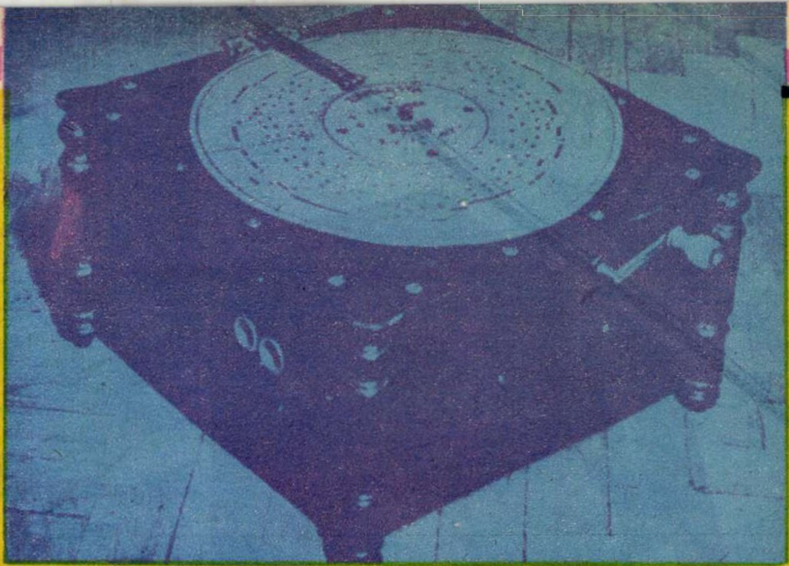

Aristonul reda sunetul cu ajutorul unui disc din carton perforat.

În ultima sală a muzeului poate fi urmărită etapa decisivă a înregistrării și redării sunetului, care cuprinde procedeele de înregistrare mecanică, optică și magnetică. Această etapă începe cu impresionanta realizare a lui Edison — fonograful —, inventat în 1877, cu ajutorul căruia s-a înregistrat pentru prima dată vorbirea. La fonograf, sunetele erau recepționate de pîlnia amplificatoare, la capătul căreia se afla o membrană de care era legat acul, al cărui vîrf se rezema pe cilindrul de ceară. Prin vibrația membranei, acul se deplasa perpendicular pe cilindrul din ceară, săpînd un șanț cu adîncimi diferite, în funcție de intensitatea sunetului. Cînd cilindrul se rotea, acul, care se deplasa paralel cu axul cilindrului, săpa un șanț elicoidal. Pentru redare este suficientă simpla deplasare a acului prin șanțul gravat pe cilindru. Marele neajuns al fonografului consta în imposibilitatea multiplicării cilindrului de ceară. A fost înlocuit de gramofon, inventat în 1887. Acesta folosea pentru înregistrarea discului, iar imprimarea se făcea prin vibrațiile acului care înscria șanțuri cu adîncime constantă, în formă de zigzag. Un alt moment important din evoluția acestor aparate este microfonograful, construit în 1894, strămoșul picupului din zilele noastre.

Aparat deosebit de interesant, expus în original, un gen de concurent al magnetofonului, apărut prin anii 1900, este gramofonul cu înregistrare-redare succesivă. O perfecționare a gramofonului o constituie patefonul, la care pîlnia pentru amplificarea sunetului a fost înlocuită prin cutia de rezonanță. În primii ani ai secolului nostru au început să apară diverse tipuri de patefon, iar după 1929 s-a răspîndit patefonul portabil. Aici sînt expuse cele mai interesante și reprezentative variante de gramofon și patefon. În continuare, putem urmări procedeul modern al înregistrării discurilor la Intreprinderea „Electrecord" — București, completat cu piese originale: folia care conține prima înregistrare, matrița „tată" și matrița de presă. Picupuri stereofonice și un automat completează grupa aparatelor cu înregistrare mecanică.

Înainte de apariția filmului sonor cu imprimare pe peliculă fotografică au fost făcute numeroase încercări de utilizare a fonografului sau gramofonului la înregistrări sonore în cinematografie.

Cea mai modernă metodă de înregistrare-redare a sunetului este metoda magnetică, experimentată pentru prima dată în 1889. Aparatul numit telegrafon consta dintr-un cilindru mare de bronz pe care era înfășurat în spirală un fir de oțel, de-a lungul căruia se deplasa un mic electromagnet aflat în legătură cu un microfon. O altă variantă de magnetofon, mai perfecționată, construită în 1903—1906 de inginerul român Mănciulescu, precum și elaborarea principiului de funcționare a magnetofonului modern dovedesc preocupările specialiștilor români în acest domeniu.

Ingenioșii constructori de altă dată, care au inventat și realizat practic diversele automate muzicale, au făcut muncă de pionierat pentru automatizarea modernă. Înregistrarea-redarea sunetului este unul din primele domenii ale tehnicii la care s-a aplicat comanda automată după program, utilizată pe scară largă abia în a doua jumătate a secolului nostru.

Documentar realizat de

Pionierii-reporteri

SEBASTIAN THACI, CRISTIAN BĂNCESCU, CRISTIAN CORODESCU,
Subredacția „Opinia pionierească",
Casa pionierilor și șoimilor patriei, Iași

Dragi cititori, și voi puteți, asemenea colegilor voștri din Iași, să ne trimiteți spre publicare astfel de prezentări interesante ale muzeelor pe care le cunoașteți.

Semafor

Nicoleta

Dănuț Aurel

Mihai

Prefață la un catalog

Încetișor, o adiere de toamnă închide carnetul reportajelor noastre de vacanță, deschizîndu-l pe acela pregătit pentru reportajele de școală.

Pe cititorii care vă zîmbesc din aceste instantanee fotografice, elevi ai școlilor nr. 1 și 2 din Buftea, i-am întîlnit în ultimele zile de vacanță, dar, după cum vedeți, fiecare prefațează în felul lui catalogul din noul an școlar.

I-am rugat să răspundă la o întrebare „de sezon":

— Ce trebuie să facă în primul rînd un elev care vrea să se afirme?

Să vedem răspunsurile! **Nicoleta Sandu,** *cl. a VII-a (am întîlnit-o, după cum vedeți, pe terenul de sport, dar a reînceput să se... antreneze și pentru școală):* Să nu vi se pară că sînt lipsită de modestie, dar ținta mea sînt notele de 9 și 10. *Numai ele,* subliniez. În primul trimestru trebuie să muncești de la început la fel de „tare" ca în trimestrul trei! Elevul care vrea să se afirme trebuie să-și spună de o sută de ori pe zi „Și eu pot să ajung la nivelul celui mai bun dintre colegii mei!". Și să muncească întocmai...

Notați-vă această idee a Nicoletei, e foarte prețioasă!

Aurel Pîrvan *și* **Dănuț Gheorghe** *(amîndoi în clasa a VII-a) veneau de la o plimbare și se abătuseră prin laboratorul de fizică să vadă ce mai este de făcut pentru ca aparatajul și instrumentele să fie bine puse la punct pentru noul an școlar.*

Aurel *intenționează nici mai mult nici mai puțin decît* ocuparea locului întîi la următoarea ediție a concursului republican de matematică. *Îi urăm succes! Este de părere că* principala grijă a elevului care vrea să se afirme constă în a găsi metoda de a fi mai bun decît în trecutul an școlar.

Ideea lui Aurel este demnă de toată atenția, reflectați asupra ei!

Dănuț *se gîndește și el la* locul întîi, dacă nu în concursuri „măcar" pe clasă. *El enunță o idee demnă de reținut, și anume aceea că* un elev care vrea să se afirme va reuși cu atît mai mult cu cît se va interesa și de munca altor colegi, aducîndu-i cît mai aproape de nivelul său, deoarece „trebuie să te remarci în competiție cu elevi foarte buni, nu cu elevi slabi". *Excelent spus! Rețineți ideea lui Dănuț!*

Mihai Magaliuc *(cl. a VIII-a) a mai lăsat racheta de tenis să se odihnească. După cum vedeți, îi stă foarte bine și pregătindu-și uniforma școlară. Mihai mai are patru frați și s-au deprins cu toții să fie gospodari. Este convins că pentru un elev care vrea să se afirme nu trebuie să existe zile în care își poate permite să spună „azi pot să învăț mai puțin, am timp să recuperez.* E foarte important ca în fiecare zi să lucrezi ca și cum ai fi în prag de teză".

Iată că și de la Mihai am auzit un raționament extrem de valoros! Vi-l recomandăm tuturor!

...Și, în același timp, tuturor, succes!

Bărcuța lui Iulian

— O întîmplare adevărată —

Era bătăuș. Nu-și putea explica de ce îl distrează atît de mult să-și hărțuiască din nimica toată colegii. Nici nu-și pusese întrebarea.

Probabil că simțea plăcerea de a obține mereu dovada că e cel mai puternic. Nu la matematică, ci la pumni.

Inventase și un soi de avertisment: făcea o bărcuță de hîrtie și i-o dădea celui cu care îi trăsnise prin gînd să se bată în ziua aceea. Niciodată însă unuia mai tare decît el; își alegea adversari „siguri", mai mici ca vîrstă sau mai firavi, mai timizi. Cînd vedeau bărcuța li se tăiau picioarele. Știau ce urmează.

Devenise un tip imposibil. Bătăușul. Elevul-problemă. Nimeni nu-l putea domoli. Părinții încă nu aflaseră nimic.

Într-o seară, a intrat în casă purpuriu și transpirat de la o nouă încăierare cu care își împodobise „palmaresul".

— Bună seara, tată, a zis el.

— Bună seara, a spus tatăl. Bine că ai venit. Te așteptam. Fii atent.

Avea în mînă o foaie de hîrtie. A împăturit-o pe îndelete și a făcut din ea **o bărcuță** și i-a întins-o:

— Poftim. Știi ce înseamnă, nu-i așa?

Băiatul a încremenit. Bineînțeles că știa, dar nu pusese la socoteală faptul că într-o zi ar putea să primească și el o bărcuță! Se făcuse mic, tremura de spaimă în așteptarea a ceea ce merita...

Tatăl l-a privit în tăcere cîteva secunde lungi cît orele, apoi a început să rupă încetișor bărcuța cu mîinile lui mari și vînjoase:

— Nu te-am crescut ca să fii sperietoarea colegilor, ci prietenul lor. Așa cum rup eu acum bărcuța asta, la fel să rupi și tu cu obiceiurile proaste. Mai mult nu-ți spun, ești băiat deștept și poți înțelege singur. Producția pe care o dăm și casa asta pe care o vezi și tot ce are ea le-am realizat cu brațul și cu mintea mea. Tu ce ai de gînd să faci cu ale tale?

„Atunci — ne spune Iulian Nica, cl. a VIII-a, comuna Lipănești — Prahova, mi-a crăpat obrazul de rușine. Tata muncește din greu, iar eu mă țineam de... bărcuțe! Din ziua aceea am hotărît să mă fac om de treabă și cred că am reușit. Întotdeauna l-am respectat pe tata, dar acum vreau să-i și semăn".

Pagină realizată de OVIDIU ZOTTA

AGENDA PIONIERULUI COMANDANT

Recomandări pentru finalizarea Expediţiilor „Cutezătorii“

Odată cu sfîrșitul vacanței de vară s-a încheiat încă o ediție – cea de-a XVIII-a – a marii acțiuni pionierești de turism și cercetare științifică Expedițiile „Cutezătorii". Miile de pionieri și școlari care, timp de 10–15 zile, au străbătut pe jos, traseele dinainte stabilite, efectuînd observații și cercetări în diverse domenii, s-au întors acasă nu numai cu impresii și amintiri deosebite, de neuitat, ci și cu rucsacurile pline de plante și roci, cu imagini prinse pe peliculă foto, cu înregistrări pe bandă magnetică, precum și cu zeci de pagini de notițe despre tot ceea ce au descoperit și-au cunoscut, despre evenimentele trăite de ei pe durata întregii expediții.

Dar ca toate acestea să devină utile, se impune, obligatoriu, prelucrarea și evidențierea lor încă din primele zile de școală, sarcină care revine în primul rînd expediționarilor, dar în egală măsură și, membrilor comandamentelor unităților de pionieri.

Reţineţi următoarele recomandări:

• pe baza notiţelor pe care cronicarul fiecărui echipaj le-a consemnat zilnic pe traseu în blocnotesul lui va fi elaborat jurnalul de bord al echipajului care, trecut pe curat, nu trebuie să depăşească 100 de pagini de caiet; rolfilmele vor fi şi ele developate, iar jurnalul va fi completat cu cele mai semnificative imagini din desfăşurarea expediţiei; de asemenea, jurnalul de bord, la care va fi ataşată obligatoriu „oglinda expediţiei“, trebuie să mai cuprindă, în încheiere, un rezumat al expediţiei în date şi cifre, precum şi concluziile profesorului-comandant de echipaj asupra întregii desfăşurări a acesteia;

• în situaţia în care culegerile de etnografie şi folclor, precum şi eventualele eşantioane (de cusături, de pildă) sînt mai bogate şi nu încap în cele 100 de pagini ale jurnalului de bord, se pot alcătui cu acestea albume separate;

• şi studiile pe diverse teme, atunci cînd se dovedesc a fi mai ample, vor fi incluse într-un caiet separat;

• colecţiile de plante, de insecte şi de roci vor fi, de asemenea, selectate şi aranjate în aşa fel încît să permită atît îndelungata lor conservare, cît şi evidenţierea fiecărui exponat în parte.

Toate aceste lucrări trebuie încheiate pînă la data de 30 septembrie a.c., cînd, conform regulamentului concursului, în fiecare şcoală în care s-a organizat cel puţin o expediţie se va deschide o expoziţie care va evidenţia şi va populariza în rîndul tuturor elevilor rezultatele obţinute în cadrul acesteia. De asemenea, cu acest prilej vor fi organizate întîlniri între expediţionari şi ceilalţi elevi ai şcolii, în cadrul cărora se vor desfăşura discuţii despre expediţia respectivă, discuţii care vor fi însoţite de proiecţia eventualelor diapozitive şi filme realizate pe parcursul acesteia. În felul acesta expediţiile vor deveni un bun al tuturor elevilor din respectiva şcoală şi li se va putea da cale liberă spre etapele superioare — spre cea judeţeană şi republicană.

Ați întrebat? Vă răspundem!

Marele panda

• „V-aş ruga să-mi daţi cîteva amănunte despre ursul „Marele panda“, ne scrie LAVINIA GRECU, din RÎMNICU VÎLCEA.

O raritate în lumea animalelor este „Marele panda". El a fost descoperit în 1869, iar primul exemplar viu a fost capturat de-abia în 1936. Marele panda trăiește numai pe teritoriul R. P. Chineze, în special în Tibet, la înălțimi ce depășesc 2 500 metri. Coboară însă și în regiunile de junglă, pentru că se hrănește cu muguri, frunze și mlădițe de bambus, fapt pentru care localnicii l-au numit „mîncătorul de bambus". Animalul are un colorit foarte curios: trupul este alb, cu o garnitură neagră pe urechi și în jurul ochilor, pe labele anterioare și posterioare, pe spate și la ceafă. Lungimea corpului său atinge 2 m, iar greutatea 150 kilograme.

Există un pol al vînturilor?

•Această întrebare ne-a fost adresată de MIHAI IONESCU din CRAIOVA. Iată şi răspunsul:

Vreme îndelungată a fost răspîndită ideea că atmosfera Antarcticii este izolată de mișcarea aerului din alte regiuni ale lumii. Se considera că cel de-al șaptelea continent este apărat de influențele exterioare de o puternică și de netrecut barieră de vînturi. Însă în urma intensificării cercetărilor s-a stabilit că Antarctica influențează unele fenomene la scara întregii planete, cum ar fi: circulaţia maselor de aer, a curenților marini, echilibrul balanței de apă.

Din zonele interioare ale continentului, masele de aer rece se scurg spre periferie, atingînd uneori o viteză de 90 m pe secundă. Iau naștere astfel adevărate uragane ce pun în mișcare zăpada și distrug tot ce întîlnesc în cale. La o stație de observație, viteza vîntului a înregistrat peste 200 km pe oră. Însă regiunea considerată drept polul vînturilor este cea denumită „Țara Adelie", unde viteza vîntului depășește 350 km pe oră.

O nucă de ...25 kg!

• MIHAELA VASILIU din IAŞI vrea să afle amănunte despre nucile de cocos.

Una din cele mai cunoscute varietăți ale nucilor de cocos este „Nuca maledivа", care cîntărește pînă la 25 kg. Ea poate fi văzută și la Grădina botanică din București. Nu s-au știut prea multe despre ea pînă ce în apele Oceanului Indian, în arhipelagul Seychelles s-au descoperit două mici insule, pe țărmul cărora creștea „cocosul de mare", o specie de cocotier, înalt de 30 metri, ale cărui fructe se întîlneau plutind pe apă. Acestea impresionau prin dimensiunile lor: diametrul de aproximativ 50 cm și greutatea de pînă la 25 kg; din ele se pot face recipiente pentru apă cu o capacitate de 7—8 litri; singura ei sămînță cîntărește 6—7 kg, iar perioada de maturizare este de 10 ani. Cînd nuca se coace, laptele din interiorul ei își pierde apa și se preface într-un miez alb, foarte bogat în zahăr și grăsimi. Împreună cu învelișul buretos din afară, miezul pufos și ușor ajută nuca să plutească.

Pe scurt

• **ALEXANDRU ROGALSKI, București:** Primul avion din lume care s-a ridicat de la sol cu mijloace proprii de bord a zburat la 18 martie 1906 la Montesson, lîngă Paris. Constructorul lui a fost inventatorul român Traian Vuia. Și o altă prioritate românească în acest domeniu: Henri Coandă a realizat primul tip de avion cu motor reactiv, cu care a efectuat un zbor la 14 decembrie 1910 • **FLORIN APOSTEA, Teleorman:** Nu cunoaștem care este cel mai puternic om din lume, în schimb îți spunem care a fost cel mai înalt om de pe glob. Se numea Hassan Ali, a trăit în Egipt la sfîrșitul secolului trecut și măsura nu mai puțin de 2,80 m • **LOREDANA ONOFREI, Pașcani:** Cel mai lung tunel din lume leagă insulele japoneze Honshu și Hokkaido pe distanța de 54 km.

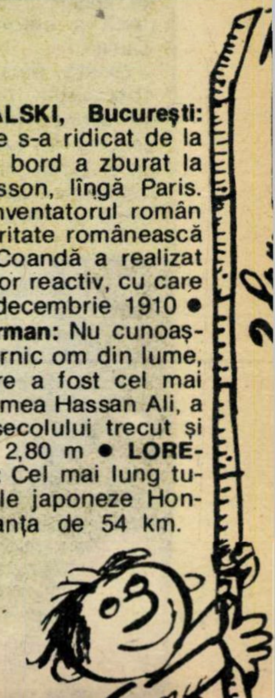

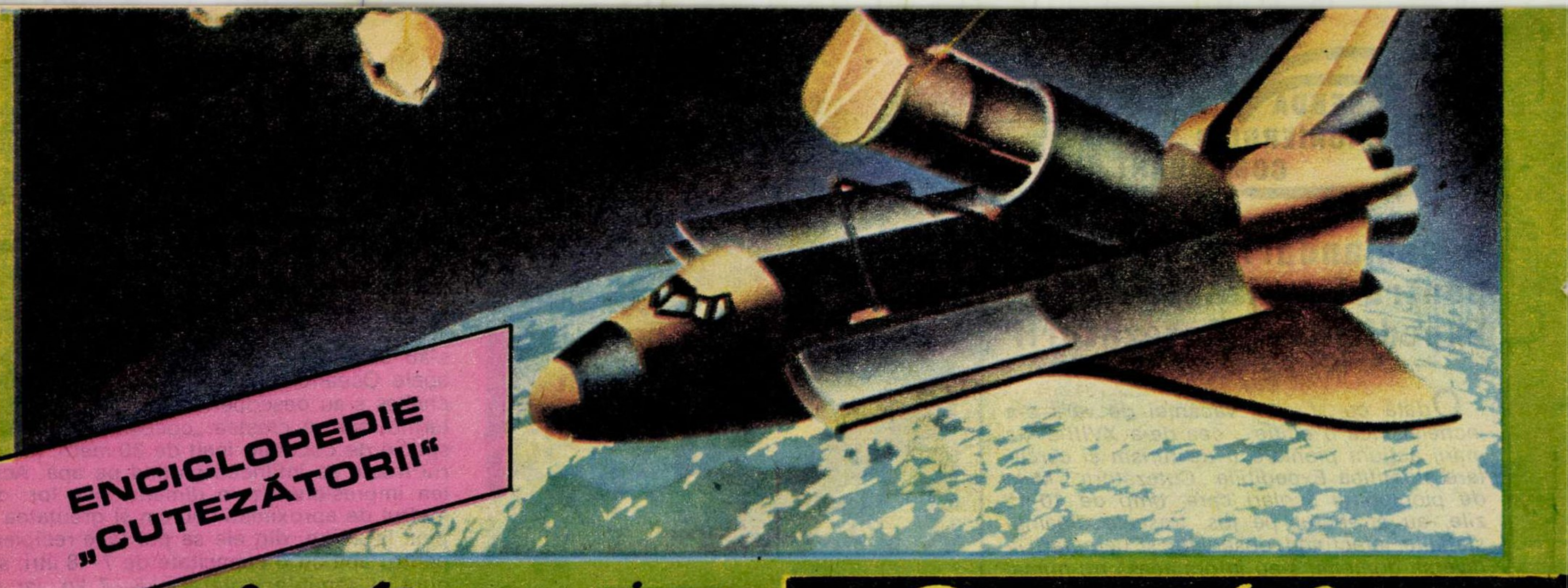

ENCICLOPEDIE „CUTEZĂTORII"

Astronomie spațială

Telescoapele instalate pe Pămînt, indiferent de mărimea lor, nu pot elimina ecranul atmosferic ce înconjură globul și care limitează cercetările cosmice. Dacă ele ar gravita la mai multe sute de kilometri altitudine, s-ar putea cerceta spațiul extraterestru mult mai lesne, descifrîndu-se semnalele ce provin de la surse îndepărtate, așa cum sînt quasarii și pulsarii. Telescopul spațial plasat la 580 km altitudine multiplică de 350 de ori posibilitățile de cercetare astronomică și permite observarea unor obiective cosmice de șapte ori mai îndepărtate decît cele accesibile observatoarelor terestre. Observațiile se vor extinde pînă la o distanță de 12—14 miliarde de ani-lumină, adică pînă la cele mai îndepărtate regiuni ale Universului cunoscut. Datorită oglinzii cu un diametru de 2,4m și a clarității straturilor de aer extrem de rarefiat, el va observa aștri a căror luminozitate este de peste 100 de ori mai mică decît a celor identificați de pe Terra.

Există însă un inconvenient: observațiile nu pot fi făcute decît atunci cînd telescopul este ascuns în umbra Pămîntului și cînd Luna nu luminează cerul, respectiv cam 120 de zile pe an. Dacă un telescop ar fi plasat pe o orbită mai înaltă, el ar rămîne izolat, iar în caz de defecțiune nici o navetă spațială nu i-ar putea asigura asistența tehnică necesară. Durata de funcționare a telescopului spațial este de 15 ani, dar la fiecare cinci ani el va fi readus pe Pămînt pentru întreținere. Telescopul se prezintă sub forma unui cilindru cu diametrul de 4,3 m și lungimea de 16 m. Două panouri cu celule solare asigură energia necesară funcționării lui, iar două antene parabolice mențin legătura cu centrul de urmărire și observare terestru. Greutatea totală a telescopului este de 11 600 kg. Printre altele, el are ca misiune descoperirea unor posibile sisteme planetare din jurul stelelor, cercetarea structurii fizice și a evoluției stelelor, precizarea densității materiei din Univers. Se va mai încerca lămurirea unei serii de teorii referitoare la galaxii. Drept observatoare orbitale pentru studiul Universului vor mai fi lansați sateliți de studiu cu raza gama (în 1988), cu raze X (în 1991) și cu raze infraroșii (în 1994). Pentru înțelegerea mai profundă a proceselor ce au loc în Soare, a vîntului solar și mai ales a efectelor acestuia asupra climatului de pe Terra, va fi lansat, către anul 1996, satelitul „Disco".

AUREL DIANU

Cîte stele sînt pe cer?

Dacă avem ocazia să privim într-o noapte senină cerul, vom vedea o puzderie de stele, unele strălucitoare, altele abia vizibile cu ochiul liber, unele roșcate, altele de un alb strălucitor sau chiar alb-albăstrui. Poate vom încerca să numărăm stelele. Dar... de unde să începem?

Primii oameni care și-au pus întrebarea cîte stele sînt pe cer au constatat că în decursul timpului ele își păstrează același loc unele față de celelalte. E adevărat că toate stelele pe care le vedem, împreună cu bolta cerească, se mișcă în jurul unei axe imaginare, dar aceasta este doar o mișcare aparentă, în realitate Pămîntul nostru fiind cel care se rotește în jurul unei axe proprii, făcînd un ocol complet în 24 de ore. Așadar, pornind de la pozițiile aproape fixe ale stelelor unele față de altele, primii observatori ai cerului și-au imaginat că acestea formează diferite figuri, numite constelații. Unele constelații imaginau animale cunoscute (Leul, Vulturul) sau personaje din legende (Andromeda, Hercules). Pentru notarea celor mai strălucitoare stele dintr-o constelație s-au folosit primele litere din alfabetul grecesc sau chiar nume proprii (Sirius, Aldebaran, Vega). În prezent întreaga boltă cerească (și emisfera nordică, și cea sudică) este împărțită în 88 de regiuni, fiecare corespunzînd unei constelații.

Împărțirea bolții cerești în constelații a dat posibilitatea numărării stelelor. Desigur, la început au fost numărate doar stelele vizibile cu ochiul liber. Deși, după cum am amintit, avem impresia că vedem o puzderie de stele pe cer, numărul tuturor stelelor vizibile cu ochiul liber de pe întreaga boltă cerească nu depășește cifra de 6 000. Dar dacă folosim un binoclu sau un telescop, o să rămînem mirați cîte stele există într-o regiune în care cu ochiul liber nu vedem nimic. Iar surpriza este și mai mare dacă ne uităm spre Calea Lactee: acolo unde cu ochiul liber se observă o pată alb-lăptoasă, luneta ne va arăta că apar o mulțime de stele, atît de apropiate între ele încît nu se pot distinge separat.

Numărarea deci a tuturor stelelor pe care le observăm cu un telescop pare imposibilă. Pentru a se cunoaște totuși numărul stelelor, s-a folosit o metodă statistică, ce constă din numărarea stelelor de pe unele regiuni ale cerului, după care, ținîndu-se seama de suprafața bolții cerești, se determină totalul. Pentru început s-au numărat stelele care au aceeași strălucire. S-a comparat apoi numărul obținut cu numărul stelelor care sînt, de exemplu, de două ori mai puțin strălucitoare, iar rezultatul a arătat că stelele mai strălucitoare sînt de patru ori mai puține la număr decît cele cu strălucire mai mică. Dar acest raport între grupele de stele cu diferite străluciri nu este același pentru orice strălucire: la început el crește, apoi scade pe măsură ce luăm în considerare stele cu strălucire din ce în ce mai slabă.

Dar, așa cum Soarele este una dintre miliardele de stele ale Galaxiei noastre, aceasta la rîndul ei este una dintre miliardele de galaxii pe care le putem observa. Ele se grupează în așa-numitele roiuri de galaxii, care pot conține mii sau zeci de mii de membri, iar roiurile formează grupări și mai mari, numite supraroiuri. Dacă ținem seama că fiecare galaxie în parte cuprinde zeci sau sute de miliarde de stele, numărul stelelor care pot fi observate pe cer se ridică la miliarde de miliarde! Ceea ce observăm noi este doar o părticică din Univers, care este nelimitat și veșnic.

Dr. CORNELIA CRISTESCU

5998, 5999, 6000!!!

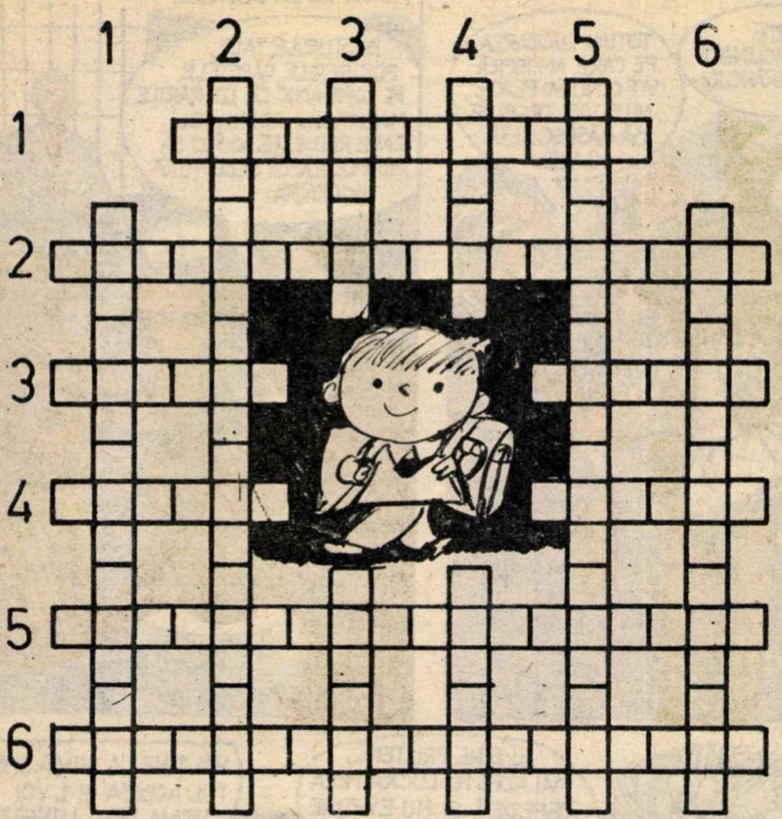

Oameni ai Școlii

ORIZONTAL: 1) Poetul nostru național, care a fost profesor la cursul de logică al Institutului academic din Iași, apoi revizor școlar al județelor Iași și Vaslui. Om de știință (1876–1951), profesor de fizică ce a jucat un rol activ în organizarea învățămîntului științelor în școlile secundare. 2) Scriitor român (1879–1961), autorul evocării „Galeria dascălilor mei". Profesorul de fizică din romanul „Vîltori" de Ion Dongorozi. Autorul romanului „Moromeții. 3) Terenuri agricole. Cunoscut profesor de fizică. 4) Personaj feminin din romanul „Moromeții" de Marin Preda, fostă elevă a învățătoarei Teodorescu. Savant român (1874–1969), creatorul școlii românești de endocrinologie. 5) Dascăl al lui Ion Creangă, evocat de acesta în amintirile sale. Academician român care a adus contribuții originale în matematică și astronomie (Constantin). Creatorul romanului „Descoperirea familiei", în care o întîlnim pe învățătoarea Lelia (Ion). 6) Autorul vestitelor scrisori către Vasile Alecsandri, două dintre acestea prezentînd aspecte ale învățămîntului din vremea sa. Om de cultură român (1800–1880), unul din inițiatorii „Societății filarmonice" (1833), profesor și autor de manuale școlare. Legat de agricultură.

VERTICAL: 1) A învățat în clasele primare cu Bazil Drăgoșescu, pe care-l va evoca mai tîrziu (1852–1912). Unul dintre animatorii învățămîntului românesc la începutul secolului al XIX-lea, care ne-a lăsat o bogată informație despre starea învățămîntului din Moldova (1788–1869). 2) Personalitate de seamă a artei românești, care a luptat pentru înființarea primei școli de arte frumoase din București, al cărei director a fost (1831–1891). Profesor universitar cu studii și descoperiri originale în fizica solidelor și descărcările în gaze. Istoric român (1754–1816), unul din corifeii Școlii Ardelene, profesor și director al Școlii normale din Blaj, autor de manuale școlare. 3) Domn al Țării Românești (1512–1521), autorul cărții „Învățăturile lui... către fiul lui Teodosie". Deschizător de drumuri în matematică, figură de seamă a științei românești contemporane. 4) Autorul romanului „Absenții", în care îl întîlnim pe profesorul Matei. Unul din elevii Ioanei Amarandei, învățătoare în satul Glodeni din romanul „Anacron" de Adrian Cernescu (Stroe). Plantă textilă. 5) Omenesc. Chimist și profesor (1841–1925), ministru al instrucției, care, pe linia promovării învățămîntului de masă, a contribuit mult la dezvoltarea școlii elementare sătești. Estetician, istoric literar, filozof al culturii și scriitor român (1897–1964), membru al Academiei și profesor la Universitatea din București. Monumentala operă a acestui genial istoric român (1871–1940) cuprinde numeroase referințe la problemele educației și învățămîntului. 6) Dascălul evocat de Al. Vlahuță în povestirea „Mogîldea". Istoric și profesor (1805–1887) care, împreună cu Dinicu Golescu, a fondat Școala de la Golești în 1826, participînd la pregătirea Legii instrucției din 1864. Lecție.

ȘAH

Diagrama sau controlul poziției:

Alb: **Rh1, Dg4, Ta1, Tf1, Nb3, Nc1, Cd4, pioni: a2, c2, c3, e5, g2, h2;**

Negru: **Rg8, Dd8, Ta8, Te8, Nb7, Nc5, Cb8, pioni: a6, b5, e6, f7, g7, h7.**

Albul începe și negrul cedează a a treia mutare.

CALEIDOSCOP

CALEIDOSCOP

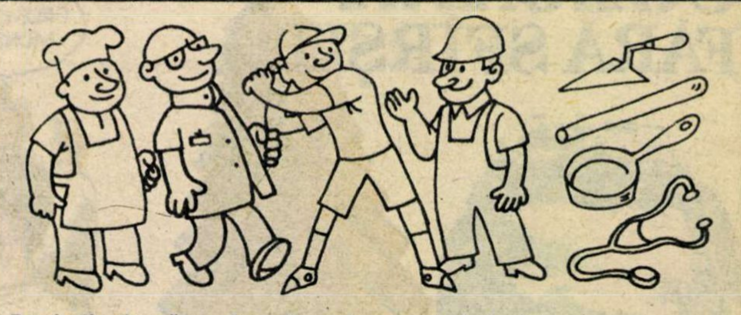

Precizați: de către cine din cei patru trebuie folosit fiecare dintre obiectele din imagine?

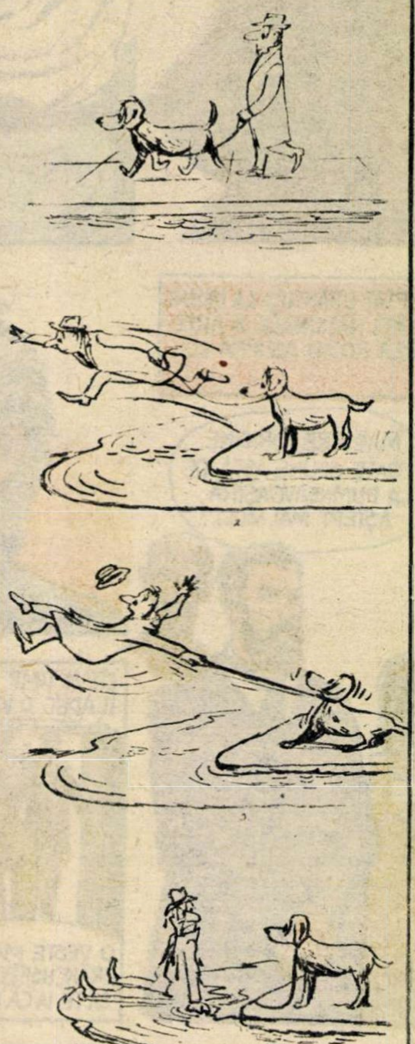

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NR. TRECUT

LA PESCUIT: Suveică; Caras; Adas; Api; Lup; Clor; Pălămide; Ac; Guvizi; Piranha; Var; Te; Oblete; Net; Aman; Alba; Ape; Cîini; Nadă; Laudă.

JOCUL METAGRAMELOR: Vapor; Listă; Aramă; Hotar; Uliță; Turte; Araci.

TICUȚĂ CEL UITUC

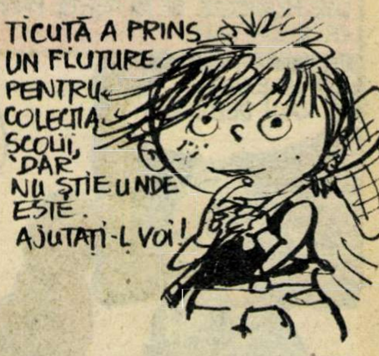
TICUȚĂ A PRINS UN FLUTURE PENTRU COLECȚIA ȘCOLII, DAR NU ȘTIE UNDE ESTE. AJUTAȚI-L VOI!

COPERTA NOASTRĂ

Piloții de carturi în acțiune. Foto: **M. Niedl.**

Radiogoniometriștii. Foto: **T. Cristea.**

CUTEZĂTORII 36 Redacția revistelor pentru copii — București

REDACTOR ȘEF: **ION IONAȘCU**
SECRETAR RESPONSABIL DE REDACȚIE: **OVIDIU ZOTTA**

RESPONSABIL DE NUMĂR: **Ion Cringuleanu**; *PREZENTAREA ARTISTICĂ:* **Pompiliu Dumitrescu**; *PREZENTAREA TEHNICĂ:* **Viorel Sâmpetrean**

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA Editura „Scînteia" TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază. **Index 41836 12 pagini 1,50 lei**

Scenariu: NINA STĂNCULESCU Desene: VALENTIN TĂNASE

4 COLOANA FĂRĂ SFÎRȘIT

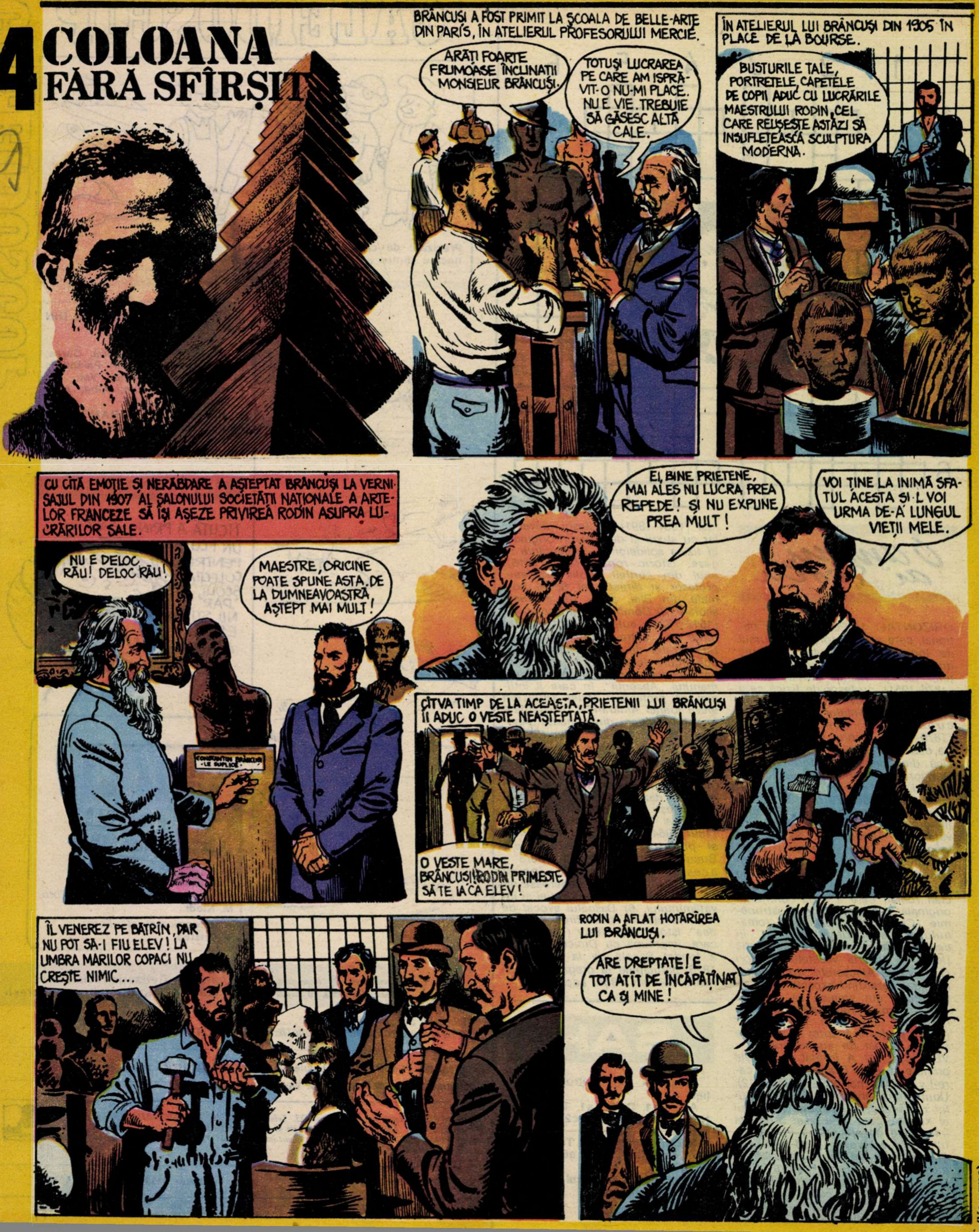
BRÂNCUȘI A FOST PRIMIT LA ȘCOALA DE BELLE-ARTE DIN PARÍS, ÎN ATELIERUL PROFESORULUI MERCIÉ.
ARĂȚI FOARTE FRUMOASE ÎNCLINAȚII MONSIEUR BRÂNCUȘI.
TOTUȘI LUCRAREA PE CARE AM ISPRĂVIT-O NU-MI PLACE. NU E VIE. TREBUIE SĂ GĂSESC ALTĂ CALE.
ÎN ATELIERUL LUI BRÂNCUȘI DIN 1905 ÎN PLACE DE LA BOURSE.
BUSTURILE TALE, PORTRETELE, CAPETELE DE COPII ADUC CU LUCRĂRILE MAESTRULUI RODIN, CEL CARE REUȘEȘTE ASTĂZI SĂ INSUFLEȚEASCĂ SCULPTURA MODERNĂ.
CU CÎTĂ EMOȚIE ȘI NERĂBDARE A AȘTEPTAT BRÂNCUȘI LA VERNISAJUL DIN 1907 AL SALONULUI SOCIETĂȚII NAȚIONALE A ARTELOR FRANCEZE SĂ ÎȘI AȘEZE PRIVIREA RODIN ASUPRA LUCRĂRILOR SALE.
NU E DELOC RĂU! DELOC RĂU!
MAESTRE, ORICINE POATE SPUNE ASTA. DE LA DUMNEAVOASTRĂ AȘTEPT MAI MULT!
CONSTANTIN BRÂNCUȘI · LE SUPLICE ·
EI, BINE PRIETENE, MAI ALES NU LUCRA PREA REPEDE! ȘI NU EXPUNE PREA MULT!
VOI ȚINE LA INIMĂ SFATUL ACESTA ȘI-L VOI URMA DE-A LUNGUL VIEȚII MELE.
CÎTVA TIMP DE LA ACEASTA, PRIETENII LUI BRÂNCUȘI ÎI ADUC O VESTE NEAȘTEPTATĂ.
O VESTE MARE, BRÂNCUȘI! RODIN PRIMEȘTE SĂ TE IA CA ELEV!
ÎL VENEREZ PE BĂTRÎN, DAR NU POT SĂ-I FIU ELEV! LA UMBRA MARILOR COPACI NU CREȘTE NIMIC...
RODIN A AFLAT HOTĂRÎREA LUI BRÂNCUȘI.
ARE DREPTATE! E TOT ATÎT DE ÎNCĂPĂȚÎNAT CA ȘI MINE!

Dragi cititori,
vă urăm tuturor
cele mai frumoase
succese la învățătură,
muncă și comportare
în noul
an școlar!

37

JOI, 17 SEPTEMBRIE 1987,
ANUL XXI (NR. 1040)

Cutezătorii

ĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

> *Mă adresez studenților și elevilor din întregul nostru învățămînt cu chemarea: Învățați, învățați și iar învățați! Nu pregetați pentru a vă însuși cele mai noi cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane din toate domeniile de activitate. Numai așa veți putea deveni oameni cu o înaltă conștiință revoluționară și cu o înaltă capacitate de activitate în toate domeniile, numai așa veți putea deveni buni revoluționari, buni cetățeni ai României socialiste, constructori conștienți ai socialismului și comunismului! Numai pe această bază va fi asigurat viitorul de aur al României — comunismul!*
>
> *NICOLAE CEAUȘESCU*

CEAUȘESCU
DEZARMARE - PACE
CEAUȘESCU ROMÂNIA
CEAUȘESCU ROMÂNIA PACE!
P.C.R.
PCR

MAREA SĂRBĂTOARE

A devenit o tradiție scumpă poporului nostru ca, în fiecare toamnă, la sărbătoarea deschiderii noului an de învățămînt să participe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului, om de știință de reputație mondială.

În acest an, festivitatea deschiderii noului an de învățămînt a avut loc în municipiul Cluj-Napoca, în cadrul vizitei de lucru efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în județul Cluj. Între obiectivele vizitei de lucru în acest județ s-au aflat și unități de învățămînt, precum Liceul industrial nr. 9 și Facultatea de mecanică a Institutului Politehnic din Cluj-Napoca, puternic centru universitar al țării.

În expoziția amenajată în holul facultății a fost prezentată sugestiva imagine a profundelor prefaceri cunoscute de învățămîntul românesc în răstimpul care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. Dezvoltarea și modernizarea înregistrate de învățămîntul românesc de toate gradele au fost prezentate prin date și cifre semnificative, arătîndu-se că, la ora actuală, aproape un sfert din populația țării învață, iar baza materială a învățămîntului a sporit de la an la an.

Pe parcursul vizitei au fost prezentate principalele direcții de acțiune privind crearea unui sistem de învățămînt modern, care să asigure pregătirea cadrelor și forței de muncă pentru toate domeniile, creșterea calității procesului instructiv-educativ, potrivit cerințelor noii revoluții tehnico-științifice, a actualei etape de dezvoltare pe care o străbate țara.

S-a relevat că, sub directa îndrumare a tovarășei Elena Ceaușescu, a sporit participarea învățămîntului la realizarea programelor de cercetare științifică și inginerie tehnologică, coordonate de Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie, în vederea punerii în valoare a noi surse de energie, realizării de materiale cu proprietăți superioare, a unor tehnologii moderne, în scopul automatizării și robotizării proceselor de producție. S-a arătat că, în vederea dezvoltării gîndirii creatoare a tinerilor, au fost create noi cercuri de cercetare științifică ale studenților, s-au organizat concursuri pe discipline și meserii ale elevilor, tabere de pregătire în domeniile de vîrf ale științei și tehnicii, cercuri tehnico-aplicative ale pionierilor și elevilor.

Sub genericul „Învățămîntul clujean raportează secretarului general al Partidului Comunist Român", expoziția a înfățișat dezvoltarea Centrului universitar Cluj-Napoca în „Epoca Nicolae Ceaușescu", rezultatele dobîndite în cadrul procesului de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu le-au fost prezentate, în continuare, realizările institutelor clujene de învățămînt superior pe linia înfăptuirii unor obiective de cercetare științifică, în strînsă legătură cu cerințele economiei naționale.

Au fost înfățișate, de asemenea, date privind învățămîntul preuniversitar, cuprinderea elevilor în unitățile de învățămînt din județul Cluj, forța de muncă pregătită în școli, producția realizată de elevi în cadrul activității de instruire practică, activitatea de creație tehnico-științifică, de educare patriotică și revoluționară a pionierilor.

Sărbătoarea deschiderii noului an de învățămînt de la 15 septembrie a avut loc în cadrul marii adunări populare desfășurată în Piața Mihai Viteazul, din municipiul Cluj-Napoca.

Participanții la marea adunare populară și-au reafirmat și cu acest prilej sentimentele de aleasă dragoste și prețuire față de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii, marele Erou între eroii neamului, strălucit conducător de partid și de țară, înflăcărat patriot revoluționar, eminent gînditor al epocii contemporane, luptător fără preget pentru cauza libertății și independenței patriei, pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră. Au fost exprimate, de asemenea, sentimentele de înaltă prețuire și deosebit respect față de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului, prestigioasă personalitate a vieții științifice, pentru remarcabila contribuție adusă la elaborarea și înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială a patriei, la modernizarea învățămîntului, la înflorirea științei, artei și culturii românești.

Primit cu puternice urale și ovații, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În magistrala sa cuvîntare, secretarul general al partidului a subliniat faptul că al 8-lea plan cincinal în care ne aflăm este hotărîtor pentru înfăptuirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Pe baza hotărîrilor Congresului al XIII-lea, în acest cincinal — pînă în 1990 — trebuie să realizăm o dezvoltare intensivă în toate sectoarele, să dezvoltăm puternic știința, învățămîntul, activitatea de creștere a nivelului tehnic și a calității produselor, să facem astfel încît acesta să fie cincinalul unei noi revoluții tehnico-științifice, al unei noi calități, superioare, în toate domeniile de activitate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresînd cele mai calde felicitări pentru rezultatele obținute tuturor profesorilor, studenților și elevilor din Cluj și din întreaga țară, le-a urat ca acest an să marcheze un moment important în perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului din patria noastră, în concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, cu rolul tot mai important pe care-l au știința, învățămîntul, cultura ca factori hotărîtori în făurirea socialismului și comunismului, în dezvoltarea generală a patriei noastre. Secretarul general al partidului a evidențiat necesitatea ca oamenii muncii din învățămînt, din cercetare, din întreaga țară să-și unească și mai puternic forțele pentru a întări în continuare legătura dintre știință, învățămînt și producție, în vederea înfăptuirii programelor de dezvoltare a științei, a învățămîntului și culturii, astfel încît, în realizarea planurilor pe acest cincinal, știința și învăță-

A ȘCOLII ROMÂNEȘTI

mîntul să aibă un rol mult mai important, să asigure ridicarea generală a nivelului științific al patriei noastre.

„Nu trebuie uitat nici un moment — a subliniat secretarul general al partidului —, că înfăptuirea programelor de dezvoltare generală a patriei noastre, făurirea cu succes a socialismului și comunismului, ca de altfel întreaga dezvoltare a omenirii, nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii din toate domeniile, pe baza unei culturi generale înaintate!". Așezînd permanent la baza întregii noastre activități concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric, principiile socialismului științific, trebuie să se facă totul pentru însușirea în cele mai bune condiții a celor mai noi cuceriri și să se acționeze pentru a contribui la dezvoltarea și descoperirea de noi și noi taine ale vieții și naturii, din toate domeniile de activitate. Obiectivele de ridicare a patriei noastre spre culmile înalte ale societății comuniste se pot înfăptui numai cu oameni cu o înaltă conștiință revoluționară și cu cunoștințe generale din toate domeniile.

Conducătorul partidului și statului nostru s-a referit, și cu acest prilej, la situația internațională deosebit de gravă și de complexă, evidențiind că problema fundamentală a epocii noastre este oprirea cursei înarmărilor, eliminarea armelor nucleare de pe planeta noastră, reducerea radicală a armelor convenționale și asigurarea unei păci trainice, a dreptului suprem al oamenilor, al popoarelor la existență, la viață, la libertate, la pace. România se pronunță ferm pentru eliminarea totală a armelor nucleare și consideră că s-au creat condițiile să se poată realiza în scurt timp un acord privind eliminarea rachetelor nucleare cu rază medie de acțiune și a celor operativ-tactice din Europa și din întreaga lume. În conformitate cu această posibilitate, România propune Organizației Națiunilor Unite adoptarea unui Apel către Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii, pentru a încheia încă în acest an un acord asupra acestei probleme, ceea ce ar reprezenta un moment important în întreaga istorie a omenirii — trecerea reală la dezarmare. În același timp, România propune ca Adunarea Generală a O.N.U. să adreseze un Apel către toate țările europene care au pe teritoriul lor arme nucleare să renunțe la deținerea de asemenea arme, către toate țările europene și din întreaga lume de a-și intensifica eforturile în vederea încheierii acordului și trecerii la eliminarea rachetelor cu rază medie și operativ-tactice din Europa și din Asia.

Și la această mare adunare populară, prin glasul tovarășului Nicolae Ceaușescu, întregul popor român a adresat chemarea, către Uniunea Sovietică și Statele Unite, să se treacă la realizarea acordului propus, demonstrîndu-se astfel că, mai presus de toate, stă grija pentru copii, pentru viitorul omenirii, pentru pace.

Cuvîntarea secretarului general al partidului a fost urmărită cu deosebit interes, cu satisfacție și deplină aprobare, fiind subliniată, în repetate rînduri, cu îndelungi și vii aplauze, cu urale și ovații, expresie a dragostei și recunoștinței nețărmurite pe care tînăra generație, întregul nostru popor le nutresc față de conducătorul iubit al partidului și statului nostru, față de patrie și partid.

Ce ne propunem să realizăm în noul an școlar?

Prefață la un catalog

ANCHETA NOASTRĂ

ÎNTREBARE: Cine vrea să învețe foarte bine?

RĂSPUNS: Toți!

Ca la fiecare început de an școlar — tot atîtea ambițioase proiecte cîți elevi există, nu-i așa? Absolut toate izvorînd din același imbold interior, din aceeași entuziastă dorință de a face un nou pas suitor spre înălțimile marilor reușite.

Marius Bărbulescu, care e membru al cercului foto de la Casa pionierilor și șoimilor patriei **Bălcești — județul Vîlcea**, ne-a spus că în urmă cu o săptămînă și-a propus să realizeze o fotografie „de excepție" pentru ediția inaugurală a „Semaforului". O fotografie care, dacă ar participa la un concurs sau expoziție (el chiar are această ambiție), să-l facă pe orice privitor să exclame: „Iată cel mai sugestiv, mai expresiv portret al primei zile de școală!" Oare ce i-o fi inspirat lui ideea „excepționalei" fotografii?

...Era pe la mijlocul verii — istorisește Marius — și ne adunasem cu toții la școală să facem curățenie după ce se văruise. Revăzîndu-ne, fiecare era pus pe povestit despre cum își petrecuse pînă atunci vacanța. La un moment dat am auzit-o și pe o școlăriță dintr-a III-a, **Mihaela Porojan,** spunîndu-i **Adrianei Măciuceanu** dintr-a VI-a: „...Tot în vara asta mi-am făcut pentru prima dată în viața mea un insectar și un ierbar. Așa încît o să..." „O să iei numai zece la științele naturii" — continuase, un pic ironic, cealaltă. Mihaela i-a și replicat însă: „Și anul trecut am luat numai zece (de fapt, ea e o premiantă cu media maximă). Numai că anul ăsta vreau ca fiecare zece să fie... mai deplin, mai bogat cu ceea ce am învățat și... pe viu". Discuția mi-a amintit iar, mărturisește Marius, de șaptele meu la biologie. Pe care, de supărare, mă tot străduisem să-l... uit... Cînd am plecat acasă eram hotărît: trec imediat „la acțiune"! M-am apucat să repet tot ce nu prea învățasem, am împrumutat de la bibliotecă și cîteva cărți „din domeniu", inclusiv un manual pentru viitoarea clasă, a VII-a. Dupa acest „antrenament" mă simțeam exact ca un viitor campion înainte de start. Pentru că descoperisem două, de fapt trei lucruri foarte importante: 1) Învățînd așa, pot să iau și note de zece. 2) Biologia a început chiar să-mi... placă! 3) Ca să-mi „dezvolt" această pasiune mă pot înscrie la cercul respectiv. Pe urmă l-am descoperit și pe al... patrulea, care mi-a sugerat ideea amintitei fotografii. La fel ca mine, oricare coleg vrea să realizeze **ceva deosebit** în noul an. Fie pe „frontul propriu", fie pe cel comun — al detașamentului, al unității. Așadar, fiecare dintre cei 300 de elevi ai școlii noastre ar putea deveni eroul unui portret-simbol al primei zile de școală.

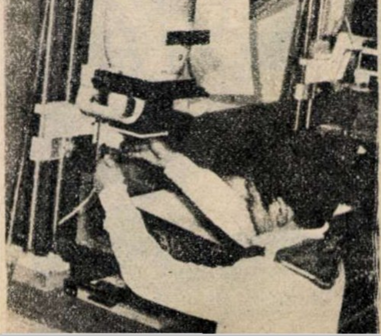

Artiștii... în triplă premieră!

„Anul trecut am trăit împreună cu colegii mei artiști emoțiile a... trei premiere — ne spune pioniera **Claudia Grigore** din clasa a V-a. Mai întîi cînd, pentru prima dată, se înființa la noi, în Bălcești, o orchestră de muzică ușoară și am devenit solista ei. Dar tot atunci am debutat și ca... actriță într-o piesă pusă în scenă de o echipă de teatru și ea abia înființată și formată numai din copii-actori din clasa mea. Cele mai emoționante evenimente-premieră le-am trăit însă cînd ambele formații urcau pe scena republicană a „Cîntării României" și, spre marea noastră bucurie, cucereau locurile I și II. Iată însă că acum, la început de an școlar, mă simt iarăși ca înaintea unei... premiere! Pentru ca trec în clasa a V-a, dar și fiindcă pioniera-actriță Claudia Grigore își propune s-o... egaleze pe solista de muzică ușoară Claudia Grigore!" Dar să vedem și ce-și propun artiștii plastici: **Mihaela Ionescu** din clasa a IV-a vrea să se „specializeze" în arta picturii pe sticlă. „Am descoperit — ne mărturisește ea — că în această tehnică îmi pot valorifica mai bine ideile și aptitudinile mele artistice". **Adina Tăblică** din clasa a VII-a tinde și ea spre un domeniu de preferință. „Preluînd arta bunicelor și străbunicelor noastre vreau să realizez la gherghef o mare tapiserie cu tema Copiii satului meu".

Urmașii... inventatorului stiloului!

Remus Bălașa e nemaipomenit de captivat de ideea înființării unui muzeu comunal. Părinți, bunici, unchi, mătuși, ba chiar și rubedeniile din satele învecinate au fost puși de el în... alertă. Mă rog, toată lumea scotocește acum după documente, fotografii, monede vechi, obiecte de artă populară sau de uz gospodăresc de mult uitate prin cine știe ce ungher. Dar parcă numai el a dat „sfoară în sat" că sînt în căutarea acestora! Și **Alina Călugărița, Cristina Popescu, Sidonia Păpădie, Marius Florea, Gheorghe David** — într-un cuvînt toți membrii cercului de istorie au intrat în acțiune. „Cum să nu aduni atîtea mărturii vechi și comori de frumusețe cînd comuna noastră are o istorie atît de bogată? — ne spune Remus. Poate nu știți, de pildă, că 35 de panduri din Bălcești au făcut parte din armata lui Tudor Vladimirescu sau că mai există și azi descendenți din familia lui. Unul dintre participanții la revoluția din 1821 a fost... inventatorul stiloului — Petrache Poenaru —, care tot pe meleagurile comunei noastre s-a născut..."

„Noi, pionierii inventatori, avem deci... tradiție, intervine **Gabriel Anica.** Iar dacă la încheiata ediție a concursului „Start spre viitor" am reușit să cîștigăm trei premii județene și o mențiune republicană e firesc să avem proiecte și mai mari. În vederea lor, „raliul ingenioșilor", cu care debutează în fiecare an activitatea din cercul nostru de radio, așteaptă cele mai temerare propuneri". Noutăți și succese se anunță și de la membrii cercului de floricultură de la Casa pionierilor și șoimilor patriei. Care, în colaborare cu colegii din Irimești (aparținînd comunei), vor cerceta interesanta zonă lacustră a acestui sat.

Năzuințe, ambiții, proiecte cîți elevi învață în această mare comună vîlceană. Iată de ce, în dimineața sărbătorescului 15 septembrie, cu toții au pășit mîndri, radioși, convinși că le vor realiza.

ILEANA PIȚA

FOTO-

Reporter „CUTEZĂTORII"

• **P**ionierul Cosmin Gură din Lugoj este interesat de informatică, dar, deocamdată, recunoaște el, numai de pe poziția fotoreporterului.

• **N**u peste mult timp, cercul de petrochimie de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din **Ploiești** își va reîncepe activitatea. De aceea, totul trebuie să fie pus la punct. Colegii lor, fotoreporteri, n-au pierdut momentul pregatirilor pe care aceștia le fac.

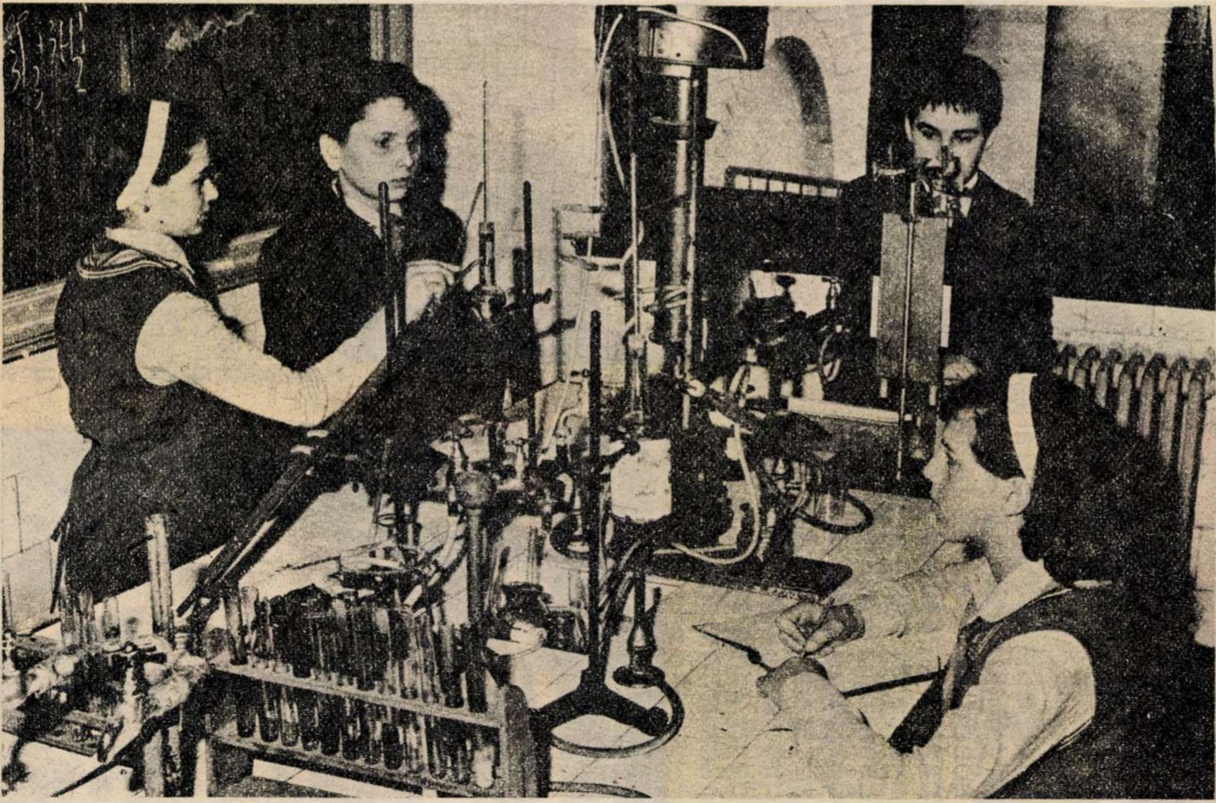

• **„B**ucuria începerii unui nou an școlar o trăiesc din plin și șoimii patriei", ne spune – prin imaginea realizată – **pionierul Cătălin Bărbulescu** de la **Școala nr. 35** din **Craiova**.

• **„P**rima ediție a «Semaforului» este gata", ne conving, de asemenea, prin imagine fotografică, prietenii revistei de la **Școala nr. 3** din **Suceava**.

Ritm

Felicitări, dragi cititori! Am ținut sa redeschidem rubrica noastră **„Ritm"** adresîndu-vă felicitări tuturor pentru că ați știut să vă petreceți o vacanță atît de frumoasă — fie în tabere la munte ori la mare, fie în excursii, drumeții și expediții sau organizînd interesante și atractive acțiuni și concursuri în cluburi de vacanță. Dar, totodată, n-ați uitat să fiți harnici, să dați o mînă de ajutor părinților pe ogoare, în grădini și livezi. De asemenea, cu totii v-ați întrecut în hărnicie și în propria voastră școală, pregătind-o să îmbrace haina proaspătă, ca și uniformele voastre, pentru deschiderea anului școlar • **Precum la Școala Săveni — Botoșani,** unde toți elevii au participat la curățenia claselor, la căratul molozului și sortarea cărămizilor rămase în urma lucrărilor de acoperire a localului de școală. Și ca în orice întrecere și cea a hărniciei a avut redutabili campioni: pe pionierii Camelia Bobu, Alina Dumitru, Ovidiu Marțuneac, Doina Gavrea și mulți alții • **Succes în școală nouă!** Urarea le-o facem tuturor pionierilor care la 15 septembrie vor păși pe porțile unei școli noi — **Școala nr. 11** din **Slatina.** Mai e nevoie să spunem cu cît entuziasm au muncit ei, în prezilele deschiderii anului școlar, la amenajarea claselor, laboratoarelor sau a spațiilor verzi, din curtea noii lor școli? • **Dar și pe harta citadină a Brăilei,** în noul cartier Progresul, a apărut o „școală fără arhivă". Poate am greșit totuși spunînd „fără arhivă", fiindcă primele file din cronica ei au și fost scrise, înainte de 1 septembrie, de către viitorii săi elevi. Și datorită hărniciei lor, sălile de clasă și cabinetele, moderna bază sportivă — amenajată conform parametrilor... olimpici! — erau gata cu 15 zile înaintea deschiderii anului școlar • **Atît colegilor slătineni și brăileni,** cît și celor din localitățiie **Bănia, Ciclova Română** și **Dognecea,** din județul **Caraș Severin** — aceeași urare: Succes în școală nouă! • **Ecourile vacanței** mai stăruie încă pe strunele chitarelor binecunoscuților „Cireșari" (de la C.P.Ș.P., Sector 1, **București),** vacanță în care au întreprins multe turnee-recitaluri, dar au fost și... artiști de film, sub bagheta regizorului Radu Aneste, care vă pregătește o... surpriză cinematografică: „Vacanța pe plută". Întorși acum acasă, iată-i cîntînd o melodie dragă vouă, tuturor: „La revedere, vacanță, bun găsit, școala!" • **În incheiere** v-am pregătit și noi o surpriză — însă una discografică: în curînd va fi editată o casetă-album cu 5 discuri pe care sînt înregistrate basme ale diferitelor popoare. Tot Casa de discuri „Electrecord" vă invită să vă cumpărați discul cu basmul-operetă „Prichindel și Măruntica" (de Mircea Ștefănescu, muzica Elly Roman).

„La revedere, vacanță! Bun găsit, școală!" este refrenul unui cîntec al formației „CIREȘARII".

Afiș „Cutezătorii"

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

școală a pregătirii multilaterale, prin muncă și pentru muncă, pentru viitor, pentru fericirea țării

Școala românească a pășit, iată, într-un nou an de muncă și cutezanță, ce deschide în fața tinerei generații din patria noastră o nouă treaptă de lumină și învățătură. Inimile a milioane de pionieri și școlari vibrează cu putere, în aceste zile, de aleasă simțire, de adîncă și neclintită încredere în viitorul de aur al țării, exprimînd recunoștința profundă față de grija statornică a partidului, a secretarului său general, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, pentru minunatele condiții de viață și învățătură ce sînt asigurate făuritorilor de mîine ai civilizației comuniste.

Urmînd îndemnurile și chemările adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt, purtătorii cravatei roșii cu tricolor, alături de tînăra generație, își înzecesc eforturile pentru însușirea temeinică a universului din ce în ce mai fascinant al cunoașterii din toate domeniile. Pentru aceasta, pretutindeni în țară s-au luat din timp toate măsurile necesare pentru ca activitatea de învățămînt să se desfășoare la cele mai înalte cote de calitate. Școala românească beneficiază acum — ca urmare a istoricelor înfăptuiri revoluționare ce au avut loc în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului — de condițiile cele mai bune pentru pregătirea pentru muncă și viață a tinerei generații. Școli noi și laboratoare, săli de clasă și ateliere dintre cele mai moderne asigură zi de zi cîmp larg de afirmare și dezvoltare a aptitudinilor și spiritului de creativitate. În cercurile și activitățile tehnico-aplicative, cei mai tineri fii ai patriei împletesc cunoștințele teoretice însușite la clasă cu deprinderile de cercetare și producție ale specialiștilor de mîine. Baza materială din ce în ce mai bogată, dotarea atelierelor și laboratoarelor din școli creează condiții de afirmare a spiritului de creație și cercetare, accesul elevilor la tehnologiile moderne existente în marile întreprinderi ale țării.

Totodată, urmînd permanent orientările cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului rostită la deschiderea Congresului al III-lea al educației politice și culturii socialiste, în noul an de învățămînt se depun eforturi înzecite pentru formarea și modelarea unui om al zilelor noastre, crescut în spiritul revoluționar al dragostei de muncă, de patrie și popor, de dreptate, de pace și colaborare în lume.

BANCA DE ONOARE

Învățămîntul românesc de toate gradele a înregistrat în ultimele patru decenii, și mai cu seamă în cei 22 de ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, o dezvoltare fără precedent, care face posibilă astăzi cuprinderea în toate formele de pregătire a peste 5,5 milioane de preșcolari, elevi și studenți, ceea ce reprezintă aproape un sfert din populația țării.

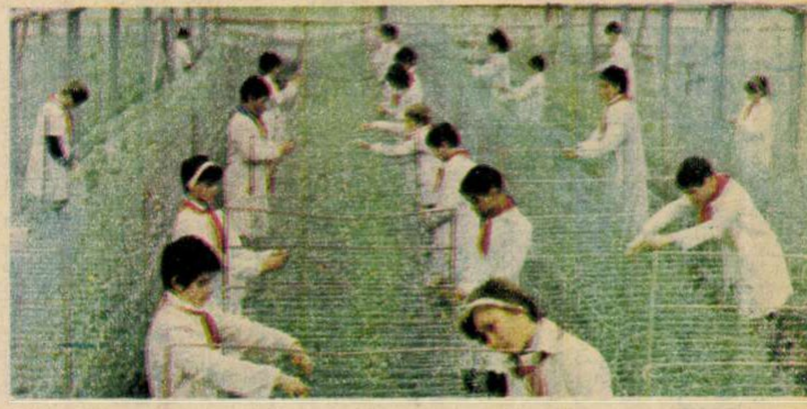

În noul an de învățămînt, școala românească dispune de o puternică bază materială, care creează cele mai bune condiții pentru pregătirea multilaterală a tinerei generații. Față de anul de învățămînt 1965—1966, în acest an:

- Numărul sălilor de clasă a sporit cu aproape 30 000;
- Amfiteatrele și sălile de curs sînt cu 400 mai multe;
- Laboratoarele pentru învățămîntul gimnazial, liceal și profesional au sporit cu 8 700, iar cele pentru învățămîntul superior de aproape 3 ori.

Astăzi, numărul elevilor cuprinși în învățămîntul liceal este de peste trei ori mai mare decît în anul școlar 1965—1966 și de circa 24 de ori mai mare decît în anul școlar 1938—1939.

În cincinalul actual, documentele de partid prevăd pregătirea unui număr de un milion două sute de mii de muncitori calificați, maiștri și tehnicieni, precum și 146 000 de ingineri și alți specialiști cu studii superioare pentru nevoile economiei naționale.

An de an, în patria noastră se alocă fonduri tot mai importante pentru creșterea unui tineret sănătos, pentru dezvoltarea sportului, a activităților recreative și petrecerii vacanțelor. La dispoziția copiilor stau acum 7 600 asociații sportive școlare, 7 000 baze sportive simple și complexe, 141 bazine de înot. În acest fel, în ampla competiție sportivă națională „Daciada", pionierii și școlarii din întreaga țară se remarcă prin calitățile lor de viitori campioni în cele mai diverse discipline sportive.

Cele peste o sută de mii de cercuri tehnico-aplicative, științifice și pe obiecte de studiu cuprind aproape 2,3 milioane de pionieri și școlari. Spiritul de creativitate al copiilor și-a găsit materializarea în numeroase și valoroase lucrări cu aplicabilitate practică, așa cum s-a remarcat și la ediția din acest an a concursului de creație tehnico-științifică „Start spre viitor", unde au fost prezentate peste 120 000 de lucrări, multe dintre ele fiind distinse cu premii la etapa republicană.

Condițiile minunate create de partid și popor pentru educarea și pregătirea multilaterală a tinerei generații își găsesc o expresie elocventă în participarea copiilor la Festivalul Național „Cîntarea României". În etapa de masă a ultimei ediții a acestui mare festival de creație au luat parte aproape 3 milioane de pionieri și școlari, cuprinși în zeci de mii de formații artistice și de cercuri și cenacluri de creație și interpretare.

Limba noastră-i o comoară

Stilul lui...

NICOLAE LABIȘ

Trecînd peste un caz oarecum special, George Bacovia, reprezentantul prin excelență al simbolismului românesc, observăm cum că cel mai **muzical** poet român de după Eminescu este Nicolae Labiș. Ca și Eminescu, Labiș nu recurge la anume artificii, adesea inspirate din poetici străine, cele franceze îndeosebi, aduse cu mare meșteșug în interiorul idiomului național, de către simboliști mai întîi, apoi și de marele Ion Barbu, de Ion Pillat, de Vasile Voiculescu, de Lucian Blaga în anume chip (mai puțin de către cel mai mare dintre toți interbelicii, Tudor Arghezi, care este un poet ce-și întemeiază măiestria pe valorile **plastice** sugerate de cuvinte). Poetul de la Mălini, născut și el în Moldova de Sus, acolo unde graiul este bătrîn, așezat de multă vreme în tipar și ritmuri de neclintit, explorează, asemeni Poetului Național, asemeni lui Sadoveanu, virtuțile înseși ale limbii române, într-un chip foarte direct, dacă ne putem exprima astfel. Firește, poetica lui Nicolae Labiș presupune neapărat evoluția eminescianismului **prin** Barbu, prin Arghezi etc., prin întregul edificiu modernist dintre războaie. Însă creatorul poemului **Moartea căprioarei** a intuit, ca nimeni altul dintre contemporanii săi — și aici proza poetică sadoveniană și-a spus cuvîntul în chip hotărîtor —, a intuit că reluarea firului dezvoltării poeziei românești în albia ei firească nu se poate face decît prin scufundarea în înseși **armoniile limbii naționale,** privită ca instrument de comunicare a sentimentelor celor mai omenești, confesiv, ca în viața de toate zilele, deși la mijloc intervine marea artă, cu legile ei ce nu pot fi încălcate. Iată cîteva fragmente edificatoare:

Am să mă duc acolo unde fumul
Din hornuri șerpuiește drept în sus,
Unde sclipesc luminile și sună
Adormitoare cîntece de fus.

. . . .

(Frămîntare intimă)

Izvoarele s-au luminat și sună
Oglinzile ritmîndu-și-le-n dans,
Și brazii mei vuiesc fără furtună
Într-un amețitor, sonor balans.
În vii vibrează struguri străvezii –
Cristalurile cîntecelor grele –
Și stropi scăpărători de melodii
Ca roua nasc în ierburile mele.
Eu curg întreg în acest cîntec sfînt:
Eu nu mai sînt, e-un cîntec tot ce sînt.

(Din volumul „Primele iubiri")

Știu eu, mama și-a zis că mă nasc într-o zodie bună;
Plinului pîntec așa îi cînta într-o noapte cu lună.
Trăsnete reci de furtună vedea cum în zare detună.
Știu eu, mama și-a zis că mă nasc într-o zodie bună.
Ea mai vedea cum în șa voi sălta împreună
Cu îndrăzneața fecioară-a pămîntului brună,
Și-n goana nebună vedea de pe-atunci cum răsună
Tropotul lung și mereu al galopului meu

(Biografie)

Noapte fluidă a tinereților!
Cosma Răcoare saltă în șea.
Sperie-n goană somnul ereților
Cosma Răcoare, inima mea.
Negre, răchițele-ncearcă să zboare
Ca noaptea asta ce va zbura
După fierbintea, aprinsa vîltoare,
Cosma Răcoare, inima mea.

(Cosma Răcoare)

ION ROTARU

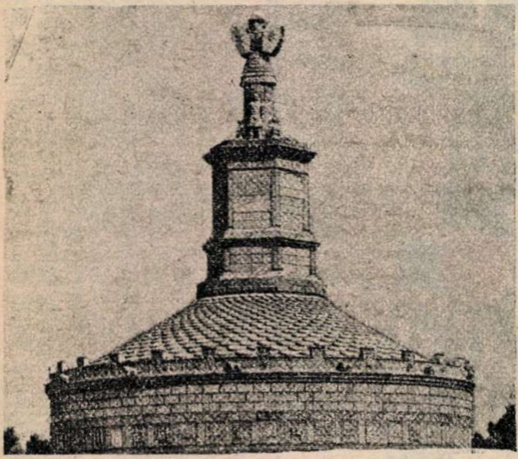

Ați întrebat?
Vă răspundem!

Columnă în Dacia

• Ce semnificație are pentru istoria patriei noastre monumentul de la Adamclisi? ne întreabă NOROCEL AGRIGOROAIE, de la Școala nr. 46 din BUCUREȘTI.

Tropheum Trajani, acest monument grandios, înalt de 40 m, a fost construit între anii 106—109 e.n. pentru a evoca impresionant campaniile lui Traian în Dacia. Construcția are o bază cilindrică, cu diametrul de 31 m, urmată de un trunchi de con cu dale așezate ca bucățile de șindrilă. În vîrful trunchiului de con se află un soclu hexagonal, pe care a fost montat „trofeul". Acesta este înalt de 8 m și este alcătuit dintr-o tunică, o casca, arme și scuturi, toate sprijinite pe un cilindru. La baza cilindrului se află statuia unei femei dace, stînd în picioare, și a doi daci, care sînt așezați.

Baza cilindrică a monumentului are un brîu cu 54 de metope care, prin basoreliefurile lor, istorisesc bătălia de la Adamclisi și înfățișează scene din viața dacilor. Din acest punct de vedere Tropheum Trajani poate fi comparat cu Columna lui Traian de la Roma.

Cameră de luat vederi

• „Am auzit că există camere tv. de luat vederi în încăperi întunecoase", ne scrie IONEL CIOROIANU din Tg. JIU.

Camera de televiziune din imagine funcționează pe principiul transformării imaginilor termice în imagini vizuale. Sensibilitatea ei este atît de mare încît într-o încăpere întunecoasă sau plină de fum, unde în mod real nu se poate distinge nimic, ea redă fiecare lucru în detaliu, inclusiv eventualele fisuri ale pereților. Camera este complet automatizată, neavînd nevoie de nici un fel de reglări în timpul utilizării. În plus imaginile se pot înregistra și pe bandă videomagnetică. Dacă din anumite cauze ea se supraîncălzește, poate fi scufundată în apă, pentru răcire, fără ca acest lucru să-i influențeze ulterior funcționarea normală.

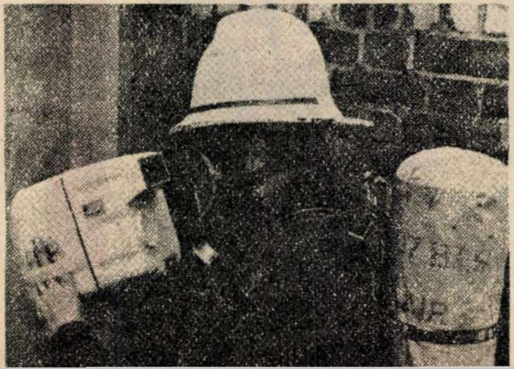

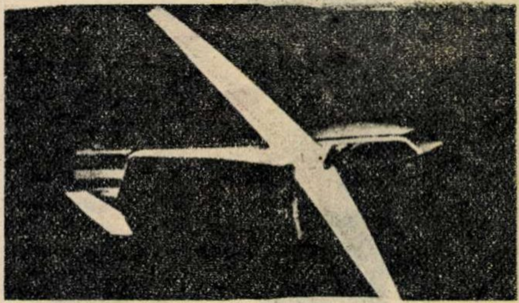

Planoare cu ...motor

• „Urmăresc cu mult interes informațiile privind planorismul, un sport care mă pasionează. Am citit însă că există planoare cu motor și aș vrea să aflu amănunte despre așa ceva", ne scrie în corespondența sa PAVEL IONESCU din BRAȘOV.

Deși pare ciudat, există planoare cu... motor. În această situație nu mai este nevoie de un alt avion pentru ca acesta să poată fi plasat în curenții aerieni, de care are nevoie pentru zbor. Motorul îi permite, în același timp, să părăsească zona în care nu mai sînt curenți, să aterizeze în caz de nevoie pe un teren stabilit dinainte, iar la

Istoria unui cuvînt:

FABRICĂ

Multe dintre cuvintele care se leagă prin sens de aspecte ale civilizaţiei şi culturii moderne au în română etimologie multiplă, adică au pătruns la epoci diferite şi pe căi diferite din două, trei sau chiar mai multe limbi europene. Acesta este şi cazul lui **fabrică,** *neologism cunoscut în limba noastră încă de la sfîrşitul secolului al XVII-lea. Originea lui se explică prin franceză* **(fabrique),** *germană* **(Fabrik),** *italiană* **(fabbrica),** *rusă* **(fabrika),** *latină literară* **(fabrica)** *etc., deci cuvîntul a putut intra din toate aceste limbi, prin scriitori diferiţi ca formaţie culturală sau ca apartenenţă la o anumită zonă geografică a ţării.*

La început, **fabrică** *denumea, atît în română cît şi în celelalte limbi europene, „atelierul“ meşteşugarului de manufactură. Dezvoltarea industriei, perfecţionarea maşinilor pentru producerea mărfurilor au determinat aşezarea cuvîntului* **fabrică** *în cadrul semanticii de astăzi. Varianta de plural* **făbrici,** *cu* **ă,** *neadmisă de normele limbii literare, ne dovedeşte că termenul în discuţie se răspîndise de timpuriu şi în graiurile populare.*

Dacă latinescul **fabrica** *„atelier“ nu a fost moştenit în română, ni s-a transmis în schimb, din aceeaşi familie, alte două cuvinte la fel de importante. E vorba de* **faber,** *care însemna „meşteşugar, fierar“, moştenit în română cu forma* **faur** *„fierar, potcovar“, cuvînt popular, care şi-a constituit o bogată familie cu derivatele* **făurar, făurărie,** *verbul* **a făuri** *„a face obiecte de fier“ (folosit şi la figurat, cu sensul de „a crea“),* **făurişte** *„atelier de fierărie“ etc. Pentru înţelesul termenului de bază, amintesc aici basmul* **„Greuceanu“** *de Petre Ispirescu, unde ne întîmpină un personaj cunoscut sub numele de* **Faurul Pămîntului.** *Acelaşi înţeles are cuvîntul* **faur** *şi în cunoscutele versuri eminesciene: „Şi albinele-aduc miere, aduc colb mărunt de aur,/ Ca cercei din el să facă cariul, care-i meşter* **faur“.**

Printre cuvintele din aceeaşi serie cu **faber,** *se găseşte la noi şi verbul* **fabricare,** *care a devenit* **a fereca,** *termen prin excelenţă popular, care, de la sensurile de „a face legături metalice la un obiect de aur, argint sau cu pietre preţioase“, „a zinţui piatra morii“, „a zăvorî bine o uşă, o poartă“ etc., a ajuns şi la cel de „a încătuşa un condamnat, a-l lega în fiare, în lanţuri, în obezi“, ca în aceste versuri care amintesc de vremea haiduciei: „Cei panţiri descăleca/ Pe român îl* **fereca***/ La Vaslui îl aducea/ Şi la domnul mi-l ducea“ (Vasile Alecsandri).*

Latinescul **fabricare** *însemna „a face, a făuri, a construi“. Înţelesurile particulare care au apărut în română se explică prin aceea că* **a fereca** *se aseamănă, ca formă şi parţial, ca înţeles, cu* **fier, fiare.** *Acest fenomen, asupra căruia vom reveni, se cheamă* **etimologie populară.**

GRIGORE BRÂNCUŞ

Limba este tezaurul transmis din generaţie în generaţie.

ALEXANDRU ROSETTI

Gramatica
de ...fiecare zi

Gramatica nu e numai o materie de studiu, ea e prezentă în viaţa noastră de zi cu zi, căci zilnic vorbim, nu-i aşa? Şi, bineînţeles, scriem. Ia uitaţi-vă: strict autentic!

„...Locuim într-un bloc foarte frumos **în dreapta la Teatrul de vară...“**

Ce spuneţi de construcţia aceasta? Aţi mai auzit-o? Eu, da. Mai ales în exprimarea orală: **în spatele la, în faţă la** etc. S-o spunem de la bun început: în vorbire sau în scris, a pune prepoziţia **la** în locul formei de genitiv a substantivului următor este o greşeală! Şi este foarte simplu de înţeles pentru ce: **faţă, spate** sînt la origine substantive, or, în limba română, un substantiv care stă lîngă un altul, lămurindu-l, referindu-se la el, trebuie să fie întotdeauna în forma lui de genitiv; nimeni nu spune **cartea la elevul** în loc de **cartea elevului...** Şi **dreapta** ori **stînga** sînt substantive, chiar dacă ne-am obişnuit cu întrebuinţarea lor adverbială în locuţiuni ca **la dreapta, la stînga, în dreapta** etc.

Dar voi nu faceţi asemenea greşeli, nu-i aşa?

CEZAR TABARCEA

---

sol îi dă posibilitate planoristului să-şi gareze aparatul cu multă uşurinţă. În general, motorul asigură o autonomie de zbor de 500 kilometri. El nu micşorează cu nimic calităţile aparatului şi nici echilibrul său, în schimb permite ridicarea aparatului pînă la 6 500 metri înălţime. O combinaţie de zbor planat şi cu motor asigură o autonomie de zbor mult mai mare, de pînă la 2 000 kilometri, ceea ce este suficient pentru practicarea acestui frumos sport.

Pe scurt

● **ANDREEA MIHĂILĂ, Bucureşti:** Jocul de şah este introdus în Europa de către arabi, prin Spania şi Sicilia. Preluat de arabi de la perşi, se pare că acest joc era cunoscut încă din anul 2000 î.e.n. în India ● **OVIDIU PETRIŢA, Corabia, judeţul Olt:** Primul aparat fotografic, constituit dintr-o cameră neagră şi un burduf, cu diafragmă unică (iris) a fost realizat între anii 1822—1825 de inventatorul francez Joseph Nicéphore Niepce. Primele fotografii în culori sînt obţinute în 1935 şi 1936, în S.U.A., şi, respectiv, în Germania ● **LUCIAN ŞERBAN, Bacău:** Cea mai puternică erupţie vulcanică din lume a avut loc la 27 mai 1883 şi s-a datorat vulcanului Krakatau din Indonezia de azi. Cenuşa azvîrlită la mare înălţime a căzut timp de 10 zile pe o suprafaţă avînd raza de circa 5 300 km.

● **CRISTINA IVAŞCU, Cluj-Napoca:** Cel dintîi elevator (ascensor, lift) pentru persoane a fost instalat la New York, în anul 1857 ● **GHEORGHE DIACONESCU, Calafindeşti, judeţul Suceava:** Jocul de fotbal, aşa cum este cunoscut şi astăzi, a început să fie practicat în 1857, în Anglia, unde au luat fiinţă, de altfel, şi primele cluburi de fotbal din lume ● Răspunsul este valabil şi pentru întrebarea adresată de **FLORIN IURECA** din **Zalău** ● **LILIANA TODICĂ, Lunca, judeţul Iaşi:** Încă din secolul al VIII-lea î.e.n., în Siria se lucrau fire de bumbac, ca şi cele de in, cînepă şi lînă. În anul 350 î.e.n., cultura bumbacului este introdusă şi în Europa.

PE ADRESA REDACŢIEI A VENIT O SCRISOARE...

De fapt vin zilnic sute de scrisori. Fireşte, în ultimele luni, majoritatea au avut ca subiect vacanţa cu strălucitoarea ei constelaţie de acţiuni pionereşti. Un mare număr de scrisori, telegrame şi cărţi poştale ilustrate am primit de la echipajele aflate pe traseele alese în cadrul binecunoscutelor Expediţii „Cutezătorii“, marea noastră acţiune-concurs dedicată cunoaşterii înaltelor valori ale civilizaţiei româneşti, ale meleagurilor natale.

Ilustrata reprodusă alăturat ne-a venit de la echipajul „Ecoul munţilor“, Şcoala nr 6, Curtea de Argeş, care a avut un itinerar consacrat cercetării unor zone unde, în august-octombrie 1944, ostaşii români s-au acoperit de glorie luptînd eroic pentru alungarea fasciştilor de pe teritoriul patriei. Ulterior, pionierii echipajului „Ecoul munţilor“ au calatorit în R.S. Cehoslovacă, aflînd, cu înălţătoare emoţie, mărturii ale legendarului eroism cu care ostaşii noştri au luptat şi s-au jertfit pentru a aduce şi altor ţări libertate şi pace, eliberîndu-le de fascişti.

Pionierii echipajului argeşean „Ecoul munţilor“ ne-au trimis această carte poştală ilustrată din Munţii Tatra, unde, scriu ei, „piatra este încă fierbinte de sîngele ostaşilor români eliberatori, iar memoria locuitorilor le păstrează cu veneraţie amintirea“.

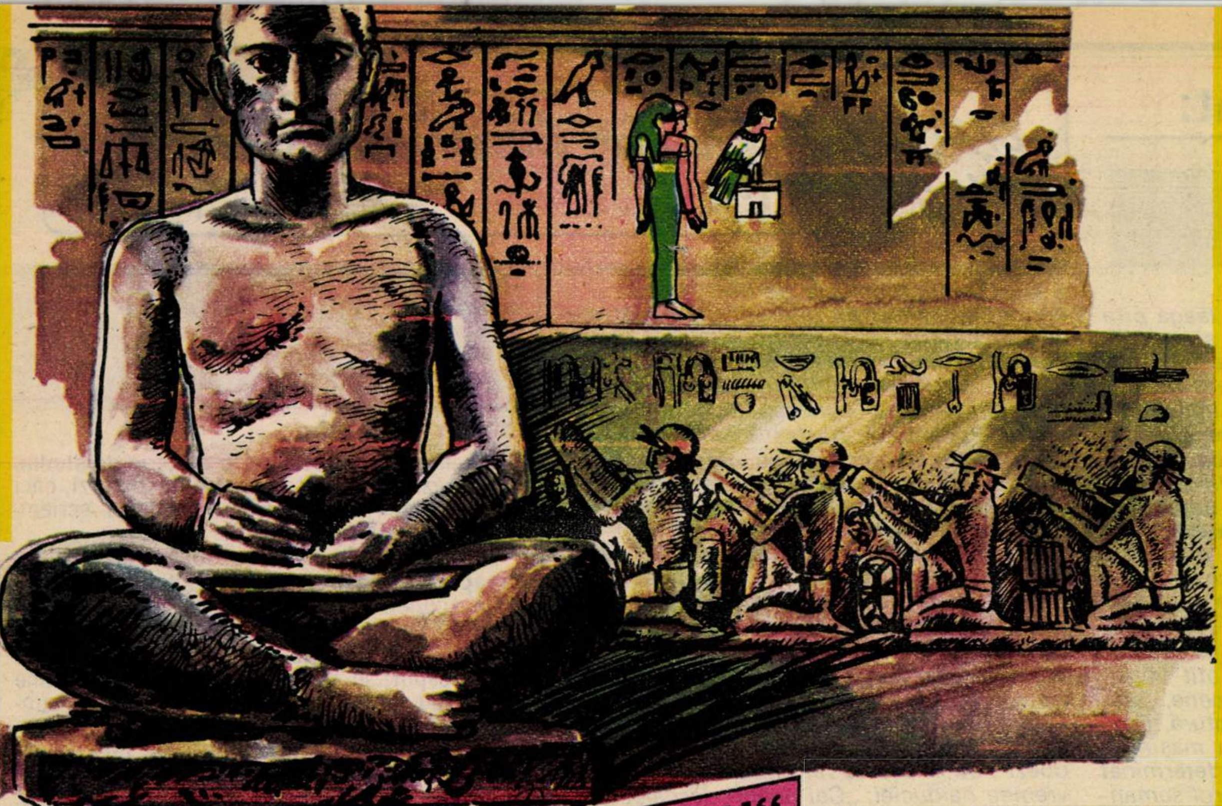

ENCICLOPEDIE „CUTEZĂTORII"

Din „preistoria" şcolii

Şcoală... Cuvînt obişnuit, legat de o activitate obişnuită: învăţarea. Obişnuită — de cîtă vreme? Acum, la început de an şcolar, întrebarea sună firesc: oare cînd şi-au deschis porţile primele şcoli? Şi cum arătau ele? Articolul de mai jos îşi propune să răspundă acestor întrebări.

Odată cu apariţia scrierii se inaugurează şi primele şcoli, care au avut un rol de seamă în răspîndirea culturii, în progresul civilizaţiei.

O mulţime de şcoli funcţionau în oraşele Mesopotamiei. Să încercăm să vizităm o şcoală din oraşul Mari, care fiinţa acum 4 000 de ani, descoperită de arheologii francezi în 1934—1935. Ea era situată lîngă marele ziggurat cu şapte etaje al oraşului Mari. Şcoala avea două încăperi. În acestea se aflau mai multe rînduri de „bănci" făcute din cărămizi nearse, pe care şedeau doi pînă la patru elevi. Alături de „bănci" se afla cîte un vas mare de pămînt ars, în care se păstra lutul umed din care elevii îşi confecţionau tăbliţe. Pe acestea ei îşi scriau lecţiile cu ajutorul unei trestii tăiate, schimbînd poziţia tăbliţei pentru a imprima în lutul moale cele cinci poziţii ale semnelor cuneiforme. Învăţătura nu era prea plăcută, pedepsele erau aspre, iar cursurile se prelungeau pe durata întregii zile.

Înaintea orei de „caligrafie", urmînd exemplul profesorului, elevii luau un bulgăre de lut, pe care îl frămîntau bine, pînă devenea omogen. După aceea îl întindeau pe o cărămidă arsă şi îl nivelau cît mai uniform. Tăbliţa se linia cu ajutorul unei aţe. Apoi ţinînd tăbliţa în palma mîinii stîngi, elevul scria cu dreapta textul dictat de profesor. Urma controlul şi corectarea acestor „caiete" (au fost descoperite tăbliţe cu corecturile respective!). Uneori, dacă textul era valoros, tăbliţele erau arse, devenind foarte rezistente.

-Mi-a căzut caietul pe picior!
POMPILIU

Studiul într-o astfel de şcoală era dificil. Elevul învăţa pe de rost liste întregi de nume de animale, copaci, termeni geografici, totul bazîndu-se pe memorie şi nu pe înţelegere şi explicare. Se învăţau şi noţiuni de matematică, se făceau tot felul de probleme, cum ar fi modul de ridicare a planurilor unei cetăţi sau ale unui oraş. Un loc aparte îl ocupau în Babilon şcolile destinate pregătirii astronomilor.

Un simbol al Egiptului faraonilor este, fără îndoială, scribul, omul-cărturar. O întreagă literatură, nenumărate realizări în domeniile matematicii, astronomiei, arhitecturii, medicinei au ajuns la noi datorită muncii anonime a scribilor. În Egiptul antic, primele forme de instrucţie începeau în familie, urmînd apoi anii de ucenicie. Documentele rămase ne dau posibilitatea să reconstituim cum se desfăşura activitatea într-o şcoală, unde elevul învăţa sutele de hieroglife. O nouă treaptă urcă viitorul scrib odată cu învăţarea scrierii hieratice, cursive. Urma o perioadă în care şcolarul copia sau i se dictau fraze scurte sau mici texte. Aceste exerciţii le făcea pe cioburi de teracotă, pe aşchii de piatră sau pe tăbliţe de lemn. La papirus încă nu avea acces. La finele cursului „primar", şcolarul ştia să copieze corect pasajele din „Cărţile de înţelepciune". Fiecare lucrare era datată, ca şi astăzi. Astfel de lucrări descoperite de arheologi sînt pline de observaţiile şi corecturile profesorilor (făcute cu roşu!). Pentru citit, elevii psalmodiau în cor textele propuse.

În afară de scris-citit, elevii primeau cunoştinţe de matematică (rezolvînd probleme de ordin practic), legislaţie, învăţau redactarea corespondenţei administrative şi diplomatice. Dimineaţa era consacrată studiului, iar după-amiaza se practica educaţia fizică.

În următoarea treaptă de învăţămînt se aprofunda cunoaşterea textelor clasice şi se trecea la copierea cărţilor pe papirus. Sulurile de papirus obişnuite aveau o lungime de 8 m. Data şi titlul scrierii erau notate cu cerneală roşie. În acest stadiu i se dădeau elevului şi probleme de rezolvat. De exemplu: de cîţi oameni este nevoie pentru a se transporta un obelisc de 110 coţi (57,20 m).

La terminarea şcolii, absolvenţii primeau „trusa de scris", care cuprindea accesoriile necesare scrisului. Primele examene sînt introduse către anii 306—300 î.e.n.

În afara celor două cicluri de învăţămînt, mai exista una destinată celor mai înzestraţi dintre absolvenţi. Acolo se presupune că erau adunaţi savanţii timpului, care activau în diverse discipline: matematică, medicină, astronomie, mitologie etc.

Scribii hitiţi scriau pe tăbliţe de lemn acoperite cu pînză albită. Ei şi-au păstrat numele de „scribi de lemn" chiar mai tîrziu, cînd au trecut la folosirea tăbliţelor de lut. Ne-au rămas de la ei cîteva basoreliefuri edificatoare. Într-unul din ele o femeie îl ţine pe genunchi pe prinţul Tarhumpias. Copilul are în mîna dreaptă o pensulă, iar în stînga un caiet-tăbliţă legat în scoarţe, avînd şi o închizătoare. În imagine apar şi o călimară pentru tuş, şi şoimul cu care se joacă copilul. În alt basorelief, prinţul ţine în mîna dreaptă un stil, iar în stînga o tăbliţă.

Prof. TEODOR AXIOTI

E CLAR: IAR AM UITAT CEVA ACASĂ!...
MATEI MIHAI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	C	A	T	E	D	R	A	■					
2	A	N	I	M	A	T	I	E	■				■
3	T	A	N	I	T	■	A						
4	A	T	E	N	T	A	■			■			
5	L	O	■	E	■							■	
6	O	M		S					■				
7	G	I		C				■					
8	■	A		U			■				■		
9		■		■					■				■
10					■		■				■		P
11						■							I
12											■	E	X

Sună clopoțelul

ORIZONTAL: 1) Banca profesorilor. Trecut în carnet, după ascultare. 2) În curtea școlii, în recreație. Neascultător. 3) Substanță ce se află în coaja stejarului. Parte a matematicii. 4) O elevă ascultătoare. Emil Oprescu. Fluviu în Norvegia. 5) Încep logaritmii! A se transforma. 6) Absențe nemotivate. Stea din constelația Taurului. 7) Trec ca gîsca prin apă. Vitrină cu cărți. 8) Aparat pentru dezinfectat. Promontoriu în Maroc. Simbolul tantalului. 9) Atribut pentru un subiect neatrăgător. Ca notele mici la elevii conștiincioși (masc. sing.). 10) Ca lămîile. A folosi. Ape! 11) De notițe, teme sau teză. Stau în bănci. 12) Școli de început. Încep examenele!

VERTICAL: 1) Registru cu note. A lucra la lecții. 2) Materia care se ocupă cu studiul corpului omenesc. Aparat de gimnastică. 3) A preda lecția. Materie care se ocupă cu studiul trecutului omenirii. 4) Cel mai mare poet român, care a fost și inspector școlar. Fluviu în Țările de Jos. 5) Dans în limbajul Coanei Chirița. Localitate în U.R.S.S. Simbolul telurului. 6) Radu Tudor. Calcul aritmetic. 7) Aceea. Fluviu în Peru. Liniște! 8) Școlari. A influența în mod sistematic și organizat dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a copiilor. 9) Eroul unei schițe de I.L. Caragiale, micuțul școlar ce purta bereta de „marinel". Laitmotiv de încălecat într-un final de poveste. Grabă. 10) Cursuri școlărești. Științele naturii. 11) Se găsea odinioară în ghiozdane la cei din clasa întîi. 12) Aureolă. Admitere. 13) Carnet de note pentru profesor. Tocul elevului de azi.

DICȚIONAR: EEM, IAVA, ENI, LAG, ATIN, EAU.

A.POCH

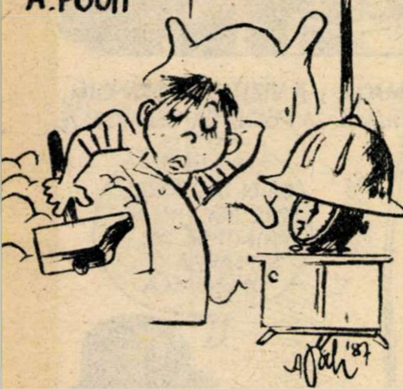

TICUȚĂ CEL UITUC

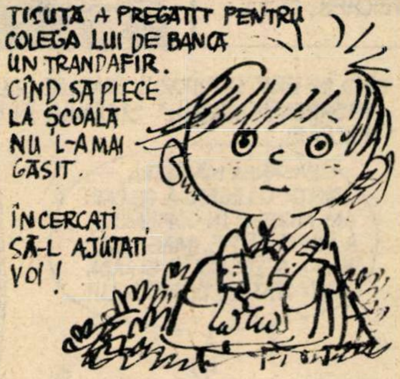
TICUȚĂ A PREGĂTIT PENTRU COLEGA LUI DE BANCĂ UN TRANDAFIR. CÎND SĂ PLECE LA ȘCOALĂ NU L-A MAI GĂSIT.
ÎNCERCAȚI SĂ-L AJUTAȚI VOI!

Buna-creștere

Buna creștere — se pare —
ain indiferent îl lasă.
a cei 11 ani ce-i are
-are șapte ani de-acasă.

Stopul

Vai ce roșu sînt la față!
Simt deodat' că-mi
crește febra
Cînd spre școală, dimineața
Unii nu-mi mai calcă
zebra!

GEORGE ZARAFU

ȘAH

Diagrama sau controlul poziției:
Alb: **Rg1, Df3, Td1, Te1, Nd3, Ne3, Cf5, pioni: a2, b2, c2, f2, g2, h3;**
Negru: **Re8, Dc7, Th8, Ta8, Nf8, Cb8, Cg8, pioni: a7, b7, c6, e6, f7, g6, h5.**

Albul începe și negrul cedează la a patra mutare.

DESPRE învățătură

Pornind din colțul însemnat și urmînd drumul calului de la jocul de șah, veți descoperi în final o reflecție despre învățătură și numele autorului ei, un celebru istoric român (1871—1940).

N	T	N	I	I	T	T	S	L
I	N	I	A	E	E	S	A	N
E	V	R	N	L	I	I	U	E
V	T	T	T	O	O	A	O	V
A	O	T	G	E	I	N	R	S
P	A	P	I	E	A	C	N	C
M	T	A	D	L	N	E	N	A
T	E	U	A	N	I	C	E	I*

PĂTRAT

ORIZONTAL ȘI VERTICAL LA FEL
1) Sfîrșitul drumului. 2) A nu lăsa mingea să pătrundă în poartă. 3) Drum pietruit. 4) Servește la susținerea viței de vie și a altor plante agățătoare. 5) Părinte (dim.).

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL TRECUT

OAMENI AI ȘCOLII: 1) Eminescu. Dima. 2) Galaction. Oros. Preda. 3) Ogoare. Cisman. 4) Ilinca. Parhon. 5) Isaiia. Brad. 6) Ghica. Aristia. Agrară.

TOAMNĂ BOGATĂ

Ce dulci sînt strugurii,
ciorchini,
Aproape se topesc în gură,
Harbujii nu mai pot de
plini,
Plesnesc și fac
temperatură.

Iar piersicile se răsfață
Cît fața de copil, pe ramuri
Și-n fiecare dimineață
Niște gutui se văd la
geamuri.

Dar perele?! În fel și fel:
Mai albe, mai roșcate și
mai durdulii
Par niște stele-ntr-un castel
Venind, prin ramuri, spre
copii.

Iar dinspre școală, clar și
subțirel,
Parcă spoit de meșteri mari
în lună,
Se-aude clinchetul de
clopoțel
Chemînd la carte
frunțile-mpreună.

ION CRÎNGULEANU

COPERTA NOASTRĂ

Foto: M. NIEDL

La început de an școlar!

Ce v-a plăcut
din acest număr?
Ce mai doriți
să publicăm?

CUTEZĂTORII 37 Redacția revistelor pentru copii — București

Redactor șef: ION IONAȘCU; Secretar responsabil de redacție: OVIDIU ZOTTA

Responsabil de număr: MARGA MICU

Prezentare artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentare tehnică: VIOREL SÂMPETREAN

Redacția Piața Scînteii nr. 1, București 33. Telefon 17 60 10. ADMINISTRAȚIA, Editura „Scînteia". TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – Sector export-import presă P.O.Box 12-201, telex 10376 prsfr București, Calea Griviței nr. 64–66.

Materialele nepublicate nu se înapoiază.

Index 41836 12 pagini 1 50 lei